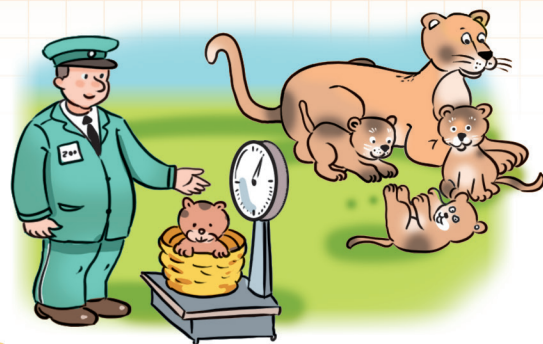

$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2$
 $1 \text{ m}^2 = 100 \text{ dm}^2 = 10\,000 \text{ cm}^2$
 $1 \text{ km}^2 = 1\,000\,000 \text{ m}^2 = 100 \text{ ha}$

$1 \text{ a} = 100 \text{ m}^2$

$63 \text{ km } 070 \text{ m} - 59 \text{ km}$

ISBN 978-966-914-369-3

9 789669 143693 >

MATEMATICĂ

Natalia Lîstopad

4

2021

Partea 1

Natalia Lîstopad

$854 - (369 + 427)$

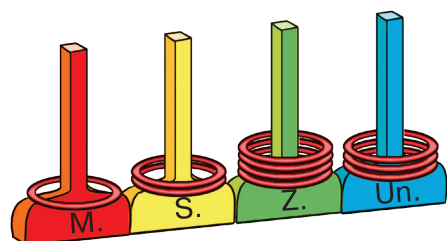
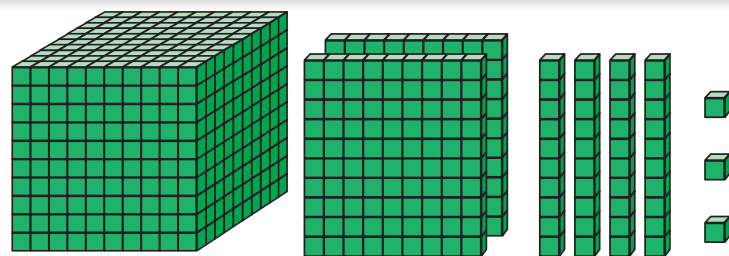
$500 \text{ ha} : 5$

$100 | + 50 |$

Clasa
4

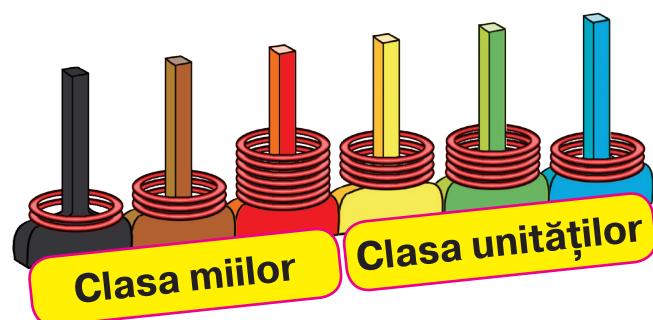
Partea 1

NUMERAȚIA NUMERELOR CU MAI MULTE CIFRE

M.	S.	Z.	Un.
1	2	4	3

$$1000 + 200 + 40 + 3 = 1243$$

NUMERE NATURALE

Numerele, care se folosesc în timpul numărării, se numesc numere **naturale**.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, ...

Cel mai mic număr natural este **1**.

Cel mai mare număr natural nu există.

Șirul numerelor naturale este infinit.

Numărul **0** nu este număr natural.

LEGILE ȘI PROPRIETĂȚILE OPERAȚIILOR ARITMETICE

$$a + b = b + a \quad \text{— legea comutativă a adunării}$$

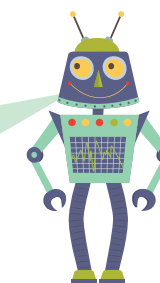
La permutarea termenilor suma nu se schimbă.

$$(a + b) + c = a + (b + c) \quad \text{— legea asociativă a adunării}$$

Pentru a aduna suma a două numere cu al treilea număr, se poate de adunat primul număr cu suma numerelor al doilea și al treilea.

$$a + 0 = a$$

Adăugarea lui zero nu schimbă numărul

$$0 + a = a$$

$$a - (b + c) = a - b - c$$

$$a - (b + c) = a - c - b$$

Pentru a scădea din număr suma, se poate de scăzut din el un termen, iar apoi din rezultat de scăzut alt termen.

$$(a + b) - c = a - c + b \quad (a > c \text{ sau } a = c)$$

$$(a + b) - c = b - c + a \quad (b > c \text{ sau } b = c)$$

Pentru a scădea numărul din sumă, se poate scădea acest număr din oricare termen (cu condiția că termenul nu este mai mic, decât scăzătorul) și de adunat cu diferența obținută alt termen.

Natalia Lîstopad

**Manual pentru clasa a 4-a
cu limba moldovenească de predare a instituțiilor
de învățământ mediu general
(în 2 părți)**

Partea 1

Recomandat de Ministerul Învățământului și Științei al Ucrainei

Львів
Видавництво «Світ»
2021

УДК 51*кл4(075.2)
Л63

Перекладено за виданням:

Листопад Н. П. Математика : підруч. для 4 кл. закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах) : Частина 1 / Н. П. Листопад. — Київ : УОВЦ «Оріон», 2021

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2021 № 53)*

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Conform programei standard al colectivului
de autori dirijat de O. Ya. Savchenko

Însemnări convenționale

începutul lecției

aplică oral

lucrați în grupe/perechi

însărcinări cu solicitări logice

cercetează

însărcinări pentru acasă

Листопад Н. П.

Л63 Математика : підруч. для 4 кл. з навч. молд. мов.
закл. заг. серед. осв. (у 2-х ч.) : ч. 1 / Н. П. Листопад ; пер.
В. Статі. — Львів : Світ, 2021. — 144 с. : іл.

ISBN 978-966-914-368-6

ISBN 978-966-914-369-3 (Ч. 1)

УДК 51*кл4(075.2)

ISBN 978-966-914-368-6

ISBN 978-966-914-369-3 (Ч. 1) (молд.)

ISBN 978-966-991-110-0

ISBN 978-966-991-111-7 (Ч. 1) (укр.)

© Листопад Н. П., 2021

© УОВЦ «Оріон», 2021

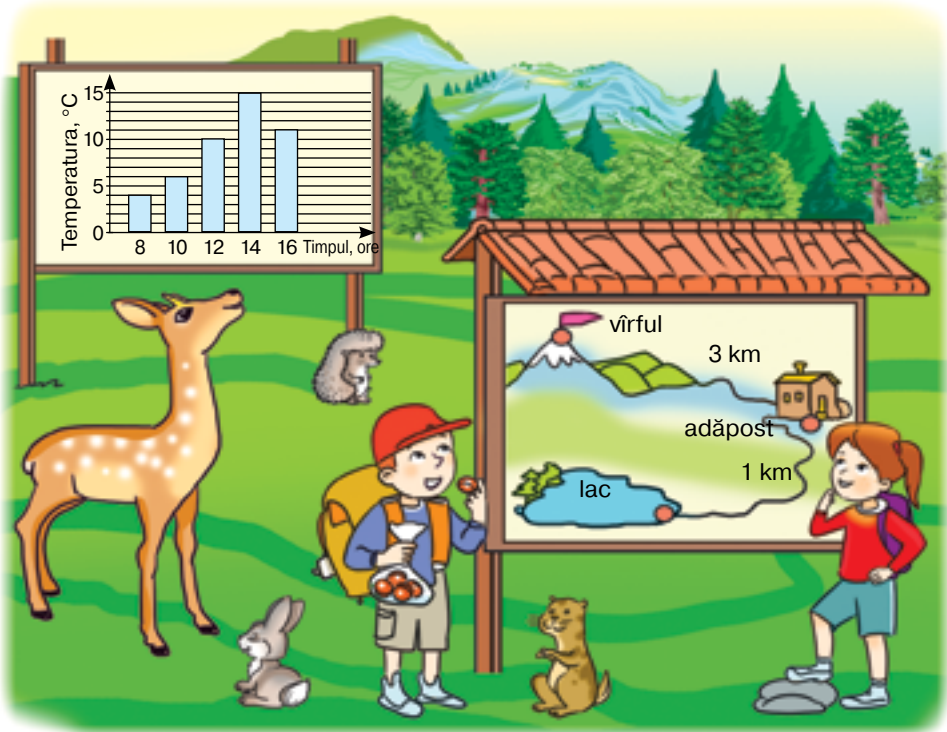
© Статі В., переклад

молдовською мовою, 2021

REPETAREA MATERIALULUI STUDIAT ÎN CLASA A 3-A. ÎNMULȚIREA ȘI ÎMPĂRȚIREA ÎN SCRIS

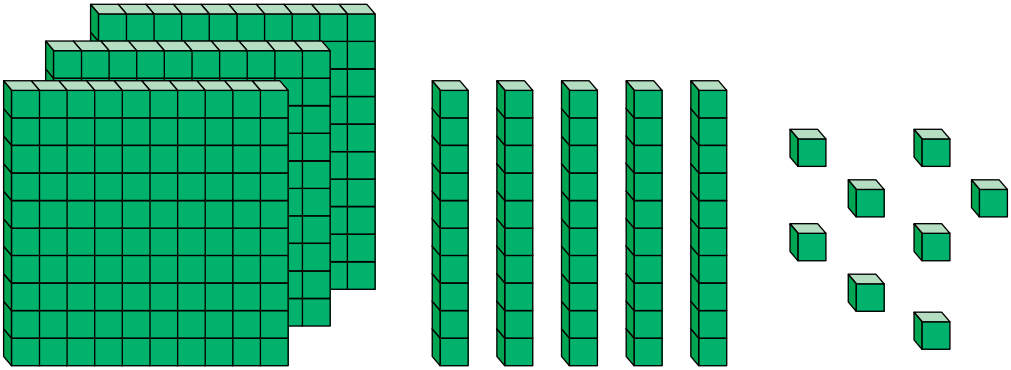
1. Cercetează figura. Descrie situația. Răspunde la întrebări.

1. Masa rucsacului lui Dumitru este egală cu 1 kg. Băiatul a pus în el un cort cu masa de 2 kg, un topor cu masa de 1 kg, 2 kg de hrană și 1 kg de îmbrăcăminte. Ce masă are rucsacul cu lucruri?
2. Dumitru a luat cu el 30 de caise uscate și le-a repartizat câte 10 în fiecare pachet. Câte pachete cu caise are Dumitru?
3. Calculează distanța de la lac pînă la vîrf muntelui.
4. Ce temperatură era pe vîrf muntelui la ora 12 de zi? La ce oră temperatura constituia 6 grade?
5. Marmota cîntărește 3 kg. Masa căprioarei este egală cu masa a nouă marmote. Ce masă are căprioara?

 2. Povestește când în timpul vacanței de vară ai avut nevoie de matematică.

 3. 1) Cîte cubușoare sînt reprezentate în figură?

2) Amintește-ți cum se scriu numerele în tabela de numerație.

358

Sute	Zeci	Unități
Ordinul III	Ordinul II	Ordinul I
3	5	8

3) Ce loc în scrierea numărului ocupă ordinul unităților? Ordinul zecilor? Ordinul sutelor?

4) Care din aceste ordine este cel mai mare? Dar cel mai mic?

 4. În care ordin se află cifra 7 în fiecare număr? Ce înseamnă cifra 7?

37, 73, 765, 7, 176.

Gîndește-te astfel. Numărul 37; cifra 7 se află pe primul loc din dreapta; acesta este ordinul unităților.

 5. Citește numerele: 400, 600, 800, 271, 172, 712, 801. Cîte sute sînt în fiecare număr? Cîte zeci? Cîte unități? Care număr este cel mai mare? Care număr este cel mai mic?

6. Scrie cu cifre numerele: *trei sute treizeci și trei*; *trei-sprezece*, *treizeci și unu*, *patru sute cinci*, *o sută nouăzeci și opt*, *nouă sute*.

Scrie sub fiecare din ele numărul care este cu 1 mai mic.

7. $700 + 7$ $200 + 70 + 2$ $900 + 30 + 6$
 $700 + 70$ $200 + 70 + 5$ $300 + 60 + 9$

8. $7 \cdot 8 + 18$ $9 \cdot 3 - 9 : 3$ $150 - 50 : 10$
 $9 \cdot 5 + 94$ $8 : 4 + 8 \cdot 4$ $(150 - 50) : 10$

9. Compune o problemă conform figurii și expresiei $400 + 400 : 10$.

400 l

de 10 ori mai puțin

10. Copiii au strâns de pe patru parcele câte 10 kg de zmeură de pe fiecare, iar agriș, de pe o parcelă, 5 kg. De câte ori au strâns mai puțin agriș decît zmeură?

11. Bradul este mai înalt decît plopul cu 4 m, iar plopul este mai înalt decît stejarul cu 3 m. Aflați înălțimea bradului, dacă se știe că înălțimea stejarului este de 9 m.

12. $7 + 40$ $100 + 40 + 8$ $48 - 36 : 4$
 $100 + 3$ $700 + 20 + 4$ $(48 - 36) : 4$

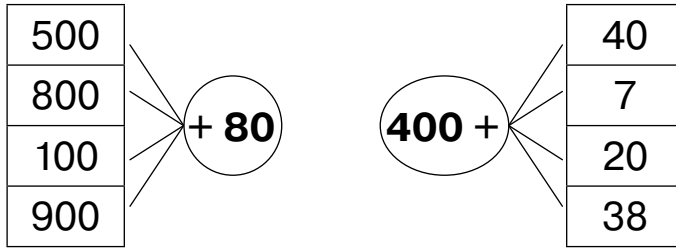
13. Compune o problemă despre prune și piersice, a cărei rezolvare să fie expresia

$$12 - 12 : 3.$$

14. Compune expresii conform schemelor și calculează valorile lor.

15. Efectuează operații cu numere concrete.

$500 \text{ g} + 300 \text{ g}$

$100 \text{ l} + 50 \text{ l}$

$47 \text{ cm} + 76 \text{ cm}$

$200 \text{ g} + 80 \text{ g}$

$800 \text{ l} - 300 \text{ l}$

$130 \text{ grn} - 86 \text{ grn}$

16. Pe care din bancnotele reprezentate valoarea ei este notată cu un număr de două cifre? de trei cifre? de patru cifre?

Valoarea cărei bancnote este mai mare?

17. Care numere sînt omise pe segmentul numeric? Scrie aceste numere. Scrie sub fiecare din ele numărul care este mai mare cu 1 decît el.

18. Scrie ca sumă a termenilor de ordin fiecare din numerele date.

$673, 905, 730, 888, 54.$

19. Mihai s-a gîndit la un număr de trei cifre, care se termină cu cifra 3. Acest număr este mai mare decît 500 și mai mic decît 510. La ce număr s-a gîndit Mihai?

20. 1) Citește problemele. Ce este comun în aceste probleme și ce deosebiri observi?

- 40 de foi de hîrtie au fost repartizate în mape cîte 5 foi în fiecare. În cîte mape au fost distribuite aceste foi?
- 15 foi de hîrtie galbenă și 25 de foi de culoare verde au fost puse în mape cîte 5 foi în fiecare. În cîte mape au fost repartizate aceste hîrtii?

2) Cum de format dintr-o problemă simplă o problemă compusă? Rezolvă problema compusă folosind două metode.

21. Rezolvă problema folosind două procedee.

La o cantină zilnic se coc 20 de pîini din făină de grîu și 10 pîini din făină de hrișcă. Cîte pîini în total se coc în cantină într-o săptămîină?

22. Separă figurile în două grupe. Pe baza cărui criteriu ai făcut asta?

23. Pentru a sărbători ziua de naștere au fost cumpărate 8 prăjituri cu nucă de cocos și 12 prăjituri cu nucă simplu cu prețul de 10 grivne fiecare. Cît costă această cumpărătură?

24. $700 + 7$ $100 + 50 + 3$ $800 \text{ г} - 400 \text{ г}$
 $900 + 30$ $300 + 30 + 3$ $300 \text{ л} + 50 \text{ л}$

25. Alege numerele rotunjite din cele date. Scrie-le.
390, 45, 500, 70, 210, 5, 1000, 67, 555, 10.

- **26.** Numește pentru fiecare număr două numere rotunde între care el este situat.
155, 37, 299, 55, 127, 584.

Model. Numărul 155 se află între numerele 150 și 160.

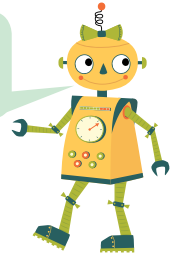
- **27.** Numește pentru fiecare număr două numere pozitive (*розрядні числа*) de ordinul trei între care el este situat.

148, 285, 730, 899, 444, 580.

Model. Numărul 148 este situat între numerele 100 și 200.

- 28.** Calculează prin metoda rotunjirii conform modelului.

Acordă atenție cazului când metoda rotunjirii este apreciată pentru cazul scăderii.

$140 + 190$ $267 + 379$ $746 - 390$
 $567 + 97$ $777 + 197$ $473 - 195$

Model. În suma $140 + 190$ reprezentăm termenul 190 ca diferența numerelor 200 și 10.

$140 + 190 = 140 + 200 - 10 = 340 - 10 = 330$.

- 29.** Rezolvă ecuația.

$x - 288 = 685$ $c - 532 = 380$ $790 + a = 967$

- 30.** Rezolvă problema prin două metode.

Participantii la festivalul de cântec au fost transportați cu două autobuze. În unul din ele erau 8 locuri pentru călători, iar în altul – 12. Fiecare autobuz a făcut câte 3 curse. Câți participanți au transportat aceste autobuze în total?

- 31.** Sucul de mere a fost turnat în 4 borcane de 3 litri și în 5 borcane de 2 litri. Câți litri de suc au fost turnați?

Oare se poate rezolva această problemă prin două metode?

- **32.** Împarte figurile în două grupe. Conform cărui criteriu ai făcut aceasta?

- **33.** Rezolvă ecuațiile.
 $c - 275 = 488$ $764 - x = 300$ $250 + y = 290$

- **34.** Au fost cumpărate 5 pachete cu șervețele de hîrtie a cîte 10 grn fiecare și tot atîtea pachete de șervețele a cîte 7 grn fiecare. Care este costul cumpărăturii?

- **35.** Rotunjește pînă la zeci fiecare număr.
47, 99, 157, 82, 384.

- **36.** Rotunjește pînă la sute fiecare număr.
280, 479, 671, 510, 373, 730.

- 37.** Calculează cu metoda rotunjirii.
 $245 + 87$ $350 + 576$ $287 + 330$ $915 - 386$
 $763 + 70$ $674 + 281$ $571 + 240$ $327 - 195$

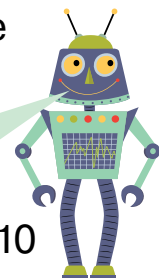
- 38.** $659 - 361$ $900 - 583 + 175$ $854 - 369 + 427$
 $573 - 259$ $347 + 653 - 738$ $854 - (369 + 427)$

- 39.** 1) Citește expresiile. Care operație este ultima în fiecare expresie? Cum se numesc aceste expresii?

Amintește-ți, care este ordinea efectuării operațiilor în expresiile cu paranteze și fără paranteze.

$$780 - 100 \cdot 7 \quad 900 - (500 - 247) \quad 600 : 20 - 10$$
$$25 \cdot 3 - 50 \quad 700 - (125 + 375) \quad 4 \cdot 7 - 7 \cdot 4$$

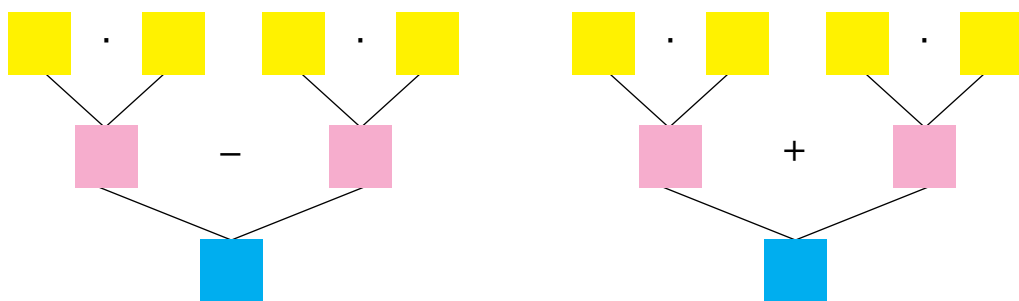
- 2) Calculează valorile a două expresii la alegere.

40. 1) Citește problemele. Care sînt asemănările și care deosebirile?

- Au fost cumpărate 8 lăzi cu tomate cîte 7 kg în fiecare și 3 lăzi de vinete cîte 10 kg în fiecare. Cîte kilograme de tomate și vinete au fost cumpărate în total?
- Au fost cumpărate 8 lăzi de tomate cîte 7 kg în fiecare și 3 lăzi de vinete cîte 10 kg în fiecare. Ce s-a cumpărat mai mult - tomate sau vinete? Cu cîte kilograme mai mult?

2) Determină care bloc-schemă corespunde primei probleme, iar care — celei de-a doua. Alcătuieste expresiile corespunzătoare și rezolvă problemele.

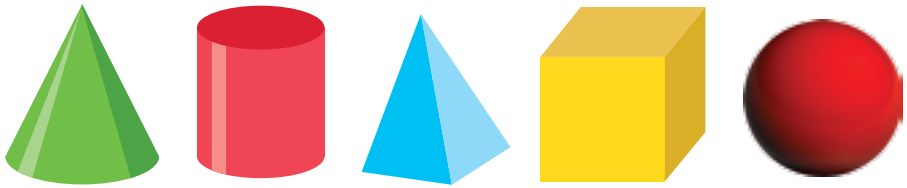
41. 1) Rezolvă problema.

Pentru școala sportivă au fost aduse 6 plase cu mingi de baschet și 5 plase cu mingi de fotbal. În fiecare plasă erau cîte 4 mingi de baschet și cîte 5 mingi de fotbal. Cîte mingi de baschet și fotbal au fost aduse în total?

2) Schimbă condiția problemei astfel încît în procesul rezolvării operației numărul trei să folosești scăderea.

42. 1) Cercetează figura de la pag. 11. Amintește-ți cum se numesc figurile spațiale reprezentate.

2) Numește figura și forma fiecarui obiect din imagine:

 43. Lungimea râului Pripeati în limitele Ucrainei constituie 261 km, iar lungimea afluentului stîng al acestuia - râul Gorîni — în limitele Ucrainei este de 577 km. Lungimea cărui râu este mai mare? Cu câți kilometri este mai mare?

 44. $677 + 264$ $48 : 8 + 48 : 6$ $(348 + 352) : 100$
 $900 - 485$ $72 : 8 - 72 : 9$ $9 \cdot (73 + 27) : 10$

45. Citește numerele: 804, 307, 502, 105, 206.
 Ce înseamnă zeroul în scrierea fiecărui număr?
 Scrie fiecare din aceste numere ca sumă a termenilor de ordin.

46. $703 + 40$ $801 + 90$ $604 + 30$ $909 + 90$
 $206 + 80$ $101 + 90$ $307 + 40$ $405 + 50$

47. Rezolvă ecuațiile.
 $a - 50 = 407$ $874 - x = 804$ $c + 70 = 174$

48. Citește expresiile. Care operație este ultima în fiecare expresie? Cum se numesc aceste expresii?
 $(789 - 709) \cdot 4$ $8 \cdot (40 : 5)$ $72 : 9 \cdot (12 : 6)$

$$49. \quad 300 \cdot 3 - 800 \quad 100 \cdot 8 - 576 \quad 815 - 40 \cdot 5$$

$$400 \cdot 2 - 500 \quad 200 \cdot 3 + 367 \quad 728 - 50 \cdot 6$$

50. Citește problemele. Găsește asemănările și deosebiri. Cum se numesc așa probleme?

- În livadă au fost strînse 7 lăzi de mere și 3 lăzi de pere. Cîte lăzi de mere și pere s-au strîns în total?
- Într-o livadă s-au cules 10 lăzi cu mere și cu pere. Șapte lăzi erau cu mere. Cîte lăzi cu pere s-au strîns?
- Într-o livadă s-au strîns 10 lăzi cu mere și pere. Trei lăzi erau cu pere. Cîte lăzi cu mere s-au strîns?

51. Rezolvă problema. Compune problema inversă ei, folosind scrierile prescurtate.

În magazinul zoologic se vînd 126 de peștișori. În șase acvarii mici sînt cîte 15 peștișori, iar restul peștișorilor trăiesc în acvariul mare. Cîți peștișori sînt în acvariul mare?

$$\begin{array}{l} \text{M. — în 6 acv. cîte 15 p.} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{M. — în 6 acv. cîte 15 p.} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array}} \right\} ?$$

$$\begin{array}{l} \text{M. — în 6 acv. cîte ?} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{M. — în 6 acv. cîte ?} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array}} \right\} 126 \text{ p.}$$

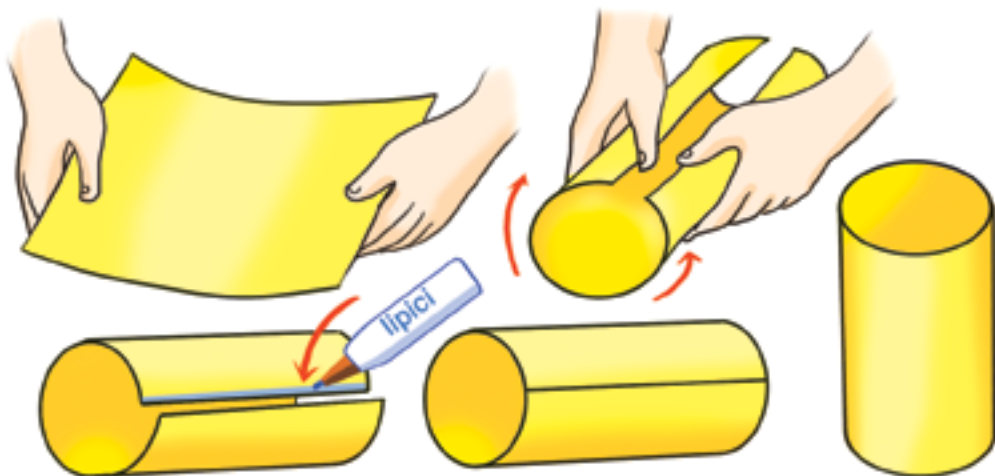
$$\begin{array}{l} \text{M. — în ? cîte 15 p.} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{M. — în ? cîte 15 p.} \\ \text{Mare — 36 p.} \end{array}} \right\} 126 \text{ p.}$$

52. 1) Citește problema. Cîte probleme inverse pentru ea pot fi compuse?

S-au sădit 4 rînduri de trandafiri roșii. Pe fiecare rînd cîte 8 tufe de trandafiri roșii. La fel, s-au sădit și 5 rînduri de trandafiri albi. Pe fiecare rînd cîte 5 tufe de trandafiri albi. Cîte tufe de trandafiri roșii și albi s-au sădit în total?

2) Compuneți o problemă asemănătoare.

- 53. Lucrare practică.** Confectionează macheta unui cilindru. Folosește explicația.

- **54. Rezolvă problema.** Compune o problema asemănătoare.

Dumitru a cumpărat 3 cutii cu prăjituri, câte 8 bucăți în fiecare. Dumitru a împărțit cu prietenii 20 de prăjituri. Câte prăjituri i-au rămas lui Dumitru?

- **55.** $753 - 300 \cdot 2$ $48 : 8 + 486$ $64 : (32 : 4)$

- **56.** Care din numerele 67, 20, 15, 44, 25, 35, 33, 105, 99, 500 sînt divizibile la 5?

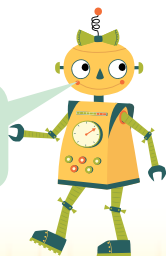
Care este criteriul de divizibilitate a numărului la 5?

- **57.** Care este criteriul de divizibilitate a numărului la 10? Numește numere divizibile la 10.

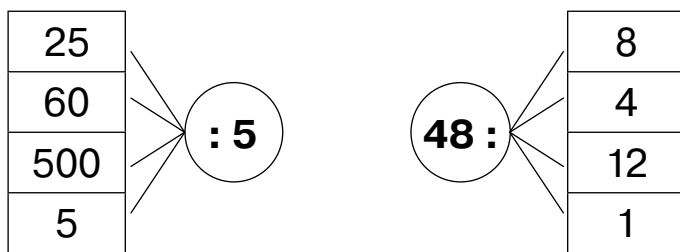
- **58.** Continuă fiecare șir de numere cu încă cinci numere.

16, 18, 20, 22, ...
150, 152, 154, ...

Amintește-ți, care numere se numesc pare.

59. Compune expresii după scheme și calculează valorile lor.

- 60. Numește valoarea expresiei $b : 5$, dacă b primește valorile 10, 15, 30, 0, 100.

- 61. 1) În expresia $y : 3$ valori ale lui y pot fi numerele 3, 18, 33, 300.
Care din numerele 15, 25, 33, 43, 100, 300 nu pot fi valori ale lui y în expresia $y : 3$?
2) Scrie trei numere arbitrare și clarifică dacă pot fi ele valorile lui y în această expresie.

62. Compune expresii și calculează valorile lor.
- De micșorat suma numerelor 80 și 70 de trei ori.
  - De adunat numărul 89 cu produsul numerelor 12 și 6.
  - De mărit de două ori diferența numerelor 100 și 82.
  - De micșorat cu 50 produsul numerelor 20 și 4.

63. 1) Rezolvă problema.

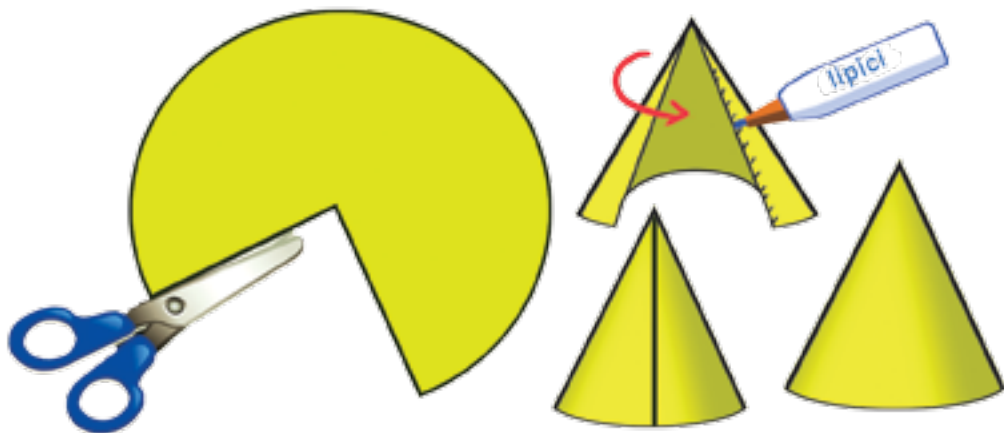
La fabrica de cofetării au preparat zefir de pere și l-au distribuit în 100 de cutii, câte 7 kg în fiecare. Au dus la magazin 4 kg de zefir. Care este masa zefirului de pere ce a rămas la fabrică?

2) Alcătuiți probleme noi înlocuind numărul 7 din condiție: a) cu numărul 6; b) cu numărul 5; c) cu numărul 4. Rezolvă problemele obținute. Cum se schimbă răspunsul? Faceți concluzia.

- 64. Lucrare practică.** Confeționează macheta unui conus, utilizînd figura.

- 65.** Alcătuieste expresiile și calculează valorile lor.
- Adunați numărul 100 cu cîțul numerelor 200 și 10.
  - De înmulțit numărul 5 cu suma numerelor 35 și 10.
  - De împărțit numărul 48 la cîțul numerelor 16 și 2.
- 66.** La o fermă de păsări au adus 240 q cereale. În decursul săptămîinii zilnic se foloseau pentru hrana păsărilor 8 q de cereale. Cîte chintale de cereale au rămas?

- 67.** Află $\frac{1}{4}$ din fiecare număr.
16, 40, 64, 80, 400, 800.
- 68.** Află $\frac{1}{10}$ din fiecare număr.
20, 100, 70, 10, 300, 50, 1000.
- 69.** S-a cumpărat un pachet de crupe de griș cu masa de 800 g. Pentru prepararea terciului s-a folosit a patra parte din crupe. Cîte grame de crupe s-au folosit la prepararea terciului?

70. 1) Citește problemele. Denumește asemănările și deosebirile?

- S-a cumpărat un pachet de gelatină cu masa de 15 g. S-a folosit o treime din el. Cîte grame de gelatină au rămas în pachet?
- Pentru prepararea desertului s-au folosit 15 g de gelatină. Aceasta alcătuiește a treia parte din toată gelatina ce a fost cumpărată. Cîte grame de gelatină s-a cumpărat?

2) Rezolvă problemele. Cu ce se deosebesc rezolvările lor?

71. Pe durata reducerilor de toamnă prețul lucrurilor de vară s-a micșorat cu o pătrime. Determină prețul mărfii după reducere.

120 grn

160 grn

80 grn

60 grn

40 grn

72. Completează problema cu date numerice. Ce numere trebuie alese pentru ca problema să aibă o soluție?

În adăpost trăiesc animale. A treia parte din ele sînt cîini, iar restul — pisici. Cîte pisici trăiesc în adăpost?

73. Află numărul, dacă $\frac{1}{3}$ din el constituie: 7; 70; 120; 15; 1.

74. $420 : 7$ $78 : 6$ $75 : 5$ $90 : 5$
 $360 : 9$ $48 : 4$ $63 : 3$ $108 : 9$

 75. $540 : 9 - 27$ $(487 + 143) : 7$ $720 : 8 : 3$

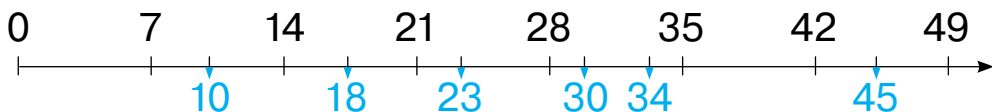
 76. Gospodina a planificat să converseze 15 l suc de tomate, dar s-a primit cu $\frac{1}{3}$ mai mult. Câți litri de suc a conservat gospodina?

 77. 1) Oare toate numerele din cele date sînt divizibile la 5?
15, 40, 12, 48, 55, 121.

2) Cum se efectuează împărțirea, dacă nu se poate împărți fără rest?

78. 1) Cercetează semidreapta numerică (*числовий промінь*), pe care sînt notate rezultatele înmulțirii numărului 7.

2) Scrie, conform modelului, între care numere ce sînt divizibile la 7 este situat fiecare număr.

$7 < 10 < 14$ ... $< 23 < \dots$ ... $< 34 < \dots$

$14 < 18 < 21$ ... $< 30 < \dots$ ... $< 45 < \dots$

3) Efectuează împărțirea cu rest, folosind semidreapta numerică și scrierile făcute.

$10 : 7$ $23 : 7$ $34 : 7$

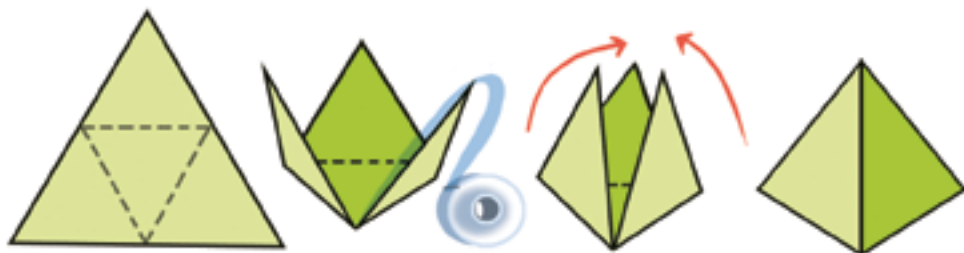
$18 : 7$ $30 : 7$ $45 : 7$

79. Alcătuiește expresiile conform schemei. Află cîțul și restul.

34	49	55	22	34	65	73	82	: 9
----	----	----	----	----	----	----	----	-----

- 80.** 1) Execută împărțirea cu rest.
 $31 : 6$ $50 : 6$ $21 : 6$ $40 : 6$ $17 : 6$
 2) Care poate fi restul de la împărțirea numărului la 6?
 3) Oare poate fi restul de la împărțirea la 6 egal cu 8?
- 81.** În sac erau 50 kg de zahăr. Acest zahăr a fost ambalat în pachete câte 3 kg fiecare. Câte pachete cu zahăr s-au obținut în urma împărțirii? A mai rămas zahăr în sac? Câte kilograme de zahăr au rămas?
- 82.** Pe masă erau 18 caiete. Fiecare din cei opt elevi a luat același număr de caiete. Câte caiete au rămas pe masă?
- 83.** Maxim a cumpărat o minge de fotbal cu 90 de grn, cheltuind o treime din banii săi. Câte grivne avea Vasile la început?
- 84. Lucrare practică.** Confeționează macheta piramidei, folosind figura.

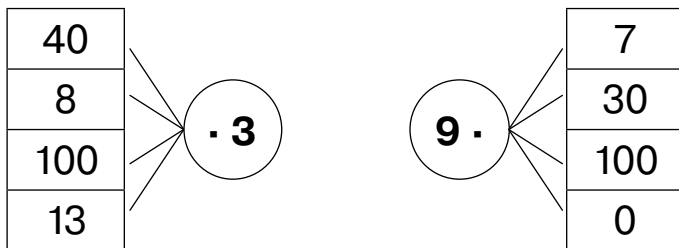

- **85.** Efectuează împărțirea cu rest.
 $55 : 6$ $74 : 7$ $39 : 9$ $24 : 5$ $51 : 8$

- **86.** Pentru iarmarocul școlar fetițele au copt 20 de biscuiți și le-au pus în containere din material plastic câte 3 bucăți în fiecare. Câte containere cu biscuiți au pregătit fetițele pentru vânzare?

87. Alcătuiește produse după scheme și calculează valorile lor.

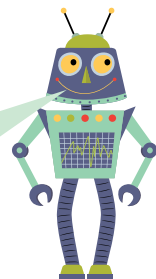

88. Operația înmulțirii (множення у стóвпчик) ca și operația adunării, poate fi executată în coloniță. Examinează cum în acest caz se scriu numerele.

$\begin{array}{r} \times 4 \\ 2 \\ \hline 8 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 7 \\ 8 \\ \hline 56 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 23 \\ 3 \\ \hline 69 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 243 \\ 2 \\ \hline 486 \end{array}$
--	---	--	--

89. 1) Examinează scrierile și modelul raționărilor.

De regulă, calculele în coloniță se efectuează atunci când oral este complicat.

$\begin{array}{r} \times 67 \\ 2 \\ \hline 134 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 24 \\ 4 \\ \hline 96 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 94 \\ 5 \\ \hline 470 \end{array}$
---	--	---

Raționează astfel: trebuie de înmulțit 67 cu 2.

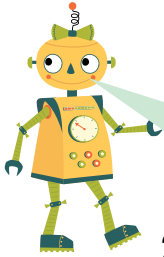
Înmulțesc unitățile. 7 un. · 2 = 14 un., 14 unități – asta-i 1 zece și 4 unități.

Scriu cifra 4 sub unități, iar 1 zece o memorizez (pun punct deasupra cifrei zecilor); adun această zece cu zecile după înmulțirea zecilor.

Înmulțesc zecile $6 \text{ z.} \cdot 2 = 12 \text{ z.}$

La 12 zeci adaug 1 zece de la înmulțirea unităților. Scriu cifra 3 sub zeci, iar cifra 1 — la stînga de la zeci. Primim 13 zeci sau 1 sută și 3 zeci.

Citesc răspunsul: 134.

Atrage atenția! La înmulțirea în scris se efectuează înmulțirea după ordine. Se începe înmulțirea de la cel mai mic ordin — de la unități.

2) Comentează calcularea produselor $24 \cdot 4$ și $94 \cdot 5$.

90. Execută în scris înmulțirea.

$$\begin{array}{r} 47 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 93 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 216 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 118 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

91. La magazin au adus 3 containere de varză cîte 125 kg în fiecare. Cîte kilograme de varză au adus la magazin?

92. Nastea și-a procurat un bilet la muzeu și a cheltuit 234 grn, ceea ce constituie jumătate din banii pe care îi deținea. Cîte grivne avea Nastea?

93. Compune expresiile și calculează valorile lor.

- Produsul numerelor 127 și 3.
- De mărit de două ori numărul 245.
- Suma numărului 241 și a produsului numerelor 253 și 3.
- Diferența numărului 868 și a produsului numerelor 217 și 4.

94. Examinează ceasornicele și spune ce oră arată fiecare din ele. Oare se poate determina după aceste

ceasornice, ce parte a zilei este — dimineață sau seară, zi sau noapte?

95. Cîte ore sînt într-o zi (zi și noapte)?
Cîte minute sînt în oră?
Cîte secunde sînt într-o minută?

96. Cîte minute alcătuiesc jumătate de oră?

$$\frac{1}{10} \text{ din oră? } \frac{1}{3} \text{ din oră?}$$

Cîte secunde alcătuiesc o treime de minută?

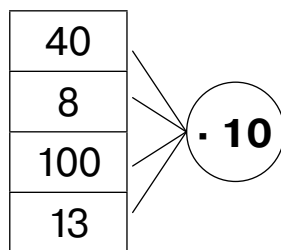
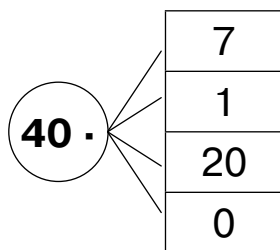
$$\frac{1}{2} \text{ de minută? } \frac{1}{6} \text{ de minută?}$$

97. $\begin{array}{r} \times 56 \\ \underline{\quad} \\ \end{array}$ $\begin{array}{r} \times 44 \\ \underline{\quad} \\ \end{array}$ $\begin{array}{r} \times 25 \\ \underline{\quad} \\ \end{array}$ $\begin{array}{r} \times 112 \\ \underline{\quad} \\ \end{array}$

98. Tricoul costă 97 grn, iar șorții — de două ori mai scump. Care-i costul total al tricoului și al șorților?

99. Compune produsele după schemele date și calculează valorile lor.

100. $189 + 243 \cdot 3$ $177 + 145 \cdot 3$ $(177 + 145) \cdot 3$

101. Verificați justețea calculelor.

$$\begin{array}{r} \times 116 \\ 5 \\ \hline 550 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 439 \\ 2 \\ \hline 876 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 328 \\ 3 \\ \hline 384 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 231 \\ 4 \\ \hline 921 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 112 \\ 8 \\ \hline 896 \end{array}$$

102. Aplică schema și comentează calculele $294 \cdot 3 = 882$.

<p>1 pas (înmulțesc unitățile)</p> $\begin{array}{r} \times 294 \\ 3 \quad 1 \\ \hline 2 \end{array}$	<p>al 2-ea pas (înmulțesc zecile)</p> $\begin{array}{r} \times 294 \\ 3 \quad 1 \quad 2 \\ \hline 82 \end{array}$	<p>al 3-lea pas (înmulțesc sutele)</p> $\begin{array}{r} \times 294 \\ 3 \quad 1 \quad 2 \\ \hline 882 \end{array}$
--	--	--

103. $\begin{array}{r} \times 127 \\ 6 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} \times 483 \\ 2 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} \times 286 \\ 3 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} \times 174 \\ 5 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} \times 139 \\ 7 \\ \hline \end{array}$

104. Rezolvă ecuația.

$y : 7 = 40$

$c : 5 = 155$

$a : 3 = 289$

105. Ce oră indică ceasornicele electronice? Care parte a zilei este aceasta?

106. «Restabilește» egalitățile.

2 ore = min

300 min = ore

5 min = s

120 s = min

3 min 20 c = s

150 s = min s

107. Efectuează operațiile cu numerele concrete.

$$\begin{array}{lll} 45 \text{ s} + 30 \text{ s} & 2 \text{ ore} : 4 & 20 \text{ min} \cdot 3 \\ 30 \text{ min} + 45 \text{ min} & 3 \text{ min} : 9 & 45 \text{ s} \cdot 4 \end{array}$$

108. Antrenamentul în bazin a început la ora 15 și s-a terminat la ora 16 și 15 min. Cît timp a durat antrenamentul?

109. $138 \cdot 7 - 585$ $481 + 113 \cdot 4 - 870$ $(356 - 199) \cdot 5$

110. Toate prăjiturile preparate bucătării le-au repartizat în 115 cutii, câte 8 prăjituri în fiecare. Cîte prăjituri au preparat bucătării?

111. Calculează produsele prin metoda dorită:

$$111 \cdot 4 \quad 242 \cdot 2 \quad 333 \cdot 3 \quad 423 \cdot 2$$

112. Scrie fiecare din numere ca suma termenelor de biți.

$$543, 207, 501, 399, 217, 306.$$

În care sume sînt de tot numai doi termeni? De ce?

113. 1) Examinează scrierile și citește modelul raționărilor.

$\times 204$	$\times 307$	$\times 109$
$\quad \quad 2$	$\quad \quad 3$	$\quad \quad 7$
$\hline 408$	$\hline 921$	$\hline 763$

Raționează astfel: trebuie de înmulțit 204 cu 2.

Înmulțesc unitățile. $4 \text{ un} \cdot 2 = 8 \text{ un}.$; scrie cifra 8 sub unități.

Înmulțesc zecile. $0 \text{ z} \cdot 2 = 0 \text{ z}.$; scriu cifra 0 sub zeci.

Înmulțesc sutele. $2 \text{ s} \cdot 2 = 4 \text{ s.}$; scriu cifra 4 sub sute.

Citesc răspunsul: 408.

2) Comentează calculele produselor $307 \cdot 3$ și $109 \cdot 7$.

114. $207 \cdot 3 - 575$ $890 - 209 \cdot 4$ $307 \cdot 3 - 207 \cdot 4$

115. Citește expresiile din colonițe. Găsește asemănările și deosebirile. Află valorile lor. Compară.

$24 \cdot 4$	$36 \cdot 3$	$15 \cdot 5$	$47 \cdot 2$
$204 \cdot 4$	$306 \cdot 3$	$105 \cdot 5$	$407 \cdot 2$

116. Găsește valoarea expresiei $a \cdot 3$, dacă $a = 26$, $a = 206$, $a = 14$, $a = 104$.

117. Execută operațiile cu numerele concrete.

$45 \text{ min} \cdot 5$	$15 \text{ s} \cdot 10$	$1 \text{ ore } 30 \text{ min} + 30 \text{ min}$
$8 \text{ min} \cdot 20$	$10 \text{ min} \cdot 10$	$1 \text{ min } 40 \text{ s} + 20 \text{ s}$

118. Antrenamentul la box a început la ora 17 și 20 min și a durat 40 min. La ce oră s-a terminat antrenamentul?

119. Demonstrarea filmelor la cinematograful se începe la ora 10. Un film derulat la cinematograful durează 1 oră și 10 min, iar pauza dintre ele durează 15 min. La ce oră se termină derularea celui de-al treilea film?

 120. $137 + 107 \cdot 6$ $9 \cdot 104 - 899$ $104 \cdot 5 + 219 \cdot 2$

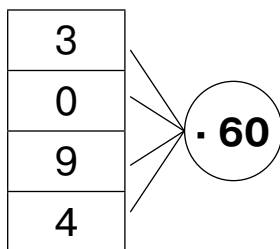
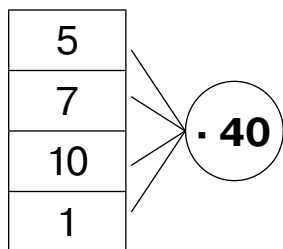
 121. Activitatea cercului de broderie a început la ora 15 și 15 min și a durat 45 min. La ce oră s-a terminat activitatea cercului?

122. Schimbă fiecare din numerele de ordin 80, 50, 400, 900, 300 cu produsul conform modelului.

$$80 = 8 \cdot 10$$

123. Alcătuieste produsele după scheme și calculează valorile lor cu metoda înmulțirii consecutive (*спосіб послідовного множення*).

124. Examinează scrierile și explică calculele.

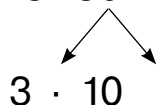
$$24 \cdot 40 = 960$$

$$24 \cdot 4 = 96$$

$$96 \cdot 10 = 960$$

$$28 \cdot 30 = 840$$

$$28 \cdot 3 = 84$$

$$84 \cdot 10 = 840$$

Aceste produse pot fi calculate și în scris.

$\begin{array}{r} \times 24 \\ 40 \\ \hline 960 \end{array}$	$\begin{array}{r} \times 28 \\ 30 \\ \hline 840 \end{array}$
--	--

Acordă atenție la aceea, cum este scris al doilea factor la înmulțirea cu numărul de ordin.

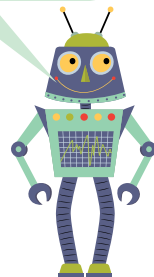
125. Efectuează înmulțirea în scris.

$$17 \cdot 40 \quad 36 \cdot 20 \quad 29 \cdot 30 \quad 48 \cdot 20$$

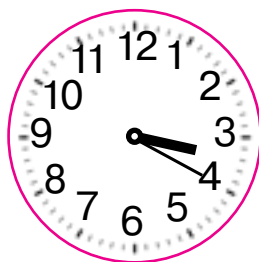
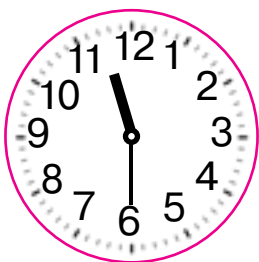
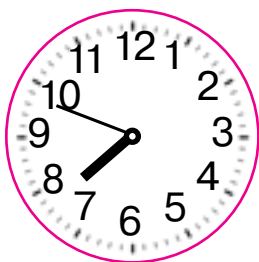
126. Rezolvă ecuația.

$$x : 4 = 50 \quad c : 40 = 23 \quad b : 30 = 24$$

127. $800 - 25 \cdot 30$ $16 \cdot 60 - 780$ $47 \cdot 20 - 123 \cdot 4$

- 128.** Cronometrul în ceasornic a fost instalat astfel, ca el să emită semnale după fiecare jumătate de oră. Prima dată a emis semnal la ora 9. La ce oră el va emite al treilea semnal?
- 129.** Ce oră arată fiecare ceasornic? Ce oră indica el cu 30 min în urmă?

- 130.** Iarmarocul școlar de binefacere a durat 3 ore și s-a terminat la ora 15 și 30 min. La ce oră a început iarmarocul școlar?

131. $889 - 44 \cdot 20$ $37 \cdot 20 - 555$ $42 \cdot 20 + 40 \cdot 4$

- 132.** Trenul electric a fost în drum 4 ore și a sosit la gara finală la ora 20 și 45 min. La ce oră trenul electric a pornit pe rută?

133. $11 \cdot 20$ $22 \cdot 20$ $33 \cdot 20$ $44 \cdot 20$

- 134.** Calculează. Cum se schimbă al doilea factor? Cum se schimbă valoarea produsului?

$16 \cdot 20$ $16 \cdot 30$ $16 \cdot 40$ $16 \cdot 50$ $16 \cdot 60$

135. $49 \cdot 9 - 37 \cdot 8$ $5 \cdot (781 - 593) - 674$
 $7 \cdot 39 + 24 \cdot 4$ $(67 \cdot 7 + 131) : 6$

- 136.** Alcătuiește exerciții după scheme și calculează valorile lor, dacă $a = 40$, $b = 77$, $c = 5$.

$$a + b$$

$$\square \cdot c$$

$$b - a$$

$$c \cdot \square$$

$$b \cdot c$$

$$\square - a$$

137. Care scrieri sînt inegalități?

$$c + x$$

$$89 + 100 = 189$$

$$125 < y < 304$$

$$5 > 0$$

$$a - c < 7$$

$$b = 30 + 890$$

138. Scrie toate soluțiile inecuației $901 < x < 907$.

139. Cîte zile are anul calendaristic? Oare toți anii au același număr de zile? Cu ce este legată apariția anului bisect?

140. Cîte luni are anul? Numește două luni vecine ale anului, suma zilelor cărora este egală cu 62.

141. Determină durata manifestărilor indicate, folosind calendarul.

1) vacanța de toamnă a elevilor va dura de la 25 octombrie pînă la 31 octombrie;

2) călătoria cu vasul de linie turistică va dura de la 27 octombrie pînă la 5 noiembrie;

3) festivalul activității artistice populare se va petrece de la 10 octombrie pînă la 17 octombrie.

142. Compune expresiile și calculează valorile lor.

- De mărit de trei ori suma numerelor 47 și 269.
- De adunat suma numerelor 45 și 20 cu produsul lor.
- De împărțit produsul numerelor 30 și 20 la 100.

 143. Un camion pentru lapte transportă 245 l lapte, iar altul — de trei ori mai mult. Câți litri de lapte de tot transportă aceste două camioane pentru lapte?

144. $104 \cdot 5$ $203 \cdot 4$ $301 \cdot 3$ $405 \cdot 2$

145. Verifică justetea calculelor. Dacă vei găsi greșeală, explică, de ce ea a avut loc.

$$\begin{array}{r} \times 165 \\ 4 \\ \hline 840 \end{array} \quad \begin{array}{r} \times 237 \\ 2 \\ \hline 674 \end{array} \quad \begin{array}{r} \times 27 \\ 30 \\ \hline 81 \end{array} \quad \begin{array}{r} \times 403 \\ 2 \\ \hline 86 \end{array} \quad \begin{array}{r} \times 164 \\ 4 \\ \hline 656 \end{array}$$

146. $45 \cdot 2 : 10$ $39 : 13 \cdot 7$ $6 \cdot (130 - 47) + 420$

147. Scrie cinci numere arbitrare de două cifre. Împarte fiecare din ele la 7. Răspunde la întrebări.

1) Oare în toate cazurile împărțirea este fără rest?

2) Ce număr poate fi ca rest la împărțirea la 7?

 148. Fără a face împărțirea numește numerele, care sînt divizibile (se împart fără rest) cu 2.

4, 9, 12, 5, 39, 44, 45, 100, 115, 700.

 149. 1) Ce număr poate fi la rest la împărțirea la 5? la 9?
2) Numește cinci numere, care se împart la 5 fără rest.

150. Fă împărțirea fără rest. Verifică ca în model.

$82 : 10$ $17 : 5$ $34 : 8$ $55 : 9$ $66 : 8$

Model. $82 : 10 = 8$ (rest. 2) $8 \cdot 10 + 2 = 82$

151. Într-un sac sînt 35 kg de hrișcă. Pentru împachetarea ei sînt pachete pentru 3 kg și pentru 5 kg. Care pachete trebuie de folosit ca după ambalare să nu rămîină în sac hrișcă? Câte pachete vor fi umplute?

152. 1) Determină perimetrul (*периметр*) triunghiului.

2) Construiește pătratul ce are același perimetru ca triunghiul.

 153. Elevii trebuie să amplaseze 60 de tocuri în cutii. În fiecare cutie încap 8 tocuri. Câte cutii vor fi pline? Câte tocuri vor rămînea?

 154. Efectuează împărțirea cu rest. Verifică.
27 : 4   27 : 5   27 : 6   27 : 7   27 : 8

155. Determină câte sute, zeci și unități sînt în fiecare număr de tot.

384, 180, 407, 800, 999.

156. 32 : 2   64 : 4   50 : 2   36 : 3
320 : 2   640 : 4   500 : 2   360 : 3

Dacă este greu de făcut împărțirea oral, atunci ea este efectuată în scris.

157. Examinează scrierile și citește explicația.
Raționează astfel: trebuie de împărțit 78 la 3.

Determin numărul de cifre a cîtului.
Pentru aceasta află primul deîmpărțit incomplet.

Numărul 78 are 7 zeci. $7 > 3$. 7 zeci — primul deîmpărțit incomplet.

$$\begin{array}{r} 783 \\ - 6 \\ \hline 18 \\ - 18 \\ \hline 0 \end{array}$$

Deci, prima cifră a cîtului va fi zeci, de aceea la cît vom avea două cifre.

Împart zecile.

Împart 7 cu 3. La cît va fi 2 zeci.

Înmulțesc: $2 \cdot 3 = 6$. Am împărțit 6 zeci.

Scad: $7 - 6 = 1$. A rămas de împărțit 1 zece.

Compar restul cu împărțitorul: $1 < 3$.

Împart unitățile.

1 zece și 8 unități fac 18 unități (al doilea deîmpărțit incomplet).

Împart: $18 : 3 = 6$. La cît vor fi 6 unități

Înmulțesc: $6 \cdot 3 = 18$. Am împărțit 18 unități.

Scad: $18 - 18 = 0$. Toate unitățile le-am împărțit.

Citesc răspunsul: 26.

158. Efectuează împărțirea în scris. Verifică prin înmulțire.

$$92 : 4 \quad 72 : 3 \quad 85 : 5 \quad 96 : 8 \quad 94 : 2$$

159. $453 - 86 : 2$ $(920 - 839) : 3$ $32 \cdot 3 : 8$

160. Rezolvă ecuațiile.

$$69 : x = 3 \quad a : 7 = 14 \quad c \cdot 4 = 68$$

161. Prima mașină de ambalare împachetează în 1 oră 235 pachete cu crupe, iar a doua – de două ori mai mult. Cîte pachete cu crupe vor împacheta în 1 oră aceste două mașini, dacă vor lucra împreună?

162. Prima echipă de muncitori prepară 80 kg de colțunași în 4 ore, iar a doua – în 5 ore. Care echipă face mai mulți colțunași în 1 oră? Cu cîte kilograme mai mult?

 163. Efectuează împărțirea în scris. Verifică cu înmulțirea.

$$51 : 3 \quad 87 : 3 \quad 84 : 6 \quad 98 : 7$$

164. În 1 oră de lucru în câmp prima mașină de presat și ambalat poate strînge 15 t de paie, iar a doua cu 7 t mai mult. Cîte tone de paie vor strînge aceste mașini în 2 ore, dacă vor lucra împreună?

165. $72 : 9$ $40 : 8$ $63 : 7$ $54 : 6$ $45 : 5$ $32 : 4$

166. Determină cîte sute, zeci, unități sînt de tot în fiecare număr.

555, 802, 360, 700, 910, 374.

167. Examinează împărțirea orală și în scris a numărului cu trei cifre la un număr de o cifră.

$$\begin{aligned} 942 : 6 &= (600 + 300 + 42) : 6 = \\ &= 600 : 6 + 300 : 6 + 42 : 6 = \\ &= 100 + 50 + 7 = 157 \end{aligned}$$

	S.	Z.	Un.
	9	4	2
-	6		

	3	4	
-	3	0	

		4	2
-		4	2

			0

Determin numărul de cifre în cît. Pentru aceasta găsesc primul deîmpărțitor incomplet (*неповне ділене*).

Numărul 942 are 9 sute. $9 > 6$. 9 — primul deîmpărțit incomplet. Deci, prima cifră a cîtului va însemna sutele, de aceea la cît vor fi de tot 3 cifre.

Împart sutele.

Împart 9 cu 6. La cît va fi 1 sută.

Înmulțesc: $1 \cdot 6 = 6$. Am împărțit 6 sute.

Scad: $9 - 6 = 3$. A rămas de împărțit 3 sute.

Compar restul cu împărțitorul: $3 < 6$.

Împart zecile.

3 sute și 4 zeci — asta-s 34 de zeci (al doilea deîmpărțit incomplet).

Împart 34 la 6. La cît vor fi 5 zeci.

Înmulțesc: $5 \cdot 6 = 30$. Am împărțit 30 de zeci.

Scad: $34 - 30 = 4$. Au rămas 4 zeci.

Compar restul cu împărțitorul: $4 < 6$.

Împart unitățile.

4 zeci și 2 unități – asta-s 42 de unități (al treilea de-împărțit incomplet).

Continuă raționamentele de sine stătător.

168. Efectuează împărțirea. Verifică cu înmulțirea.

$512 : 4$

$495 : 3$

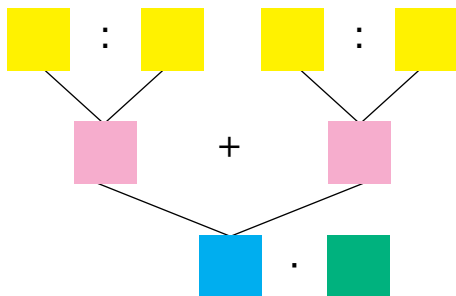
$975 : 3$

$984 : 4$

169. $364 : 2 + 483$ $344 \cdot 2 - 342 : 2$ $5 \cdot (289 - 199) : 2$

170. 1) Rezolvă problema, folosind schema.

În decursul unui schimb de 8 ore prima mașină de frământat aluatul frământă 520 kg de aluat, iar a doua — 320 kg. Cîte kilograme de aluat vor frământa ambele mașini în 5 ore, dacă vor lucra împreună?

171. Lungimea laturilor dreptunghiului sînt egale cu 8 mm și 22 mm. Cu ce este egal perimetrul dreptunghiului?

172. Efectuează împărțirea. Controlează cu ajutorul înmulțirii.

$648 : 2$

$656 : 4$

$657 : 3$

$575 : 5$

 173. Tîmplarul în decursul zilei confecționează 6 scaune, iar elevul lui — de trei ori mai puține. Cîte scaune vor confecționa ei în 5 zile, dacă vor lucra împreună?

174. Micșorează de 7 ori fiecare număr.

21, 77, 700, 350, 35, 420.

175. Determină, câte sute, zeci, unități sînt în fiecare număr de tot.

125, 804, 328, 390, 777, 522.

176. Examinează cum au aflat cîtul numerelor 266 și 7 oral și în scris.

$$266 : 7 = (210 + 56) : 7 = \\ = 210 : 7 + 56 : 7 = 30 + 8 = 38$$

Determin numărul de cifre din cît. Pentru aceasta aflu primul deîmpărțit incomplet.

Deîmpărțitul are 2 sute. 2 sute nu pot fi împărțite la 7 astfel, ca în cît să fie sute. Să formăm primul deîmpărțit incomplet din 2 sute și 6 zeci. 26 de zeci este primul deîmpărțit incomplet. Deci, cîtul va avea cel mai mare ordin zecile. Rezultatul împărțirii — număr de două cifre.

Împart zecile.

Împart 26 la 7, vor fi 3 zeci.

Continuă raționamentul independent.

	S.	Z.	Un.
	↓	↓	↓
	2	6	6
-	2	1	3
		6	8
-	5	6	
	5	6	
			0
			↑
			↑
			Z. Un.

177. Examinează cîturile și determină la care din ele în rezultat vom obține un număr de două cifre. Argumentează.

$$288 : 6 \quad 783 : 9 \quad 505 : 5 \quad 376 : 4 \quad 856 : 8$$

178. Efectuează împărțirea. Verifică cu ajutorul înmulțirii.

$$696 : 8 \quad 261 : 3 \quad 462 : 7 \quad 198 : 2$$

$$179. \quad 315 : 5 + 135 \quad 336 + 336 : 7 \quad (336 + 336) : 7$$

180. Rezolvă problema conform planului dat.

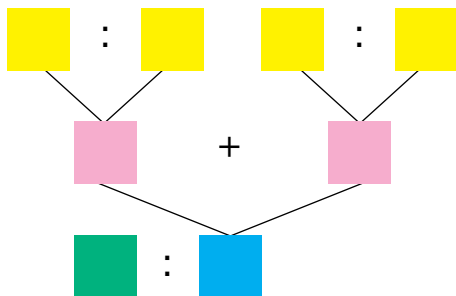
Drumul cu lungimea de 72 km prima brigadă îl poate repara în decursul a 3 săptămîni, iar a doua – în 6 săptămîni. În cîte săptămîni vor repara acest drum două brigăzi, dacă vor lucra împreună?

Planul rezolvării

- 1) Cîți kilometri de drum poate repara în o săptămîină prima brigadă?
- 2) Cîți kilometri de drum poate repara în o săptămîină a doua brigadă?
- 3) Cîți kilometri de drum pot repara în o săptămîină prima și a doua brigadă, lucrînd împreună?
- 4) În cîte săptămîni vor repara acest drum două brigăzi, dacă vor lucra împreună?

181. Rezolvă problema, folosind schema.

120 g de nutreț uscat văcuța Rex mănîncă în 3 zile, iar Ceapa — în 6 zile. Pentru cîte zile le va ajunge această cantitate de nutreț?

182. $256 - 256 : 4$ $688 + 688 : 8$ $672 : 4 - 672 : 8$

183. Mama în decurs de 20 min a făcut 40 de colțunași, iar fiul în 10 min — 10 colțunași. Cîți colțunași vor lipi mama și fiul în 5 min, dacă vor lipi colțunașii, lucrînd împreună?

184. Micșorează de trei ori numerele pare, mărește de două ori numerele impare.

99, 108, 51, 333, 366, 714, 60.

185. Examinează cum au aflat cîțul numerelor 721 și 7 oral și în scris. De unde la cît a apărut 0?

$$721 : 7 = (700 + 21) : 7 = 700 : 7 + 21 : 7 = 100 + 3 = 103$$

$$\begin{array}{r} \overline{)7217} \\ \underline{7} \\ 21 \\ \underline{21} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \end{array}$$

sau

$$\begin{array}{r} \overline{)7217} \\ \underline{7} \\ 21 \\ \underline{21} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \end{array}$$

Determin numărul de cifre în cît. Pentru aceasta află primul deîmpărțit incomplet. Numărul 721 are 7 sute. $7 = 7$.

7 — primul deîmpărțit incomplet. Deci, prima cifră a cîțului va însemna sutele, de aceea cîțul va avea de tot 3 cifre.

Împart sutele. $7 : 7 = 1$. Cîțul are 1 sută. Rest nu este.

Împart zecile. 2 zeci nu pot fi împărțite la 7 astfel, ca să obținem zeci. De aceea în cît vor fi zero zeci. După numărul sutelor din cît scriu **0**.

Împart unitățile. 2 zeci și 1 unitate fac 21 de unități. $21 : 7 = 3$. Rest nu este.

Citesc răspunsul: 103.

186. Fă împărțirea. Verifică cu ajutorul înmulțirii.
 $812 : 4$ $918 : 3$ $612 : 2$ $612 : 3$ $612 : 6$

187. $74 \cdot 9 : 6$ $88 \cdot 5 : 8$ $207 \cdot 4 : 9$

188. $(915 - 165) : 6$ $185 : 5 + 185 \cdot 5$
 $(269 + 147) : 4$ $3 \cdot (1000 - 736) : 8$

189. Rezolvă ecuațiile.
 $828 : x = 4$ $c \cdot 7 = 714$ $6 \cdot a = 372$

190. 1) Citește problemele. Ce au comun și ce au deosebit?

- Prima pompă poate pompa 12 t de apă în 6 ore, iar alta — în 3 ore. În câte ore vor pompa această apă două pompe, dacă vor lucra împreună?
- Prima pompă poate pompa 12 t de apă în 6 ore, iar alta — în 3 ore. În câte ore aceste pompe vor pompa 30 t apă, dacă vor funcționa împreună?

2) Rezolvă problemele. Cu ce se deosebesc rezolvările lor?

191. Construiește dreptunghiul a cărui lungime este egală cu 8 cm, iar lățimea constituie $\frac{1}{4}$ din lungime. Calculează perimetrul lui.

 192. În 2 ore muncitorul face rădăcina necesară la 6 pomi fructiferi, iar altul — la 4. În câte ore acești muncitori vor rădi 15 pomi, dacă vor lucra împreună?

 193. Efectuează împărțirea. Verifică cu ajutorul înmulțirii.
 $627 : 3$ $972 : 9$ $872 : 4$ $384 : 8$

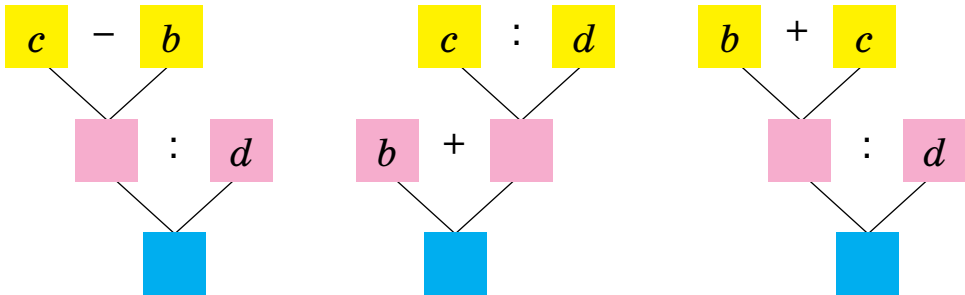
194. Micșorează de 10 ori fiecare număr.

200, 20, 220, 1000, 990, 500, 340.

195. Efectuează împărțirea cu rest.

72 : 10   255 : 10   720 : 100   355 : 100   427 : 10

196. Alcătuiеște expresiile după scheme și calculează valorile lor, dacă $b = 108$, $c = 801$, $d = 9$.

197. $272 - 40 + 96 : 8$ $(272 - 40 + 96) : 8$
 $272 - (40 + 96) : 8$ $272 - (40 + 96 : 8)$

198. Citește problemele. Determină, care schemă pentru care problemă este alcătuită. Rezolvă problemele.

- Din câmp au adus în depozitul de legume 332 q ceapă, iar varză — de două ori mai puțină. Cîte chintale de tot de ceapă și varză au adus în depozitul de legume?
- Au adus din câmp 336 q de morcov, iar sfeclă — de 4 ori mai puțin. Toată sfecla au ambalat-o în containere, cîte 2 q în fiecare. De cîte containere a fost nevoie?

199. Rezolvă problema. Compune problema inversă ei.

Pe piața centrală a orașului au fost plantate 186 tufe de trandafir, iar în parc — de trei ori mai puțin. Cîte tufe de trandafir au fost plantate în total în parc și pe piața centrală?

200. 1) Rezolvă problema.

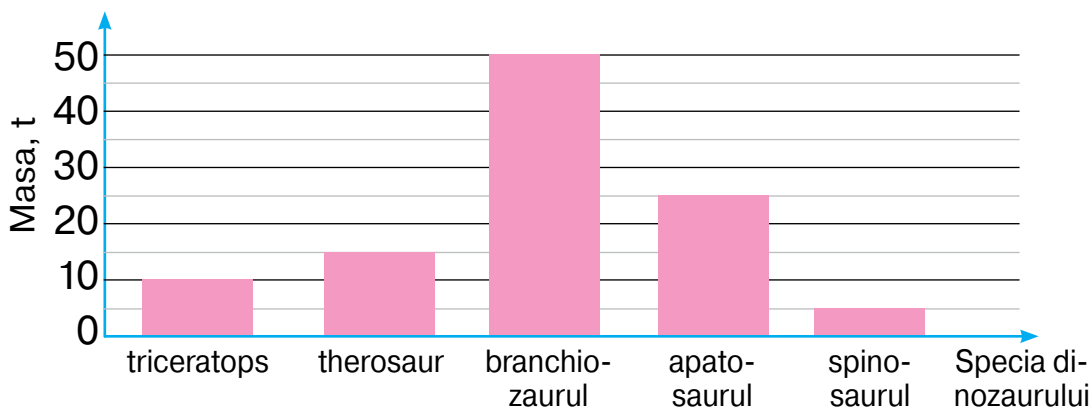
Pentru a coase șase costume la fabrica de confecții se folosesc 18 m stofă. Cîte astfel de costume pot fi confecționate din 324 m de stofă?

2) Schimbă numărul din întrebare astfel ca la răspuns să obții numărul 150.

201. Examinează diagrama și răspunde la întrebări.

- 1) Care dinozaur are cea mai mică masă?
  - 2) Care din dinozauri avea masa mai mică, decît apatosaurul?
  - 3) Cu cîte tone triceratopsul este mai ușor decît branchiozaurul?
  - 4) Care dinozauri sînt mai ușori decît therosaurul?
- Pe baza datelor diagramei puneți cîteva întrebări.

202. Rezolvă problema. Compune problema inversă ei.

La un supermarket au adus 522 l apă minerală, iar dulce – de 6 ori mai puțină. Cîți litri de apă de tot au adus la supermarket?

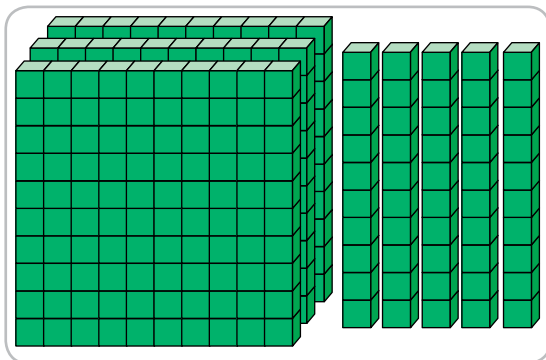
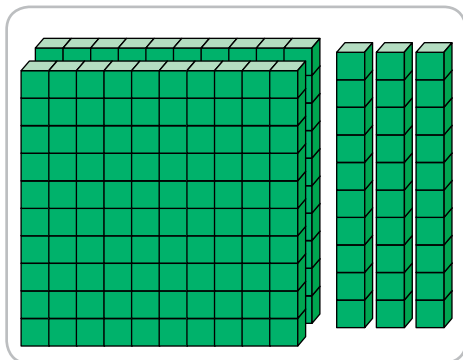
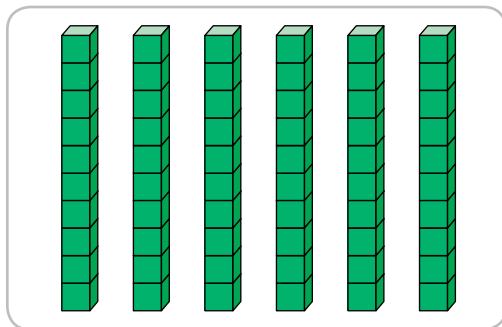
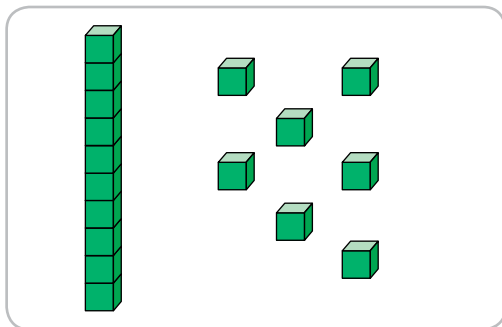
203. Compune expresii și calculează valorile lor.

- De mărit suma numerelor 145 și 78 de trei ori.
- De scăzut din numărul 900 cîtu numărul 972 și 9.
- De micșorat produsul numerelor 234 și 4 de trei ori.

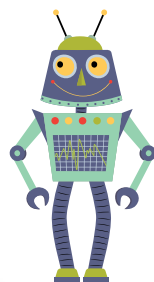
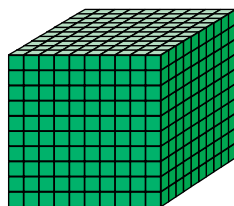
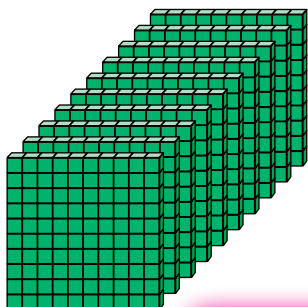

NUMERAȚIA NUMERELOR ÎN LIMITELE MILIONULUI. MĂRIMI

204. Cîte cubușoare sînt reprezentate în fiecare figură?

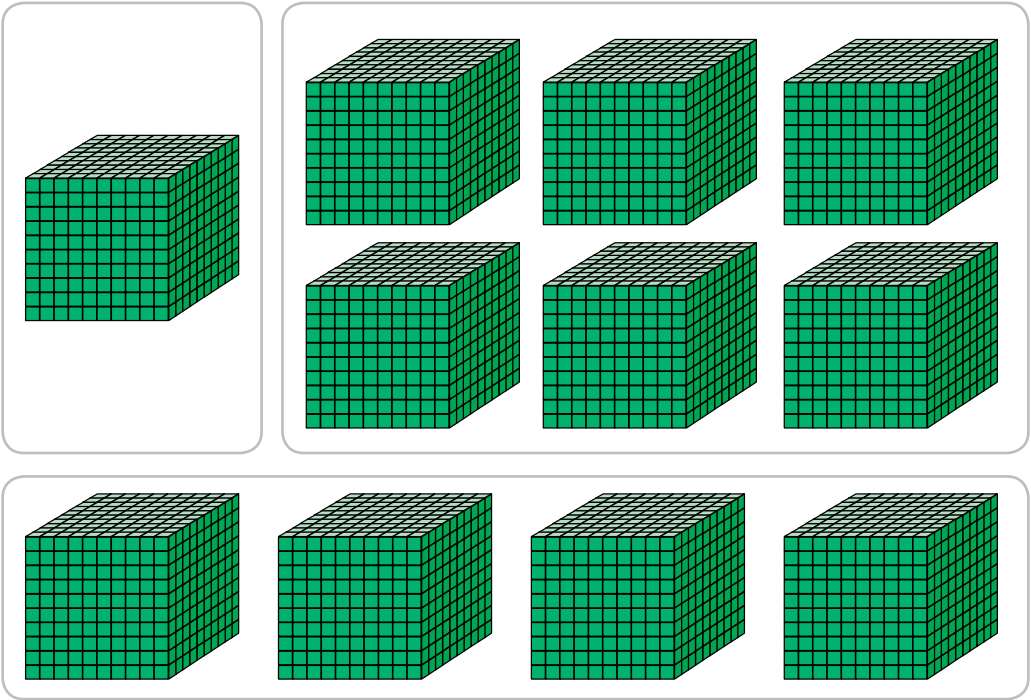
Tu deja poți număra cu unitățile, zecile, cu sutele și știi, că fiecare zece unități ale oricărui ordin formează o unitate a ordinului următor

10 sute — asta-i 1 mie

205. Care numere sînt reprezentate au ajutorul cu-
buşoarelor?

206. Numără cu miile de la 1 mie pînă la 10 mii.

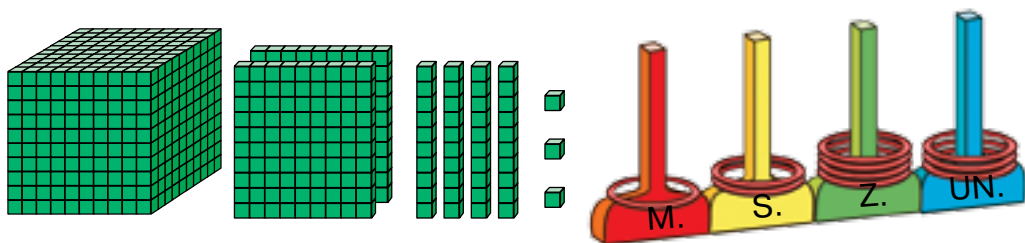
207. Examinează figura. Cum se formează fiecare nu-
măr? Citeşte aceste numere.

	O mie unu	1001
	O mie doi	1002
	O mie trei	1003
	O mie patru	1004
	O mie cinci	1005
	O mie şase	1006
	O mie şapte	1007
	O mie opt	1008
	O mie nouă	1009
	O mie zece	1010

 208. Numește numerele de la *o mie cinci pînă* la *o mie cincisprezece*.

 209. Cîte cubușoare sînt în figură. Explică cum numărul de patru cifre este scris în tabelul de numerație. Care număr este reprezentat pe model cu ajutorul inelelor?

M.	S.	Z.	Un.
1	2	4	3

210. Citește numerele, scrise în tabelul de numerație. Scrie-le în caiet.

Mii	Sute	Zeci	Unități
1	8	3	4
1	9	3	0
1	7	0	0
1	5	0	2

211. $250 : 5$ $64 \cdot 4$ $325 + 125 : 5$ $38 \cdot 9 - 197$
 $259 : 7$ $104 \cdot 8$ $1000 - 243 \cdot 4$ $542 - 675 : 3$

212. Rezolvă ecuațiile.

$$45 : y = 9 \qquad 450 : c = 9 \qquad 450 - a = 9$$

 213. Citește numerele, scrise în tabelul de numerație. Scrie aceste numere în caiet.

Mii	Sute	Zeci	Unități
1	7	4	9
1	5	0	0
1	4	0	7
1	8	5	0

214. $45 \cdot 7$ $678 - 94 \cdot 5$ $642 - 366 : 6$
 $123 : 3$ $480 + 36 \cdot 9$ $(642 - 366) : 6$

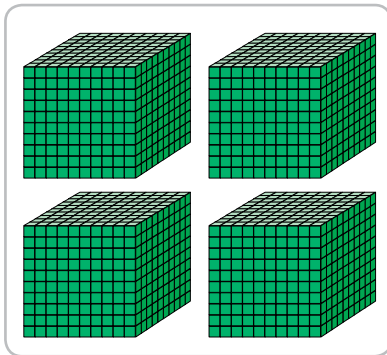
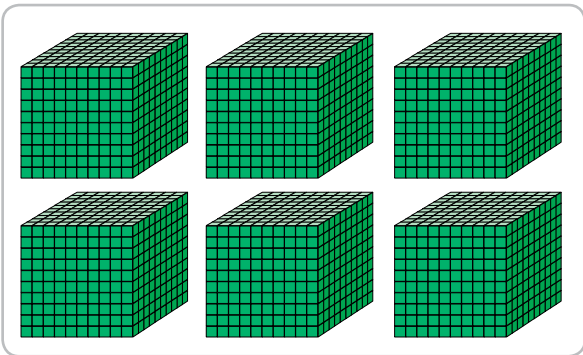

215. Numește numerele ce sînt situate pe segmentul numeric între numerele 1037 și 1045.

216. Numește numerele de la *o mie două sute treisprezece* pînă la *o mie două sute douăzeci și cinci*.

217. În care figură sînt mai multe cubușoare?

$6 \text{ mii} > 4 \text{ mii}$
 $6000 > 4000$

1000 — asta-i unitate de ordinul patru.
 Operațiile cu numerele de ordin (poziționale) de ordinul patru se efectuează tot așa ca și cu numerele de o cifră.

218. Examinează cum au aflat sumele din prima coloană. Calculează după model.

$3 + 4 = 7$	$6 + 2$	$8 - 2$
$3 \text{ t.} + 4 \text{ t.} = 7 \text{ t.}$	$6 \text{ t.} + 2 \text{ t.}$	$8 \text{ t.} - 6 \text{ t.}$
$3000 + 4000 = 7000$	$6000 + 2000$	$8000 - 6000$

 219. Citește numerele de ordinul patru în ordinea creșterii.
8000, 6000, 3000, 4000, 5000.

 220. Numește cel mai mare număr și cel mai mic număr
dintre numerele date.
6000, 1000, 7000, 9000, 8000, 5000.

221. $743 - 569$ $780 : 3$ $585 : 5 : 3$
 $472 + 199$ $107 \cdot 6$ $112 \cdot 3 : 6$

222. În timpul călătoriei întregi turiștii au parcurs cu trenul 630 km, iar cu autobuzul — de trei ori mai puțin. Care este lungimea drumului parcurs în timpul călătoriei întregi?

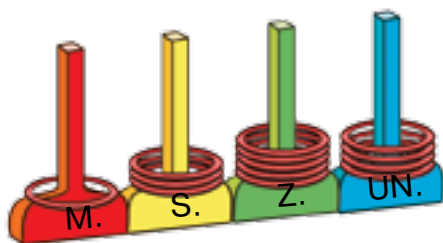
223. Compuneți o problemă despre legume ce se rezolvă cu două operații și care va conține numerele 230 q și 70 q.

 224. De pe prima parcelă a livezii au cules 240 kg de mere, iar de pe a doua — 320 kg. Toate merele le-au pus în lăzi, câte 10 kg în fiecare. Câte lăzi au fost necesare?

 225. $2000 + 7000$ $9000 - 5000 - 1000$
 $678 + 322$ $(389 + 256) : 5$

226. 1) Care număr este reprezentat pe model?

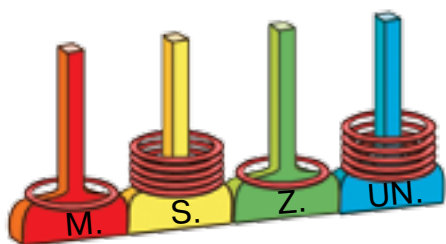
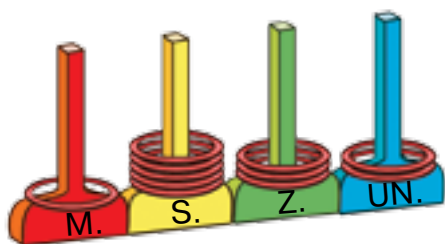

M.	S.	Z.	Un.
1	3	5	4

2) Examinează cum este scris acest număr în tabelul de numerație și în formă de sumă a termenilor de ordin.

$$1354 = 1000 + 300 + 50 + 4$$

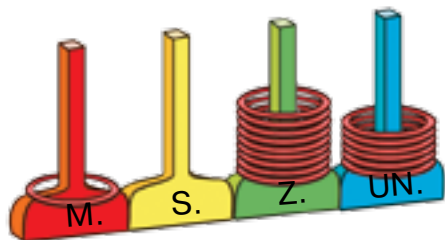
227. Care numere sînt reprezentate pe modele? Scrie fiecare din aceste numere ca sumă a termenilor de ordin.

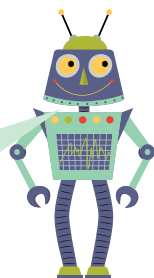
228. Citește numerele, scrise în tabel. Scrie-le în caiet.

M.	S.	Z.	Un.
1	8	7	5
1	3	0	0
1	9	0	4
1	0	4	2

229. 1) Care număr este reprezentat pe model?

M.	S.	Z.	Un.

Amintește-ți! Dacă într-un număr lipsesc uni-
tățile ale unui anumit ordin, atunci în scrierea nu-
mărului scriem cifra 0 în acest ordin.

2) Cîte mii sînt în acest număr? sute? zeci? unități?
3) Cum de scris acest număr în tabelul de numera-
ție? Numește numărul care trebuie scris în fiecare
pătrățel? Scrie acest număr în caiet.

230. Desenează în caiet tabelul de numerație. Scrie în
tabel numerele: *o mie șapte sute trei, o mie două
sute doisprezece, o mie nouă, o mie nouă sute, o
mie trei sute opt, o mie șaptezeci și unu.*

231. Scrie fiecare sumă ca un număr. Folosește modelul.

$$1000 + 600 + 50 + 1$$

$$1000 + 80 + 4$$

$$1000 + 700 + 20$$

$$1000 + 600 + 5$$

Model. $1000 + 500 + 90 + 6 = 1596$

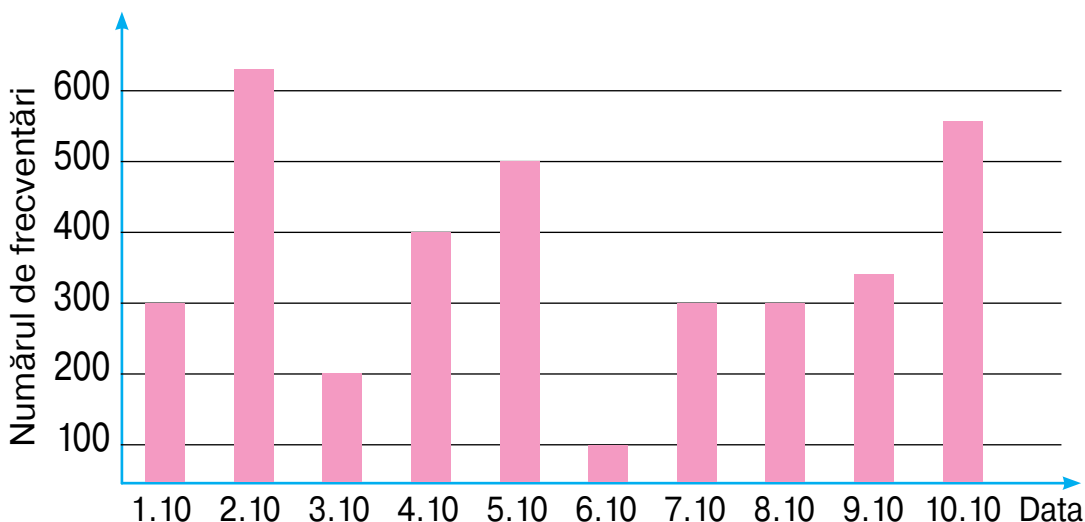
232. $1000 + 300 + 10 + 7$ $1000 + 90 + 3$ $1000 + 400$
 $1000 + 700 + 40 + 2$ $1000 + 500 + 50$ $1000 + 2$

233. Pentru meciul final al campionatului de fotbal în prima zi s-au vândut trei mii de bilete, iar în următoarele trei zile se vindeau zilnic câte două mii de bilete. Câte bilete de tot au vândut în primele patru zile?

234. Pe tribuna sudică a stadionului s-au așezat 5 mii de suporterii ai fotbalului, iar pe tribuna nordică — cu 2 mii mai puțini. Câți suporterii de tot erau pe aceste tribune?

235. Examinează diagrama frecvențării cinematografului în prima decadă a lui octombrie. Răspunde la întrebări.

- 1) În ce zi au fost în cinematograful cei mai mulți spectatori?
- 2) Câți spectatori au frecventat cinematograful în data de 5 octombrie?
- 3) Câți spectatori de tot au fost la cinematograful în zilele de 7 și 8 octombrie?
- 4) În care zile cinematograful a fost frecventat de peste 350 de spectatori?

 236. Spectacolul baletului pe gheață a fost frecventat sîmbătă de 100 spectatori, iar duminică de 700. Câți spectatori de tot au fost prezenți la spectacol în aceste zile de odihnă?

 237. $1000 + 600 + 20 + 1$ $1000 + 700 + 4$ $1000 + 30$

 238. Numără cu miile de la *cinci mii pînă la cincisprezece mii*.

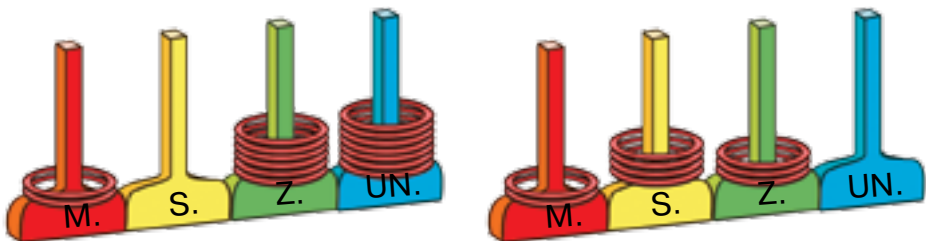
 239. Numește «vecinii» fiecărui din următoarele numere.
1287, 1700, 1399, 1550, 1991, 1998.

240. 1) Numește numărul următor al fiecărui număr.
9, 99, 199, 999, 1029, 1599, 1899, 1999.
2) Examinează cum s-a format numărul 2000 din cel precedent.

$$1999 + 1 = 1000 + (999 + 1) = 1000 + 1000 = 2000$$

 241. Numără de la *două mii unu pînă la două mii zece*.

242. Care numere sînt reprezentate în modele? Scrie aceste numere în tabelul de numerație.

243. Scrie numerele în tabelul de numerație. Citește-le.
Două mii patru sute patruzeci și patru, o mie șaptesprezece, două mii trei sute, două mii nouă sute nouăzeci și nouă, o mie o sută usprezece.

244. Numește numerele care sînt situate pe segmentul numeric între numerele 1995 și 2006.

245. $1267 + 1$ $1900 + 1$ $1000 - 1$ $2009 + 1$
 $1267 - 1$ $1900 - 1$ $2000 - 1$ $2099 + 1$

246. Descompune în termenii de ordin numerele.
 1845, 2893, 2046, 2704, 1909, 2006.

247. $7000 - 1000$ $2000 + 300$ $999 - 351 : 3$
 $9000 + 1000$ $2000 + 30$ $(999 - 351) : 3$

248. Un gospodar a strîns din grădină 6 q de cartofi, iar vecinul lui — de două ori mai puțin. Gospodarii au ambalat cartofii în plase de 20 kg fiecare. La cine erau mai multe plase cu cartofi? Cu cît mai multe?

249. Citește problemele. Determină dacă sînt în ele date de prisos. Schimbă condițiile problemelor astfel ca ele să nu conțină date de prisos. Rezolvă oral.

1) La desert au servit 15 prăjituri «Cartoful», 12 prăjituri «Panerul» și o cutie de bomboane de ciocolată. Au mîncat 11 prăjituri. Cîte prăjituri au rămas?

2) La o construcție au adus 15 t de nisip, 8 t de piatră spartă și 10 puieți de arțar. Cîte tone de materiale de construcție au adus la șantier?

 250. Descompune în termeni de ordin numerele.
1804, 2050, 1630, 2043, 1854.

 251. Pentru prepararea dulceții de prune au trebuit 14 kg de zahăr, iar pentru dulceața din coarne — 11 kg. Cîte pungi de zahăr au folosit, dacă masa unei pungi constituie 5 kg?

 252. Numește «vecinii» fiecărui număr.
456, 1436, 301, 1301, 99, 1999.

253. Primul elev numește numărul care urmează după numărul indicat, iar al doilea elev — numărul, precedent lui.

1225, 2170, 1559, 999, 2000.

254. 1) Examinează cum s-au format numerele 3000 și 4000 din numerele precedente lor.

$$2999 + 1 = 2000 + (999 + 1) = 2000 + 1000 = 3000$$

$$3999 + 1 = 3000 + (999 + 1) = 3000 + 1000 = 4000$$

2) Formează numerele 5000, 6000, 7000 din numerele precedente lor.

 255. Numește numerele ce se conțin pe segmentul numeric între numerele 2993 și 3005.

 256. 1) Numără de la *trei mii trei pînă* la *trei mii șapte-sprezece*.

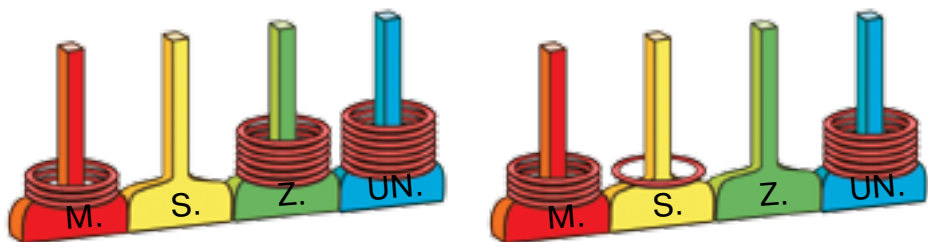
2) Numără de la 3567 pînă la 3575.

257. Alege cîte trei soluții pentru fiecare inecuație.

$$x + 1000 < 1010$$

$$a + 3000 > 3050$$

258. Care numere sînt reprezentate pe modele? Scrie fiecare din ele ca sumă a termenilor de ordin.

259. Scrie cu cifre numerele: *șapte mii o sută treizeci și șapte, două mii trei sute doi, cinci mii cinci sute cincizeci și cinci, trei mii șaptesprezece.*

260. Scrie fiecare sumă ca un singur număr.

$$5000 + 300 + 10 + 7 \quad 5000 + 70 + 6 \quad 6000 + 6$$

$$4000 + 100 + 90 \quad 3000 + 400 + 5 \quad 7000 + 20$$

261. Rezolvă ecuația.

$$1000 + x = 3000 \quad 100 \cdot y = 300 \quad 850 - c = 179$$

262. $678 + 184$ $803 - 368$ $34 \cdot 9$ $455 : 5$
 $274 + 429$ $528 - 384$ $67 \cdot 4$ $688 : 2$

263. 80 borcane cu suc le-au împăchetat în 20 de lăzi identice. Cîte borcane cu suc se află în șapte astfel de lăzi?

264. Într-o cantină sînt 20 de farfurii, repartizate în mod egal pe patru mese. Pe cîte astfel de mese trebuie de repartizat 45 de farfurii?

 265. Șapte elevi au 35 de caiete, la fel fiecare. La cîți din acești elevi sînt 20 de caiete?

 266. $7000 + 300 + 8$ $567 - 349 + 211$ $468 - 213 : 3$
 $5000 + 50 + 5$ $990 - 237 - 362$ $(468 - 213) : 3$

267. Numește numerele: *de la 5 mii pînă la 5 mii 10, de la 6 mii 200 pînă la 6 mii 215.*

268. Numește numerele care sînt situate pe segmentul numeric între numerele 7237 și 7245.

269. Formează numerele 8000, 9000, 10 000 din numerele precedente lor.

270. Numește numerele de la *zece mii pînă la zece mii zece.*

271. Calculează conform modelului.

$$10\ 000 + 1 = 10\ 001 \qquad 10\ 000 + 10 = 10\ 010$$

$$10\ 000 + 2 \qquad 10\ 000 + 20$$

$$10\ 000 + 3 \qquad 10\ 000 + 30$$

$$10\ 000 + 100 = 10\ 100$$

$$10\ 000 + 200$$

$$10\ 000 + 300$$

272. $10 + 3$ $10 + 7$ $10 + 10$
 $10\ \text{m.} + 3\ \text{m.}$ $10\ \text{m.} + 7\ \text{m.}$ $10\ \text{m.} + 10\ \text{m.}$
 $10\ 000 + 3000$ $10\ 000 + 7000$ $10\ 000 + 10\ 000$

273. Citește numerele, scrise în tabelul de numerație. Scrie aceste numere în caiet.

Zeci de mii	Unități de mii	Sute	Zeci	Unități
1	3	5	2	7
1	8	3	0	6
1	3	0	4	2
1	0	7	2	4

274. Află valoarea expresiei $10\ 000 + c$, dacă $c = 3000$,
 $c = 4000$, $c = 10\ 000$.

275. $678 : 6$ $107 \cdot 9$ $708 - 47 \cdot 8$ $450 : 50 : 3$
 $876 : 4$ $206 \cdot 4$ $472 + 6 \cdot 45$ $100 : 20 : 5$

276. 1) Rezolvă problema.

La un supermarket au adus 81 q cartofi, iar morcovi — de trei ori mai puțini. Cîte chintale de cartofi și morcovi au adus la supermarket?

2) Formulați întrebarea la problemă cu cuvintele: «Cu cîte chintale mai mult ...». Rezolvați problema obținută.

277. Pe o poliță pentru cărți sînt 46 manuale, de două ori mai mult, decît pe altă poliță. Cîte cărți de tot sînt situate pe aceste două polițe?

 278. Numește numerele figurilor ce nu sînt poligoane.

 279. Un camion trebuie să transporte 56 t de nisip, de 7 ori mai mult, decît el poate transporta o singură dată. Cîte tone de nisip poate transporta camionul o singură dată.

 280. $708 - 489$ $9 \cdot 56 - 384$ $67 \cdot 7 + 5 \cdot 39$

 281. Numește numerele situate pe segmentul numeric între numerele 2995 și 3005.

282. 1) Citește numerele scrise în tabelul de numerație.
 Scrie aceste numere în caiet.

Zeci de mii	Unități de mii	Sute	Zeci	Unități
1	7	0	2	4
1	1	1	0	1
1	4	0	0	4
1	0	0	6	6

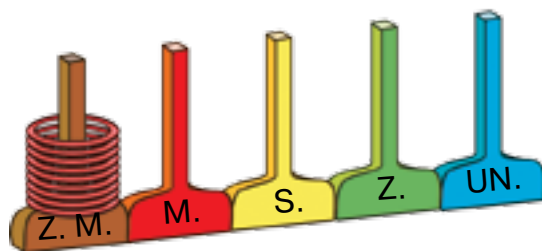
2) Câte ordine conține fiecare din aceste numere?

283. Scrie cu cifre numerele: *șapte mii o sută șaptesprezece, treisprezece mii două sute, cincisprezece mii trei sute șapte, șaptesprezece mii cinci.*

284. 1) Numără cu zecele de mii de la zece mii pînă la nouăzeci de mii.

2) Examinează, cum se scriu cu cifre numerele poziționale (de ordin) de ordinul cinci.

- 10 mii — 10 000
- 20 mii — 20 000
- 30 mii — 30 000
- 40 mii — 40 000
- 50 mii — 50 000
- 60 mii — 60 000
- 70 mii — 70 000
- 80 mii — 80 000
- 90 mii — 90 000

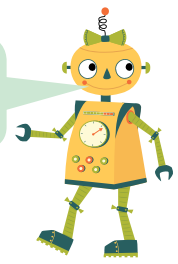

10 000 — zece mii.

10 000 — unitatea ordinului zecilor de mii
 (unitatea ordinului cinci).

285. Compară expresiile din fiecare coloniță. Află valorile lor.

$20 + 10$	$70 - 30$	$40 - 30$
$20 \text{ m.} + 10 \text{ m.}$	$70 \text{ m.} - 30 \text{ m.}$	$40 \text{ m.} - 30 \text{ m.}$
$20\ 000 + 10\ 000$	$70\ 000 - 30\ 000$	$40\ 000 - 30\ 000$

Operațiile cu numerele poziționale de ordinul cinci se efectuează tot așa ca și cu zecile.

286. Efectuează înmulțirea oral sau ca în model.

$30\ 000 \cdot 2 = 60\ 000$

Chibzuiește astfel: 30 de mii de înmulțit cu 2 asta-i 60 de mii.

$20 \cdot 4$	$30 \cdot 3$	$40 \cdot 2$
$20\ 000 \cdot 4$	$30\ 000 \cdot 3$	$40\ 000 \cdot 2$

287. Execută împărțirea oral după model.

$80\ 000 : 2 = 40\ 000$

Gîndește așa: 80 de mii împărțit la 2 — asta-i 40 de mii.

$40 : 2$	$60 : 2$	$90 : 3$
$40\ 000 : 2$	$60\ 000 : 2$	$90\ 000 : 3$

288. $4000 + 7000$ $5000 + 300 + 1$ $9000 : 3$
 $10\ 000 - 3000$ $10\ 000 + 1000 + 9$ $2000 \cdot 6$

289. Pentru un elev au cumpărat 3 pixuri a câte 15 grn fiecare și 5 creioane, câte 7 grn fiecare. Care este costul cumpărăturii date?

290. 1) Compune problemă după tabel și rezolv-o.

Legume	Masa unei lăzi	Numărul de lăzi	Masa totală
Morcovi	10 kg	12	?
Ceapă	6 kg	15	

2) Compune problemele inverse după tabele.

Legume	Masa unei lăzi	Numărul de lăzi	Masa totală
Morcovi	?	12	210 kg
Ceapă	6 kg	15	

Legume	Masa unei lăzi	Numărul de lăzi	Masa totală
Morcovi	10 kg	?	210 kg
Ceapă	6 kg	15	

 291. Compune o problemă după tabel și rezolv-o.

Instru- mente	Prețul	Cantitatea	Costul
Compas	23 grn	2	?
Riglă	11 grn	3	

 292. $4000 \cdot 3$ $7000 - 5000$ $127 \cdot 7$ $1000 - 585 : 5$

 293. Numește numerele ce sînt situate pe segmentul numeric între numerele 32 996 și 33 004.

294. Citește numerele, scrise în tabelul de numerație. Scrie aceste numere în caiet.

Zeci de mii	Unități de mii	Sute	Zeci	Unități
2	7	3	2	9
4	1	0	0	4
5	4	0	7	0
8	0	0	8	8

295. Scrie cu cifre numerele: *treizeci și șapte de mii o sută douăzeci, patruzeci și una de mii două sute unu, cincizeci de mii trei sute douăzeci și șapte, douăzeci și două de mii cinci sute cinci.*

296. Scrie fiecare sumă ca un singur număr.

$$50\ 000 + 8\ 000 + 400 + 30 + 7 \quad 40\ 000 + 3\ 000 + 900 + 70$$

$$80\ 000 + 5\ 000 + 300 + 10 + 3 \quad 90\ 000 + 9\ 000 + 90 + 9$$

297. Pe fișele, situate în lădițe, sînt scrise numerele poziționale — zecile de mii, miile, sutele, zecile, unitățile. Numește culorile fișelor a fiecărui ordin.

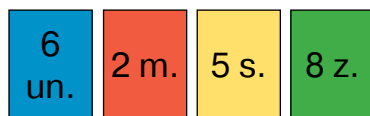
Fiecare copil a luat patru fișe arbitrare. Examinează figurile și determină ce număr s-a format la fiecare. Scrie aceste numere în rînd. În al doilea rînd scrie numerele mai mari cu 1.

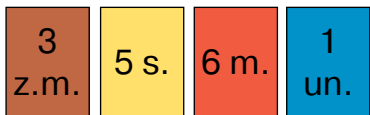
Alisa

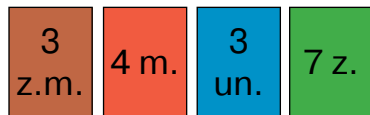
David

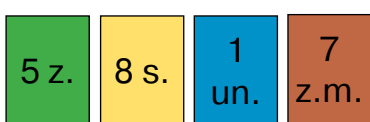
Elena

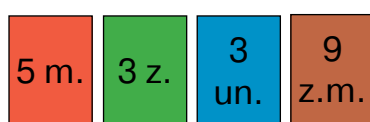
Leon

Nicu

Viorica

298. Rezolvă ecuația oral.

$$100 + a = 103$$

$$1000 + 500 + c = 1507$$

299. $72 : 6 : 4$

$27 : 9 : 3$

$628 + 294$

$12 \cdot 5 : 10$

$27 : (9 : 3)$

$904 - 376$

300. Rezolvă problema. Compune trei probleme inverse ei, folosind schemele scrierii prescurtate a lor.

Pentru cantina școlii au fost cumpărate 1000 de pachete cu suc. Zilnic se consumau câte 68 de pachete. Câte pachete cu suc au rămas după 10 zile de lucru a cantinei?

Au cumpărat — p.

Au cumpărat — p.

Au consumat — zi. câte ?

Au consumat — ? câte p.

Au rămas — p.

Au rămas — p.

Au cumpărat — ?

Au consumat — zi. câte p.

Au rămas — p.

301. Scrie fiecare sumă ca un singur număr.

$30\ 000 + 7000 + 300 + 50 + 1$

$70\ 000 + 1000 + 600$

$20\ 000 + 5000 + 40 + 8$

$4000 + 800 + 30 + 2$

302. Turiștii au parcurs în total 214 km, din care 110 km — cu autobuzul, iar restul drumului l-au parcurs pe jos în 4 zile, zilnic parcurgînd aceeași distanță. Câți kilometri parcurgeau zilnic turiștii?

303. Cîte unități de fiecare ordin sînt în numărul 98 010? în numărul 56 005? în numărul 17 340?

Gîndește-te așa: numărul 98 010 este de cinci cifre. Deci, cel mai mare ordin în el este cinci. Acestea sînt zeci de mii. Pe locul al cincilea din dreapta este scrisă cifra 9, adică unități de ordinul cinci sînt

nouă. Pe locul al patrulea este scrisă cifra 8. Aceasta înseamnă, că numărul conține 8 unități de ordinul patru. Pe locul al treilea este cifra zero. Aceasta înseamnă că unități de ordinul trei nu sînt. **Continuă să chibzuești de sine stătător.**

304. Descompune în termeni de ordin fiecare din numerele date.

10 569, 11 407, 15 320, 19 009,
16 789, 10 101, 22 202.

305. Scrie numerele: *treizeci și două de mii douăzeci, patruzeci și cinci de mii o sută, șaiszeci și opt de mii trei sute nouăzeci și patru, nouăzeci și nouă de mii nouă sute nouă, trei sute șapte.*

306. Fiecare scrieți pe o foaie de hîrtie cîte două numere cu patru și cu cinci cifre cu cuvinte (ca în însărcinarea precedentă). Faceți schimb de foi cu colegii și efectuați însărcinarea: scrieți numărul vecinului cu cifre. Verificați unul la altul dacă însărcinarea este îndeplinită corect.

307. $3300 = x + 300$ $4201 = 4000 + x + 1$

308. Află valoarea expresiei, $10\,000 + c \cdot 1000 + b \cdot 100$, dacă $c = 4$, $b = 7$.

 309. Scrie ca suma termenilor de ordin fiecare număr.
55 001, 78 103, 12 345, 98 020.

 310. $678 + (872 - 693)$ $555 + 39 \cdot 8 - 784$

 311. $11\,200 + 1$ $71\,720 + 1$ $81\,999 + 1$
 $41\,305 + 1$ $66\,592 + 1$ $69\,999 + 1$

312. Scrie pentru fiecare număr numerele precedent și următor.

78 990, 34 100, 99 909, 999, 60 000.

313. 1) Numește numărul următor pentru fiecare din numerele.

9, 99, 999, 9999.

2) Examinează; cum s-a format numărul 100 000 din cel precedent.

$$99\ 999 + 1 = 99\ 000 + (999 + 1) = 99\ 000 + 1000 = 100\ 000$$

100 000 — o sută de mii.

100 000 — unitatea ordinului sute de mii
(unitate de ordinul șase).

3) Dacă la 100 mii adunăm 1, atunci va fi *o sută de mii unu*.

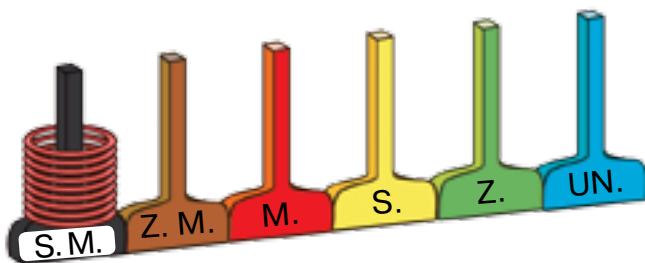
$$100\ 000 + 1 = 100\ 001$$

După el urmează numărul *o sută de mii doi*, apoi *o sută de mii trei* ș. a. m. d.

314. 1) Numără cu sutele de mii de la o sută de mii doi, apoi o sută de mii trei ș.a.m.d.

2) Examinează, cum se scriu cu cifre numerele de ordin de ordinul al șaselea.

100 de mii — 100 000
200 de mii — 200 000
300 de mii — 300 000
400 de mii — 400 000
500 de mii — 500 000
600 de mii — 600 000
700 de mii — 700 000
800 de mii — 800 000
900 de mii — 900 000

Dacă am număra mai departe cu sutele de mii, atunci am obține o mie de mii.

$$900\ 000 + 100\ 000 = 1\ 000\ 000$$

O mie de mii – asta-i un milion.

$$1\ 000\ 000 = 1\ \text{mln}$$

315. Numește numerele ce sînt situate pe segmentul numeric între numerele *200 de mii 6* și *200 de mii 11*.

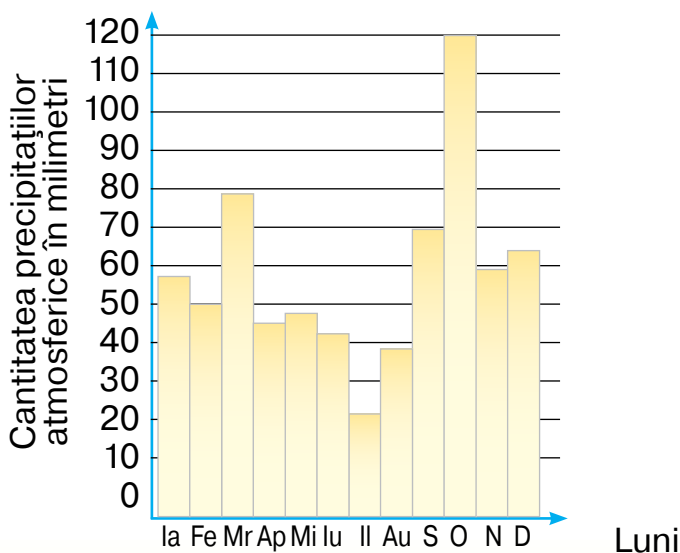
316. 1) Rezolvă problema.

Într-un magazin erau 500 de baloane. Pentru sărbătoarea școlii au fost cumpărate 480 de baloane. Restul le-au cumpărat 4 persoane, fiecare același număr de baloane. Cîte baloane a cumpărat fiecare persoană?

2) Compune trei probleme, inverse celei date.

317. Examinează fotografia, pe care este reprezentat dispozitivul pentru măsurarea precipitațiilor atmosferice. Examinează diagrama precipitațiilor atmosferice anuale pe luni (cu litere sînt notate lunile anului).

1) Răspunde la următoarele întrebări:

În ce lună au fost cele mai multe precipitații?

În ce lună au căzut cele mai puține precipitații?

2) Completează afirmația.

În martie au căzut precipitații de la mm pînă la mm.

În aprilie au căzut precipitații de la mm pînă la mm.

Diferința cantităților precipitațiilor în septembrie și octombrie constituie mm.

318. În livadă s-au strîns pe parcursul zilei 80 de lăzi de mere. 20 de lăzi au fost cumpărate de un supermarket, iar restul au fost duse la depozit cu două camioane, egal încărcate. Cîte lăzi cu mere au fost încărcate în camion?

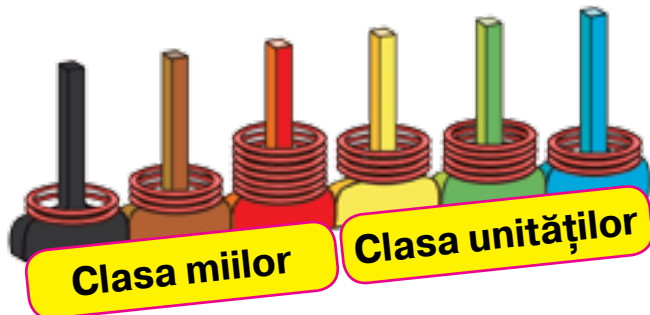
319. 1) Află suma a trei numere consecutive: 287, 288, 289.

2) Află diferența sumei obținute și a numărului 100.

320. Citește numerele. Cîte ordine sînt în fiecare număr?
700, 1700, 55 000, 300 000.

321. Pentru comoditatea citirii și scrierii numerelor de mai multe cifre, fiecare trei ordine sînt unite într-o clasă. Numerele de șase cifre au două clase (*класи числă*).

Prima clasă — **clasa unităților**.

A doua clasă — **clasa miilor**. Unitatea clasei miilor este mia.

Pentru a citi un număr de mai multe cifre, le împărțim în clase (oral separăm câte trei cifre de la dreapta spre stînga), iar apoi de la stînga spre dreapta pe rînd numim cantitatea unităților a fiecărei clase și adăugăm denumirea clasei (afară de clasa unităților).

Citim numărul reprezentat: *două sute treizeci și șapte de **mii** patru sute cincizeci și trei*.

322. 1) Examinează tabelul.

Primul număr al tabelului se citește astfel: *o sută treizeci și patru de **mii** șapte sute optzeci și nouă*. (Obligatoriu pronunțăm cuvîntul «mii»; cuvîntul «unități» nu-l pronunțăm).

Clasa miilor			Clasa unităților		
Sute de mii	Zeci de mii	Mii	Sute	Zeci	Unități
1	3	4	7	8	9
1	4	0	8	6	4
3	1	7	0	3	5
3	1	7	5	0	9
9	5	3	0	0	0

2) Citește al doilea număr. Cîte sînt în el unități în clasa miilor; în clasa unităților?

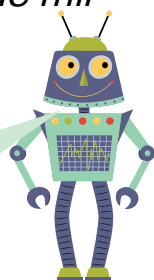
3) Citește numerele al treilea și al patrulea. Ce au ele comun, iar ce – deosebit?

4) Ce înseamnă zero în scrierea celui de-al cincilea număr?

323. Citește numerele. Cîte mii de tot sînt în fiecare număr?

145 803, 54 284, 500 201, 3005, 12 000.

324. Scrie cu cifre numerele: *120 de mii 340, 245 de mii 70, 300 de mii 3.*

Amintește-ți! Dacă în număr nu sînt unități ale unui ordin anumit, atunci în numerația orală ele nu sînt numite, iar în cea scrisă se notează cu zero.

325. Citește propozițiile.

- 1) Masa Pămîntului este mai mică decît masa Soarelui de 329 000 ori.
- 2) Cel mai înalt punct al Pămîntului — acesta-i vîrfurile muntelui Everest — situat la înălțimea de 8848 m deasupra nivelului mării.
- 3) Cel mai de jos punct al Pămîntului — adîncitura Marianelor — situată la adîncimea de 11 022 m.

Atrage atenția! În scrierea numărului cu mai multe cifre, fiecare clasă este separată cu un mic interval.

326. Scrie cu cifre numerele, separînd clasele cu intervale: *șaptesprezece mii trei sute cincisute, o sută douăzeci și unu, cincisute de mii unsprezece.*

327. Scrie cu cifre numerele în care sînt: *două sute douăzeci* de unități din clasa miilor și *cincisprezece* unități din clasa unităților, *nouă* unități ale clasei miilor și o *sută* de unități ale clasei unităților, *cincisute* unități din clasa miilor și *douăzeci și cincisute* unități din clasa unităților.

328. Află valoarea expresiei $(c + 200) : 100$, dacă $c = 300$, $c = 500$, $c = 800$.

329. 1) Pe o porțiune a pădurii cresc 145 de arțari și c stejari.
Explică ce înseamnă fiecare expresie.

$$145 + c \quad c - 145$$

2) Pe o porțiune de pădure cresc 78 de mestecini, iar plopi — cu x mai multi. Câți plopi cresc pe această porțiune? Câți mestecini și plopi de tot, cresc pe această parcelă de pădure?

Alcătuiește expresia pentru aflarea răspunsului la fiecare întrebare.

330. Într-un magazin sînt x kg prune, b kg pere, iar mere — cu 240 kg mai mult, decît prune și pere, luate împreună. Cîte kilograme de mere sînt în magazin?

Alcătuiește formula pentru problemă și află valoarea ei, dacă $x = 120$, $b = 178$.

 331. Află valoarea expresiei $a \cdot 100 - 379$, dacă $a = 4$, $a = 7$, $a = 10$.

 332. La un magazin au adus 130 kg pepeni galbeni, iar pepeni verzi — de trei ori mai mult. Cîte kilograme de pepeni galbeni și pepeni verzi au adus la magazin?

333. Folosind cifrele 3, 0 și 7, scrie:

- a) trei numere de o cifră;
- б) patru numere de două cifre;
- в) patru numere de patru cifre;
- г) un număr de șase cifre.

334. Citește numerele.

7893, 407, 88 888, 3020, 900, 333, 60, 45 004.
Scrie numai acele numere, în care lipsesc unități de orice ordin.

335. Citește numerele.

23 678, 3904, 77 707, 456, 6320.

Cîte unități ale primei clase și cîte unități ale clasei a doua sînt în fiecare număr?

336. Scrie și citește numerele care conțin cantitatea indicată de unități.

1) 7 unități din clasa a doua și 23 unități ale primei clase;

2) 20 unități ale clasei a doua și 555 unități ale primei clase;

3) 800 unități din clasa a doua și o unitate din prima clasă.

337. Rezolvă ecuația.

$$456 + x = 609 \quad a \cdot 5 = 335 \quad 903 : y = 7$$

338. Compune ecuația pentru fiecare afirmație. Rezolvă ecuația.

1) Dacă adăugăm la numărul necunoscut 1000, obținem 7000.

2) Dacă micșorăm numărul necunoscut de 5 ori, obținem 200.

3) Dacă adunăm numărul 169 cu numărul necunoscut, obținem 733.

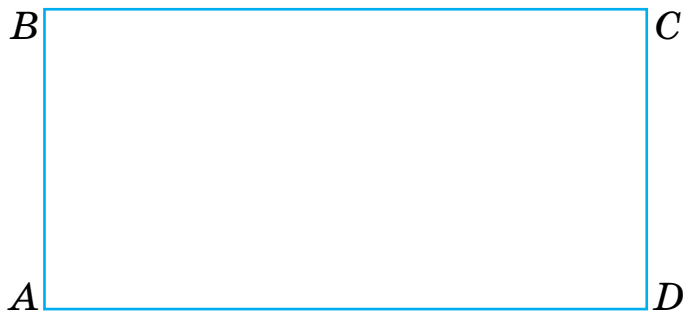
339. Citește problemele. Ce asemănări și ce deosebiri observai?

1) Într-o carte sînt 36 de pagini. Ileanuța a citit a treia parte din carte. Cîte pagini a citit Ileanuța?

2) Ileanuța a citit 36 de pagini din carte, ceea ce alcătuiește o treime a întregii cărți. Cîte pagini are cartea?

340. Muncitorii repară 60 km de drum. În prima zi ei au reparat o pătrime a drumului, iar a doua zi — a cincea parte. Câți kilometri de drum au reparat în două zile?

341. 1) Află perimetrul dreptunghiului $ABCD$.

2) Construiește pătratul, al cărui perimetru este de trei ori mai mic, decât perimetrul dreptunghiului $ABCD$.

 342. Rezolvă ecuația.

$$612 : a = 3 \quad 7 \cdot x = 406 \quad c : 8 = 113$$

 343. La cantină au adus un sac cu cartofi cu masa de 35 kg. În prima zi au consumat a șaptea parte din toți cartofii, iar a doua zi — a cincea parte. Câte kilograme de cartofi au rămas?

344. 1) Scrie cinci numere de patru cifre, folosind cifrele 3, 0, 7 și 1 (nici o cifră din scrierea numărului nu se va repeta).

2) Explică ce înseamnă cifra 7 din scrierea fiecărui număr.

345. Scrie și citește numerele care conțin numărul indicat de unități.

1) 30 unități ale clasei miilor și 693 unități din clasa unităților;

2) 405 unități ale clasei miilor și 97 unități din clasa unităților;

3) 100 unități din clasa miilor și 100 unități ale clasei unităților.

346. Citește explicația despre șirul numerelor naturale și proprietățile lui la pag. 139 a acestui manual.

347. 1) Care din scrierile date poate fi numit șir al numerelor naturale?

a) 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8... ;

b) 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8... ;

c) 2, 4, 6, 8, 10... ;

d) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8... ;

e) 1, 3, 5, 7, 9... .

2) De ce alte scrieri nu formează șir de numere naturale?

348. Câte numere de două cifre sînt în șirul numerelor naturale?

349. Descompune în termeni de ordin fiecare din numerele date.

24 679, 30 704, 9006, 43 030, 5704.

350. 1) Aduceți-vă aminte cum se determină numărul total de unități a unui anumit ordin în număr.

Pentru a afla câte sînt de tot unități (*кількість одиниць розряду*) în număr, trebuie de numit tot numărul:

în numărul 72 453 – 72 453 unități.

Pentru a afla câte zeci sînt de tot în număr trebuie de aruncat ultima cifră a numărului (ordinul unităților):

în numărul 72 453 – 7245 de zeci.

Pentru a afla cîte sute sînt de tot în număr, trebuie de aruncat ultimele două cifre (ordinul unităților și ordinul zecilor):

în numărul 72 453 – 724 de sute.

Affînd, cîte mii sînt în număr, aruncăm ultimele trei cifre (ordinile unităților, zecilor și sutelor):

în numărul 72 453 – 72 de mii.

2) Continuă expunerea regulii independent.

 351. Determină cîte unități sînt de tot în numărul 15 030; de tot zeci, de tot mii.

 352. Determină cîte zeci sînt de tot, sute de tot și mii de tot în numărul 270 500.

 353. Cîte mii sînt de tot în fiecare număr?
3000, 10 000, 15 000, 41 300, 57 129.

 354. Scrie numerele 100 005 și 100 007 ca sume ale termenilor de ordin.

 355. Cîte unități de fiecare ordin sînt în numărul 99 010?

 356. Scrie toate numerele naturale de la 10 020 pînă la 10 032.

357. Explică cum au fost formate unitățile de ordin.

$$1 \cdot 10 = 10$$

$$1000 \cdot 10 = 10\ 000$$

$$10 \cdot 10 = 100$$

$$10\ 000 \cdot 10 = 100\ 000$$

$$100 \cdot 10 = 1000$$

$$100\ 000 \cdot 10 = 1\ 000\ 000$$

Ce s-a schimbat în scrierea numărului după înmulțirea lui cu 10? De cîte ori s-a mărit numărul după ce a fost înmulțit cu 10?

358. Completează regula.

Pentru a înmulți numărul cu zece este suficient de scris la dreapta lui ... zero.

Pentru a înmulți numărul cu o sută este suficient de scris la dreapta lui ... zerouri.

Pentru a înmulți numărul cu o mie este suficient de scris la dreapta lui ... zerouri.

Fă concluzia.

Pentru a înmulți numărul cu unitatea de ordin (*добуток числа на розрядну одиницю*), este suficient de scris la dreapta lui atâtea zerouri câte sînt în unitate de ordin.

359. Citește perechile de numere din fiecare coloniță. Cu ce se deosebește al doilea număr de primul?

8   90   100   13   25

80   900   1000   130   2500

360. Aruncă un zero din dreapta scrierii a fiecărui număr. Cum s-a schimbat fiecare număr?

1000, 3000, 50 000, 400 000, 90 000, 30 000.

361. Aruncă trei zerouri din dreapta scrierii a fiecărui număr. Citește numerele obținute. Cum s-a schimbat fiecare număr?

30 000, 450 000, 127 000, 7000, 99 000.

362. Termină regula.

Pentru a împărți numărul la 10 este suficient ... .

Pentru a împărți numărul la 100 este suficient ... .

Pentru a împărți numărul la 1000 este suficient ... .

Fă concluzia.

Pentru a împărți numărul, care se termină cu zerouri, la unitatea de ordin este suficient de aruncat de la el atâtea zerouri, câte sînt în unitatea de ordin.

363. $300\ 000 : 100$ $40\ 000 : 1000 \cdot 10$ $3000 \cdot 10$
 $50\ 000 : 10$ $100\ 000 : 100 : 10$ $600\ 000 : 100$

364. Masa unui pachet de cacao — 90 g. Află masa a 10 astfel de pachete; a 100 de pachete.

365. 2600 de lămîi au fost amplasate în lăzi, cîte 100 bucăți în fiecare. De cîte lăzi a fost nevoie?

366. Primul elev scrie numerele care sînt de 10 ori mai mici decît cele date, iar al doilea elev scrie numerele de 10 ori mai mari decît cele date.

60, 40, 720, 2030, 10 100.

Faceți verificarea reciprocă.

367. Efectuați împărțirea cu rest.

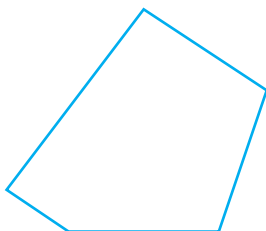
$652 : 10$ $345 : 10$ $5678 : 100$ $4500 : 1000$

Chibzuiește astfel: $652 : 10$. În numărul 652 sînt 65 de zeci și 2 unități. Deci la împărțirea numărului 652 la 10 obținem 65 și 2 rest (*ділення числа на 10, 100, 1000, ...*).

$$652 : 10 = 65 \text{ (rest. 2)}$$

368. Au împachetat 53 de ananași în lăzi, cîte 10 în fiecare. Cîți ananași erau în lada ce nu era plină?

369. 1) Află perimetrul pentagonului.

2) Construiește un dreptunghi cu același perimetru.

 370. $45\ 000 : 100 + 50$ $(3599 + 1) : 100$
 $12\ 000 : 100 + 77 \cdot 10$ $100 \cdot (6789 - 6000)$

371. Au pus în lăzi 125 kg prune, câte 10 kg în fiecare. Câte kilograme de prune erau în lada ce nu era plină?

372. Masa calului este de 700 kg, iar masa poneyului — 100 kg. Care din ei este mai greu? De câte ori este mai greu?

373. Citește numerele: 34, 805, 258, 709, 907, 111, 1000. Scrie aceste numere în ordinea de la cel mai mic pînă la cel mai mare.

374. Citește informația despre diferite metode de comparare a numerelor naturale (*порівняння чисел*). În procesul comparării numerelor se folosesc de diferite procedee.

I procedeu. *Procedeul comparării numerelor prin determinarea locurilor acestor numere în șirul numerelor naturale.*

Numărul a este mai mare, decît numărul b , dacă în șirul numerelor naturale el este situat mai la dreapta, decît numărul b .

De exemplu: $115 > 112$.

Al II-lea procedeu. *Procedeul comparării după ordin.* Dacă două numere naturale au număr diferit de cifre, atunci mai mare va fi acel număr, care are mai multe cifre.

De exemplu: $18\ 678 > 1278$, $5567 < 19\ 743$, $11\ 111 > 888$.

Dacă două numere naturale au același număr de cifre, atunci mai mare este acel număr, care are mai multe unități în cel mai mare ordin. Dacă numărul de unități în acest ordin este același, atunci se compară unitățile ordinului mai mic ș.a.m.d.

De exemplu: $3456 > 1456$, $234 > 204$,
 $14\ 567 > 14\ 560$, $125\ 304 > 125\ 300$.

375. Compară numerele.

678 898 și 346	4567 și 4904
56 778 și 56 557	1123 și 11 230
12 237 și 12 045	90 008 și 90 009

376. Scrie numerele în ordine crescătoare.

208 909, 30 909, 990 679, 1000, 8000,
120 001, 999.

377. Scrie numerele în ordine descrescătoare.

560 330, 901 001, 99 999, 87 099, 597, 100.

378. Scrie în locul asteriscurilor astfel de cifre, ca inegalitățile să fie juste.

$3 * 76 > 3576$	$70 * 812 < 707\ 812$
$43\ 501 > 434 * 1$	$130\ 549 < 130\ 5 * 0$
$300\ 4 * 0 < 300\ 460$	$549 * 35 > 549\ 435$

379. Compară.

100 și $10 \cdot 10$	1000 și $100 + 100$
1000 și 10 000	10 000 și $1000 + 1000$
10 000 și $100 \cdot 100$	$100 + 100 + 100$ și 1000

380. Citește care este populația în raioanele Kievului, situate pe malul stîng (starea lor la 1 iulie anul 2020).

În care din aceste raioane sînt mai mulți locuitori?

raionul Darnița — 341 243 persoane;

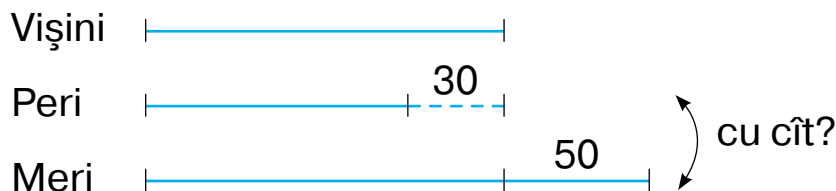
raionul Desneanskii — 366 098 persoane;

raionul Dniprovskii — 356 515 persoane.

 381. Află câte persoane locuiesc în raionul, orașul sau localitatea ta.

382. Într-o livadă se cultivă cu 30 de pomi de vișini mai mulți decît peri și cu 50 mai puțini, decît meri. Ce cresc mai mult în livadă – meri sau peri? Cu câți pomi mai mulți?

Explică desenul și rezolvă problema.

 383. Compară numerele.

734 906 și 734 806

37 676 și 38 676

888 888 și 88 888

44 444 și 44 444

 384. Cocorul se ridică la înălțimea maximală de 2000 m, cocostîrcul la — 4000 m, iar vulturul — la 3000 m. Care din ei zboară cel mai sus?

385. Scrie numărul în care: 25 de mii și 800 de unități, 70 de mii și 12 unități, 99 de mii și 9 unități, 3 mii și 3 unități.

386. Scrie numerele cel mai mare și cel mai mic: număr de patru cifre, de cinci cifre, de șase cifre. Citește aceste numere.

387. Scrie consecutiv de trei ori numărul 25 și citește numărul obținut.

388. 1) Scrie «vecinii» fiecărui număr.

10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000.

2) Cum de citit ultimul număr scris?

$$1\ 000\ 000 + 1 = 1\ 000\ 001 \quad \text{un milion unu}$$

$$1\ 000\ 000 + 2 = 1\ 000\ 002 \quad \text{un milion doi}$$

$$1\ 000\ 000 + 3 = 1\ 000\ 003 \quad \text{un milion trei}$$

Milionul este unitatea clasei a treia — a clasei milioane.

Milionul are trei ordine — unități de milion, zeci de milioane, sute de milioane.

Următoarea clasă – clasa miliardelor.

Un miliard (1 000 000 000) — este unitatea clasei a patra — a clasei miliardelor.

Următoarele clase după miliarde — trilioanele, cvadrilioanele, cvintilioanele.

Deoarece șirul numerelor naturale este infinit, de aceea nu pot fi enumerate toate clasele. Și în activitatea practică ele nimeresc foarte rar.

 389. Oare este în șirul numerelor naturale primul număr? Dar ultimul?

 390. Câte numere se conțin în șirul natural între numerele indicate?
a) 1 și 21; b) 20 și 30; c) 100 și 125; d) 900 și 1000.

391. Scrie un număr de trei cifre arbitrar și un număr de cinci cifre arbitrar. Compară-le.

 392. Numește cel mai mare și cel mai mic număr dintre numerele date.
39 000, 178 000, 99 099, 20 000, 18 945, 10 010.

$$\begin{array}{lll} \mathbf{393.} & 567 + 15 \cdot 8 & 67 \cdot 7 - 395 & 147 + 420 : 7 \\ & 893 - 44 \cdot 9 & 120 : 8 : 3 & (147 + 420) : 7 \end{array}$$

394. Pentru păsări au adus în parcul zoologic 3 vedre de cereale, câte 11 kg în fiecare. Cerealele s-au consumat în decursul a patru zile, în mod egal zilnic. După aceasta au mai rămas 5 kg de cereale. Câte kilograme de cereale erau consumate zilnic?

395. Desenează segmentul AB cu lungimea de 9 cm. Notează pe el punctul C astfel ca segmentul AC să fie egal cu 5 cm.

 396. $42 : 3 : 7$ $(567 - 350) : 7$ $80 \cdot 4 - 80 : 4$

 397. O gospodină a preparat 10 borcane cu suc de mere, câte 3 l în fiecare borcan. O familie a consumat în 2 săptămîni a cincea parte a acestui suc, în mod egal în fiecare săptămîină. Câți litri de suc se consumau în fiecare săptămîină?

 398. Numește unitățile de măsură a lungimii, pe care le cunoști.

 399. Numește unitățile de lungime, care sînt folosite pentru măsurarea fiecărui obiect.

4 ...

27...

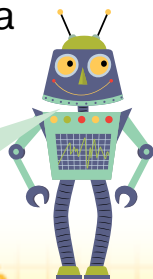
8 ...

60 ...

400. Citește la pag. 141 informația despre formarea denumirilor pentru unitățile de lungime.

Memorizează-le! Aceasta îți va ajuta în procesul rezolvării mai multor însărcinări.

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm} = 100 \text{ mm}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} = 1000 \text{ mm}$$

$$1 \text{ km} = 1000 \text{ m} = 10\,000 \text{ dm} = 100\,000 \text{ cm} = 1\,000\,000 \text{ mm}$$

401. Exprimă în metri fiecare lungime.

45 km 128 m, 10 km 50 m, 100 km 100 m, 207 km 300 m.

Gîndește-te astfel: în 1 km sînt 1000 m, 45 km — asta-s 45 mii metri, 45 mii metri și 128 metri — asta-s 45 mii 128 metri. Scriu numărul 45 mii 128 și denumirea unității de lungime — metru.

$$45 \text{ km } 128 \text{ m} = 45\,128 \text{ m}$$

402. Distanța de la casa lui Dumitraș, pînă la școală este egală cu 3 km 400 m. Scrie această distanță în metri.

403. Distanța marafon are 42 km 195 m. Scrie această distanță în metri.

404. Scrie în milimetri fiecare lungime.

5 cm 7 mm, 20 cm 7 mm, 30 dm, 6 dm 5 mm, 14 dm 3 mm.

405. Scrie în kilometri și metri fiecare lungime.

$$15\,125 \text{ m}, \quad 5800 \text{ m}, \quad 40\,040 \text{ m}.$$

Gîndește-te așa: 1 km are 1000 m. Deci lungimea 15125 are atîtea kilometri, cîte mii sînt în numărul 15125, adică 15.

$$15\,125 \text{ m} = 15 \text{ km } 125 \text{ m}$$

406. În procesul unei promoții prețurile la tehnica casnică au fost micșorate cu $\frac{1}{4}$ din prețul inițial. Pînă la ieftinire prețul blenderului era de 500 grn. La ce preț se vinde marfa după reducere?

407. Vara bascheții costau k grn. Toamna în timpul vânzării încălțămintei de vară prețul lor a scăzut cu a cincea parte. Ce înseamnă expresiile:

$$k : 5, \quad k - k : 5?$$

408. $4 \cdot (713 - 688) : 100 \quad (489 - 384) : (972 - 967)$

409. Recordul mondial la sărituri în înălțime pentru bărbați constituie 245 cm, iar pentru femei — 209 cm. Exprimă fiecare înălțime în metri și centimetri, în milimetri.

410. $90 \cdot 100 : 10 \quad 7 \cdot (529 - 483)$

411. Cel mai bun rezultat la sărituri în înălțime a sportivei Iulia Levchenko constituie 2m 2 cm (anul 2019). Exprimați această lungime în centimetri și milimetri.

412. Numește unitățile de măsură ale masei pe care le cunoști.

413. Numește unitățile folosite pentru determinarea masei fiecărui animal.

60 ...

50 ...

4 ...

40 ...

414. Citește.

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

$$1 \text{ q} = 100 \text{ kg}$$

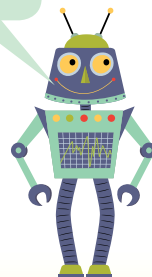
$$1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$$

$$1 \text{ t} = 10 \text{ q}$$

415. Scrie, câte sînt:

1) kilograme în 8 t, 6 q, 8 q 5 kg, 5 t 5 q;

Memorează aceste corelații!

- 2) tone în 6000 kg, 30 000 kg, 40 000 kg;
3) grame în 5 kg, 20 kg, 14 kg, 6 kg 005 g.

- 416.** Masa 1 l de apă este egală cu 1 kg. Care este masa a 100 l de apă? a 1000 l de apă?
- 417.** Din fiecare chintal de struguri de vie se obțin 25 kg de stafide. Câte kilograme de stafide se vor obține dintr-o 1 t de struguri?
- 418.** Fabrica de panificație funcționează zilnic în trei schimburi. Pe durata unui schimb la fabrică se coc 5 tone de pâine de grâu, iar de seară — de 2 ori mai multă. Câte tone de pâine se coace de tot la fabrică timp de o zi? Dar timp de 10 zile?

- 419.** Primul elev scrie în coloniță denumirile unităților de lungime, iar al doilea — denumirea unităților de masă: metrul, kilogramul, centimetrul, gramul, milimetrul, tona, decimetrul, kilometrul. Faceți verificarea reciprocă.
- 420.** Scrie denumirile omise ale unităților de lungime sau de masă astfel ca egalitățile să fie juste.
 $1 \dots = 10 \dots$ $1 \dots = 100 \dots$ $1 \dots = 1000 \dots$
- 421.** Află valoarea expresiei $c : 8 + c$, dacă $c = 96$, $c = 240$, $c = 800$.
- 422.** Câte, după părerea ta, cepe (morcovi, sfeclă) se conțin în 1 kg de fiecare din aceste legume? Verifică prin cântărire. Faceți concluzia comună în clasă.

 423. La menagerie hipopotamul zilnic primește 25 kg de legume și fructe, iar elefantul — de trei ori mai mult. De câte kilograme de legume și fructe au nevoie un elefant și doi hipopotami timp de o săptămână?

 424. Află valoarea expresiei $b - b : 9$, dacă $b = 99$, $b = 450$, $b = 900$.

425. Scrie lungimile date de la cea mai mică pînă la cea mai mare.

5 cm, 55 mm, 2 dm, 27 cm, 100 m, 2 km.

426. Scrie cu cifre valoarea fiecărei mărimi geografice:
1) lungimea ecuatorului globului pămîntesc este egală cu *patruzeci de mii șaptezeci și cinci de kilometri*;

2) lungimea râului Nil constituie *șase mii șase sute nouăzeci de kilometri*;

3) înălțimea muntelui Kilimanjaro din Africa este de *cinci mii optsute nouăzeci și cinci de metri*;

4) înălțimea celui mai înalt munte din Ucraina — Gerverla — constituie *două mii șaiszeci și unu de metri*.

427. Scrie masele date de la cea mai mare pînă la cea mai mică.

2 q, 2 g, 2 t, 2 kg

428. Scrie masa fiecărui animal:

1) masa balenei albastre poate ajunge pînă la o *sută cincizeci de tone*;

2) masa rinocerului alb poate constitui *cinci mii de kilograme*;

3) masa rinocerului negru poate constitui o *mie patru sute de kilograme*;

4) masa elefantului african poate constitui *șapte mii cinci sute de kilograme*.

429. Scrie fiecare masă în unități mai mici de măsură.

$$7 \text{ t} = \square \text{ q} \quad 8 \text{ q} = \square \text{ kg} \quad 2 \text{ t } 3 \text{ q} = \square \text{ kg}$$

$$10 \text{ t} = \square \text{ kg} \quad 4 \text{ kg} = \square \text{ g} \quad 3 \text{ t } 9 \text{ q} = \square \text{ kg}$$

430. Din două orașe au pornit unul în întâmpinarea celui-lalt două automobile. Primul din ele a parcurs pînă la locul întîlnirii 340 km. Aceasta este cu 65 km mai mult, decît a parcurs al doilea. Află distanța dintre orașe.

431. A doua zi camioanele au transportat din cîmp 525 q cartofi. Aceasta este cu 78 q mai mult, decît ele au transportat în prima zi. Cîte chintale de cartofi au transportat de tot din cîmp, în două zile?

432. Un magazin a vîndut în trei zile 1 t de zahăr. În prima zi au vîndut 200 kg de zahăr, iar în a doua — de două ori mai mult, decît în prima zi. Cîte kilograme de zahăr au vîndut a treia zi?

$$\begin{array}{lll} \mathbf{433.} & 810 : 9 \cdot 5 & 500 - 70 + 30 & 800 - (478 + 86) \\ & 420 : 7 \cdot 4 & 920 - 50 + 90 & 184 + (640 - 276) \end{array}$$

 434. Scrie fiecare lungime în unități de lungime mai mici.

$$15 \text{ km} = \square \text{ m} \quad 5 \text{ m } 2 \text{ dm} = \square \text{ cm} \quad 2 \text{ dm } 9 \text{ cm} = \square \text{ mm}$$

$$31 \text{ km} = \square \text{ m} \quad 7 \text{ m} = \square \text{ mm} \quad 1 \text{ m } 5 \text{ cm} = \square \text{ mm}$$

 435. Masa a cinci saci identici cu cartofi este egală cu 2 q. Află masa a șapte astfel de saci cu cartofi.

 436. Cît timp durează lecția de matematică? lecția de desen?

 437. Numește unitățile de timp, pe care le știi. Cum este măsurat timpul?

438. Amintește-ți corelațiile dintre unitățile de timp. Cu ajutorul ceasornicului este măsurat timpul în secunde, minute și ore.

$$1 \text{ min} = 60 \text{ s} \quad 1 \text{ ore} = 60 \text{ min}$$

În calendar se menționează așa unități de timp: ziua, săptămîna, luna, anul.

$$\begin{array}{ll} 1 \text{ zi} = 24 \text{ ore} & 1 \text{ săptămîna} = 7 \text{ zile} \\ 1 \text{ an} = 365 \text{ zile sau } 366 \text{ zile} & 1 \text{ an} = 12 \text{ luni} \end{array}$$

Durata evenimentilor istorice se determină în ani, secole și milenii.

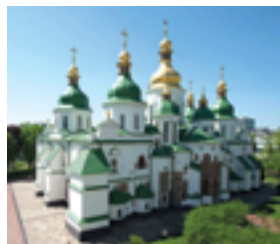
$$\begin{array}{l} 1 \text{ secol} = 100 \text{ ani} \\ 10 \text{ secole} = 1000 \text{ ani} \text{ — } 1 \text{ mileniu} \end{array}$$

 439. Durata medie a vieții stejarului — 400 ani. Cîte secole constituie acești ani?

 440. Ce an este acum? Cîți ani au trecut de la începutul cronologiei noi?

441. Kievul a fost întemeiat cu peste 1500 de ani în urmă. Cîte secole există Kievul?

442. 1) Analizează explicația cum se poate determina în care secol a avut loc un anumit eveniment. În care secol s-a terminat construirea catedralei Sfînta Sofia din Kiev, dacă se știe că acest eveniment a avut loc în anul 1037?

Gîndește-te așa: numărul 1037 are 10 sute. Deci, în anul 1037 sînt 10 secole complete și era al 37-a an al secolului al unsprezecelea. Deci, catedrala a fost construită în secolul al XI-lea.
2) Citește la pag. 143 despre numerația romană.

443. Determină în care secol a avut loc fiecare din evenimentele menționate.

1) Conform legendei orașul Jitomir a fost întemeiat aproape de anul 884.

2) Orașul Boguslav l-a întemeiat în anul 1032 cneazul kievean Iaroslav Mudrîi.

3) La data de 20 ianuarie anul 1661 a fost înființată universitatea din Lvov.

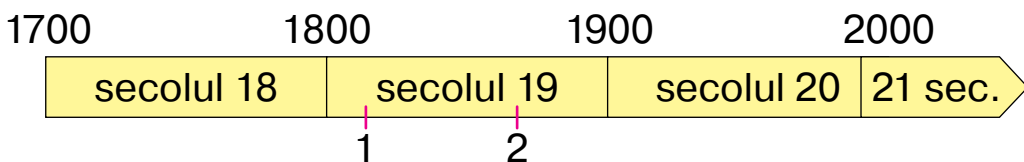
4) La data de 11 august anul 1891 în Kiev a început să funcționeze tramvaiul cu cai.

444. În care secol noi trăim? În care an a început secolul nostru?

445. Examinează figurile (pag. 82) și citește în care an a fost inventat fiecare obiect. Explică cum de determinat secolul, folosindu-ne de inegalitatea și panglica corespunzătoare a timpului. Determină în care secol au avut loc aceste invenții.

1. Bicicleta — a. 1816. $1800 < 1816 < 1900$
2. Patinele cu role — a. 1863. _____ $< 1863 <$ _____
3. Automobilul — a. 1771. _____ $< 1771 <$ _____
4. Fotografia — a. 1872. _____ $< 1827 <$ _____
5. Telefonul mobil — a. 1973. _____ $< 1973 <$ _____
6. Elicopterul — a. 1931. _____ $< 1931 <$ _____

446. Exprimă în unitățile de timp indicate.

1) în ore: 10 zile, 2 zile 10 ore;

2) în zile: 5 săptămîni, 1 săptămîna, 3 săptămîni, 48 de ore;

3) în ani: 1 secol, 5 secole, 10 secole.

447. Efectuează operații cu numerele concrete.

2 min : 4   2 zile : 3   3 ore : 6   5 min : 10

448. La întreceri sportive a parcurs la fugă distanța de 800 m în 1 min 54 s. În cîte secunde el a parcurs această distanță?

449. Rezolvă ecuațiile.

$$x - 324 = 675 \quad a : 7 = 25 \quad b \cdot 9 = 315$$

 450. Rezolvă ecuațiile.

$$c + 567 = 900 \quad y \cdot 10 = 810 \quad 592 - x = 189$$

 451. Determină cu procedeul comod ție, în care secol a avut loc fiecare din evenimentele menționate.

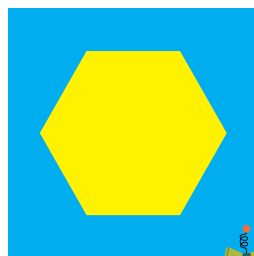
1) În anul 1794 a fost întemeiat noul oraș — port — Odesa.

- 2) Renumita operă a lui Semen Gulak-Artemovsikii «Zaporojeți za Dunaem» a fost scrisă în anul 1882.
- 3) Danilo Galițkii a întemeiat Lvovul în anul 1247.
- 4) În 24 august anul 1991 Rada Supremă a Ucrainei a adoptat Actul proclamării independenței al Ucrainei.

452. Cercetează figura.

Hexagonul a încăput complet în patrulater. Aceasta înseamnă că patrulaterul ocupă pe plan mai mult loc decât hexagonul. Se spune, că aria patrulaterului este mai mare, decât aria hexagonului.

Aria (*площа фігури*) este mărimea, care determină dimensiunea suprafeței.

453. Cercetează figurile și determină, ce este mai mare: 1) aria frunzei de arțar sau a celei de mesteacăn;

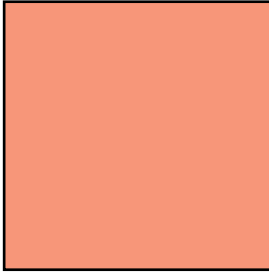
2) aria ecranului planșetei sau a telefonului.

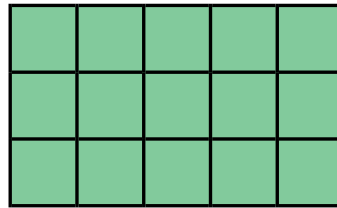
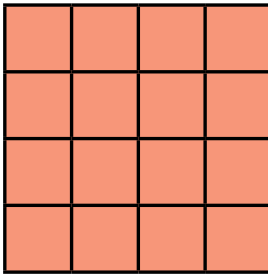

454. Imaginează-ți câmpul de fotbal și terenul de volei-bol. Aria cărei parcele este mai mare?

455. Oare poți tu determina care din figurile reprezentate are aria mai mare?

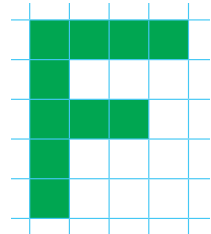
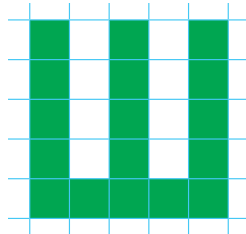
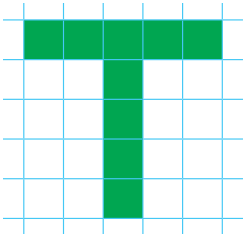
Pentru a compara ariile acestor figuri, împărțim fiecare din ele în pătrate identice.

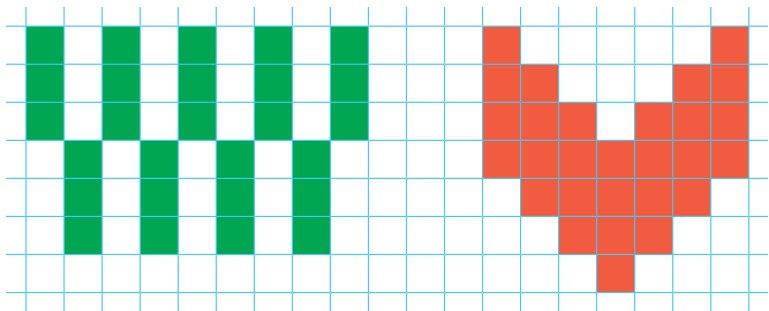
În prima figură au încăput 16 astfel de pătrate, iar în a doua — 15. **Concluzionăm:** prima figură are aria mai mare, de aceea că în ea se conțin mai multe pătrate.

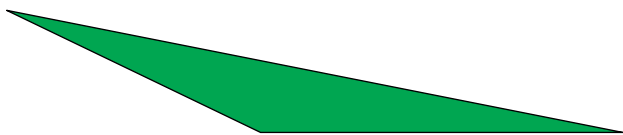
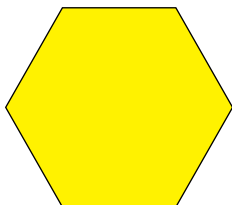
456. Câte pătrate conține fiecare figură? Care figură are cea mai mare arie, iar care — cea mai mică?

457. Cîte pătrate conține fiecare figură? Cum este comod de aflat numărul de pătrate în aceste figuri?

458. Află perimetrul fiecărei figuri.

459. Alcătuieste expresiile și calculează valorile lor.

- Deîmpărțitul — 196, împărțitorul — 4.
- Deîmpărțitul — 84, împărțitorul este exprimat prin cîtul numerelor 21 și 3.
- De micșorat de două ori numărul 246.
- Diferența numerelor 800 și 540 de o mărit de trei ori.
- Cîtul numerelor 480 și 4 de-l mărit cu 720.

460. Rezolvă ecuația.

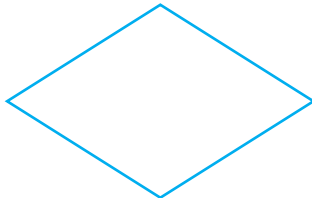
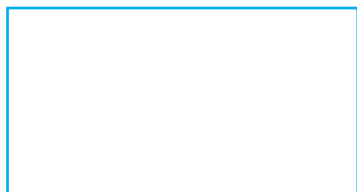
$$c : 7 = 142$$

$$x \cdot 8 = 992$$

$$420 : a = 7$$

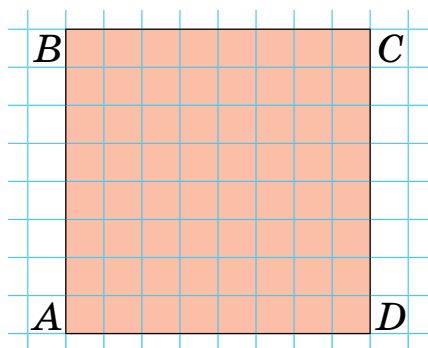

461. Află perimetrul pătratului.

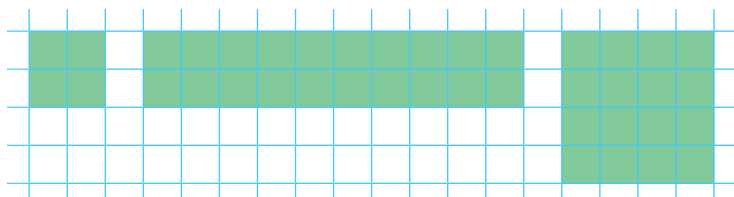

462. Cîte pătrate se conțin în figura $ABCD$?

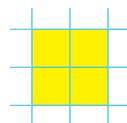

463. Aria cărei figuri este mai mare? Oare poți tu determina cu cît este mai mare?

Aria poate fi comparată, măsurată, calculate. Pentru măsurarea ariei au fost determinate așa unități de măsură (*одиниці площі*) ca metru pătrat, decimetru pătrat, centimetru pătrat, milimetru pătrat, kilometru pătrat. În figură este reprezentat pătratul, a cărui arie este egală cu 1 centimetru pătrat.

În figură este reprezentat pătratul, a cărui arie este egală cu 1 centimetru pătrat.

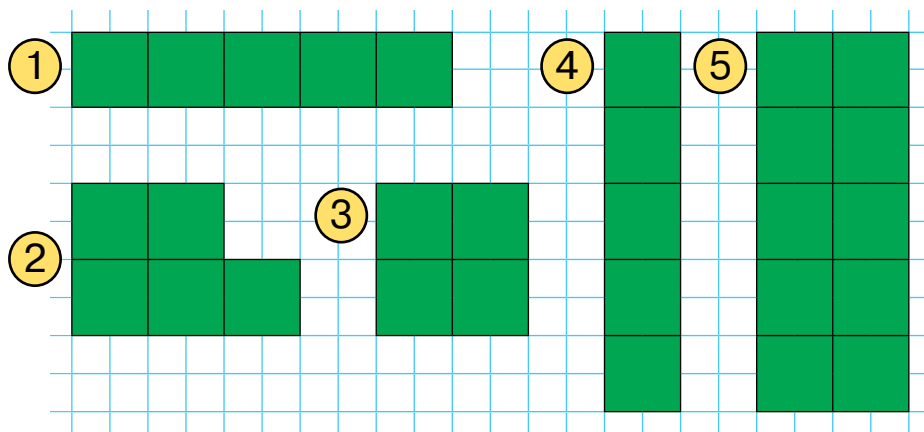

Pe scurt se scrie: 1 cm^2 — 1 cm².

Cu ajutorul acestei unități de măsură se măsoară ariile obiectelor mici.

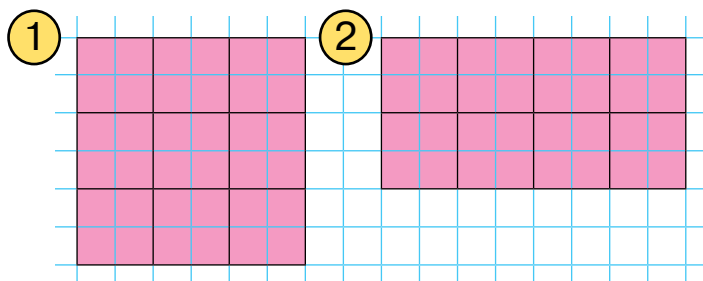

464. Câți centimetri pătrați conține fiecare figură?

465. Desenează dreptunghiul, a cărui lungime este egală cu 6 cm, iar lățimea — 1 cm. Împarte-l în centimetri pătrați. Care este aria acestui dreptunghi?

466. Determină aria fiecărei figuri și calculează cu câți centimetri pătrați aria primei figuri este mai mare decât aria celei de-a doua.

467. Lățimea dreptunghiului — 2 cm, ceea ce constituie o treime din lungimea lui. Construiește așa un dreptunghi și calculează perimetrul lui.

468. Au cumpărat pentru bibliotecă 7 mese, câte c grn fiecare.

Câte grivne au plătit pentru cumpăratură?

Câte mese se pot cumpăra de b grivne?

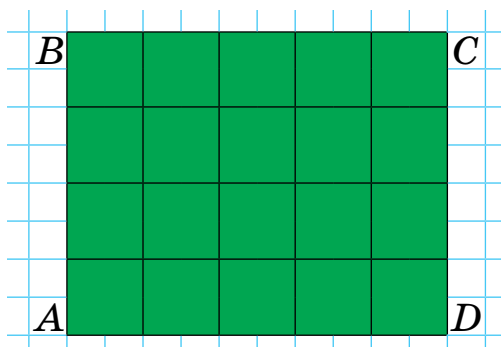
469. Află valoarea expresiei $a + a : 8$, dacă $a = 304$,
 $a = 680$.

 470. În o butelie sînt 2 l de apă. Cîți litri de apă se conțin
în s astfel de butelii: Calculează, dacă $s = 8$, $s = 100$.

 471. $103 \cdot 8 : 4$ $15 \cdot 8 : 10$ $(952 - 315) : 7 \cdot 8$

472. Tu deja poți afla aria figurilor, numărînd cantitatea de centimetri, care se conțin în ea. Citește explicația, cum de calculat aria dreptunghiului și a pătratu-
lui cu formula.

Dreptunghiul $ABCD$ are lungimea 5 cm, iar lățimea — 4 cm. Să-l împărțim în pătrate cu latura de 1 cm. Dreptunghiul $ABCD$ constă din patru rînduri, cîte 5 pătrate în fiecare. Așadar, pentru a afla cantitatea de centimetri pătrați trebuie de efectuat $5 \cdot 4$. Înmulțim lungimea dreptunghiului la lățimea lui: 5 cm $\cdot$ 4 cm. Obținem 20 cm². Deci, aria dreptunghiului $ABCD$ este egală cu 20 cm².

Pentru a afla aria dreptunghiului (*площа прямокутника*) trebuie de înmulțit lungimea lui cu lățimea.

Această regulă se poate scrie cu ajutorul formulei. Notăm lungimea dreptunghiului cu litera a , lățimea — cu litera b , iar aria — cu litera S .

$$S = a \cdot b$$

Această scriere este numită **formula ariei dreptunghiului**.

Dacă lungimea și lățimea dreptunghiului au măsurat-o în centimetri, atunci obținem aria în **centimetri pătrați**.

Dacă lungimea și lățimea dreptunghiului au măsurat-o în decimetri, atunci obținem aria în **decimetri pătrați**.

1 dm² — asta-i aria pătratului cu latura 1 dm.

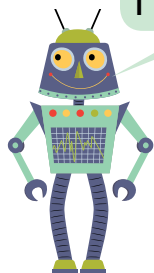
$$1 \text{ dm} \cdot 1 \text{ dm} = 1 \text{ dm}^2$$

Dacă laturile le-au măsurat în metri, atunci aria va fi în **metri pătrați**.

1 m² — asta-i aria pătratului cu latura 1 m.

Dacă laturile au fost măsurate în milimetri, atunci aria va fi în **milimetri pătrați**.

1 mm² — asta-i aria pătratului cu latura 1 mm.

$$1 \text{ m} \cdot 1 \text{ m} = 1 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ mm} \cdot 1 \text{ mm} = 1 \text{ mm}^2$$

Examinează figura, în care sînt reprezentate pătrate. Aria celui mai mare pătrat este egală cu 1 dm^2 , iar aria celui mai mic — 1 mm^2 .

 473. Citește ce arii au obiectele reprezentate.

990 cm^2

12 dm^2

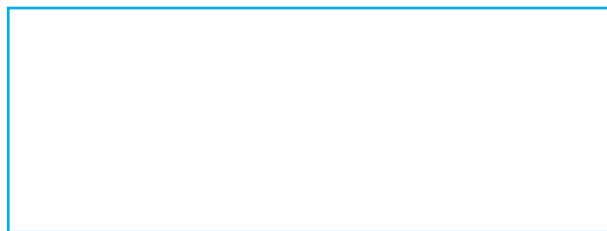
6 dm^2

474. Aflați aria ecranului planșetei, dacă lungimea lui este egală cu 25 cm , iar lățimea — 20 cm .

475. Aflați aria suprafeței băncii, dacă lungimea ei este egală cu 8 dm , iar lățimea — 5 dm .

476. 1) Calculează perimetrul și aria dreptunghiului.

2) Cum se deosebesc unitățile de lungime și de arie?

477. Află valoarea expresiei $170 + c \cdot 7$, dacă $c = 105$,
 $c = 79$, $c = 80$.

478. Compune expresia pentru problemă.

Un fermier a adus la piață k lăzi cu sfecla, câte f kg în fiecare. În 2 ore el a vîndut n kg. Cîte kilograme de sfeclă i-au rămas să vînda fermierului?

Calculează valoarea expresiei compuse, dacă $k = 5$, $f = 15$, $n = 30$; dacă $k = 4$, $f = 12$, $n = 18$.

 479. Află valoarea expresiei $1000 - x : 9$, dacă $x = 981$, $x = 180$, $x = 558$.

 480. Află aria auditoriului, dacă lungimea lui este egală cu 12 m, iar lățimea — 10 m.

481. Cea mai mare unitate de lungime, pe care tu o știi este kilometrul.

Pătratul, latura căruia este egală cu 1 km, are aria **1 km²**.

În kilometri pătrați se măsoară suprafața țărilor, regiunilor, a orașelor mari, a bazinilor de apă ș.a.

 482. Citește, folosind modelul, ce suprafețe au obiectele indicate.

Suprafața Ucrainei — 603 628 km²;
suprafața Franței — 551 500 km²;
suprafața regiunii Transcarpatia — 12 800 km²;
suprafața Kievului — 836 km²;
suprafața mării Kievene — 922 km².

Model. Suprafața Ucrainei constituie șase sute trei mii șase sute douăzeci și șis opt de kilometri pătrați.

- 483.** Află suprafața lacului de acumulare de formă dreptunghiulară, dacă lungimea lui este egală cu 4 km, iar lățimea — 2 km.
- 484.** Află aria dreptunghiului cu laturile:
7 cm și 9 cm; 10 cm și 30 cm.

Amintește-ți! Pătratul este dreptunghiul cu laturile egale.

Pentru a afla aria pătratului (*площа квадрата*) trebuie lungimea laturii lui de-o înmulțit la ea însăși.

$$S = a \cdot a$$

Dacă latura pătratului este egală cu 3 m, atunci aria lui constituie 3 m · 3 m = 9 m².

- 485.** Află aria pătratului cu latura: 5 m; 9 dm; 10 km.
- 486.** Desenează în caiet pătratul cu latura de 5 cm. Află perimetrul și aria lui.
- 487.** **Rezolvă problema.** Compune două probleme reciproce celei date.
Au cumpărat 5 penare cu prețul 120 grn. Cît costă cumpărătura?

488. 1) Compune problemă după tabel.

Marfa	Prețul	Cantitatea	Costul
Marcher	?	7	105 grn

2) Rezolvă problema și alcătuiește problema inversă ei.

489. $567 - 623 : 7 + 13$ $825 \cdot 1000 : 10$
 $62 \cdot 9 - 928 : 2$ $100\ 000 : 100 : 100$
 $685 : 5 + 93 \cdot 8$ $125 \cdot 8 : 100 : 10$

 490. Desenează în caiet pătratul cu latura 3 cm. Află perimetrul și aria lui.

 491. 1) Compune problemă după tabel.

Marfa	Masa unei lăzi	Numărul de lăzi	Masa generală
Mere	?	5	90 kg

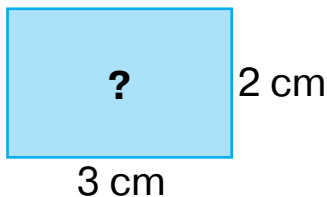
2) Rezolvă problema și compune problema reciprocă ei.

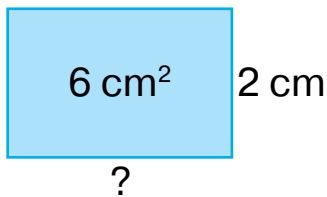
492. Aria stratului cu castraveți este egală cu 7 m², iar aria stratului cu tomate este cu 4 m² mai mare. Ce arie în total au straturile cu aceste legume?

493. Aria câmpului de fotbal este egală cu 648 m², iar aria terenului pentru volei este de 4 ori mai mică. Care este aria terenului pentru volei?

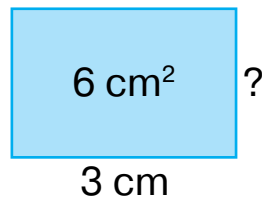
494. După figură și calcule compune probleme inverse problemei de aflare a ariei dreptunghiului.

$$3 \cdot 2 = 6 \text{ (cm}^2\text{)}$$

$$6 : 2 = 3 \text{ (cm)}$$

$$6 : 3 = 2 \text{ (cm)}$$

495. Continuă regulile.

- Pentru a afla lungimea dreptunghiului, dacă sînt cunoscute aria și lățimea lui, trebuie...
- Pentru a afla lățimea dreptunghiului, dacă sînt cunoscute aria și lungimea lui, trebuie...

496. Rezolvă problema.

1) Lungimea dreptunghiului este egală cu 10 cm, iar lățimea lui — 5 cm. Cu ce este egală aria acestui dreptunghi?

2) Aria dreptunghiului este egală cu 50 cm^2 , iar lungimea lui — 10 cm. Cu ce este egală lățimea dreptunghiului?

3) Aria dreptunghiului este egală cu 50 cm^2 , iar lățimea lui — 5 cm. Cu ce este egală lungimea dreptunghiului?

497. Compune probleme cu datele din tabel a măsurării dreptunghiului. Rezolvă-le.

Lungimea	Lățimea	Aria
7 m	4 m	?
?	4 m	28 m^2
7 m	?	28 m^2

498. Construiеște dreptunghiul, dacа se știe, cа aria lui este egalа cu 24 cm^2 , iar lаțimea — 4 cm .

499. $756 - 894 \cdot 0$ $910 - 247 \cdot 2$ $1 \cdot (347 - 50) : 3$

 500. $1000 - (456 - 239) \cdot 4 + 300$ $702 : 3 : 9$

 501. Construiеște dreptunghiul, a cаru lungime este egalа cu 6 cm , iar aria — 30 cm^2 .

502. Aflа aria parcelei de livadа de formа pаtratа cu latura 20 m .

503. Ariile parcelelor mici sînt mаsurate îп ari. Un ar (scrierea prescurtatа: $1a$) — asta-i aria pаtratului cu latura de 10 m . Așa un pаtrat poate fi îпpărțit îп 100 ($10 \cdot 10$) pаtrate cu latura de 1 m .

$$1 a = 100 m^2$$

504. Scrie ariile date ale parcelelor îп ari.

900 m^2 , 15000 m^2 , 2000 m^2 , $34\,000 \text{ m}^2$

Gîndește-te аșa: un ar conține 100 m^2 . Pentru a afla cîți ari alcătuiesc 900 m^2 trebuie acest număr de-l îпpărțit la 100 . 900 îпpărțit la 100 va fi 9 . Scriu: $900 \text{ m}^2 = 9 a$.

505. Aflа aria parcelei, plantatа cu varzа, dacа aceastа parcelа are formа de pаtrat cu latura de 10 m . Cîți ari are aceastа parcelа?

506. Ariile pămînturilor agricole se mаsoarа îп hectare. Un hectar (prescurtat îп scris: $1 ha$) — asta-i aria,

pătratului cu latura 100 m. Acest pătrat poate fi împărțit în 10 000 ($100 \cdot 100$) pătrate cu latura 1 m.

$$1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2$$

Deoarece $10\,000 : 100 = 100$, rezultă că

$$1 \text{ ha} = 100 \text{ a}$$

1 ar mai este numit în limba ucraineană «sotkă», deoarece $\frac{1}{100}$ ha constituie 1 a.

507. Scrie ariile date în metri pătrați.

50 a, 3 a, 1 ha, 5 ha, 23 a.

Raționează așa: 1 ar conține 100 m². Pentru a afla câți metri pătrați se conțin în 50 ari, trebuie 100 de înmulțit la 50.

$$100 \cdot 50 = 50 \cdot 100 = 5000.$$

Deci, 50 a = 5000 m².

508. Pentru comoditatea măsurărilor, comparărilor și calculelor este necesar de știut corelațiile dintre unitățile ariei. Fă cunoștință cu ele la pag. 142 a manualului.

509. Folosindu-se de tabelul corelațiilor și de modelul gândirii, exprimă ariile în unitățile indicate.

a) În hectare: 4 km², 46 km², 1200 a, 50 000 m², 1 000 000 m²;

b) în ari: 2 ha, 500 m², 5 ha 30 a.

Chibzuiește astfel: 1 km² conține 100 ha. Pentru a

afla cîte hectare se conțin în 4 km^2 , trebuie 100 de înmulțit cu 4, va fi 400.

Deci, $4 \text{ km}^2 = 400 \text{ ha}$.

510. Gîndește-te și scrie în ce unități au măsurat aria obiectului indicat.

- a) a nasturelui — 50...;
- b) plicului poștal — 150...;
- c) stratului cu flori — 12...;
- d) a orașului Cerkasî — 69 ....

511. Află aria livezii de formă dreptunghiulară, dacă lungimea ei este egală cu 60 m, iar lățimea — 25 m. Răspunsul scrie-l în ari.

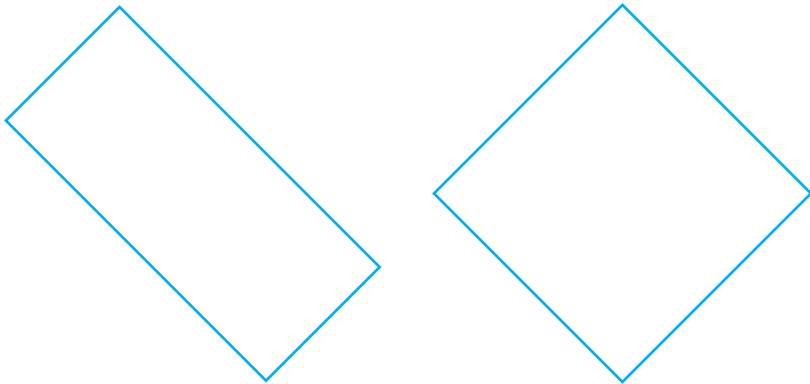
512. $300 : 60 \cdot (600 - 473)$ $764 - 215 \cdot 3 + 194$

 513. Calculează aria trenului de volei, dacă lungimea lui este egală cu 18 cm, iar lățimea este de două ori mai mică.

 514. $312 : 4$ $480 : 6 : 2$ $900 - 4 \cdot 175 - 199$

515. Află perimetrul și aria dreptunghiului și a pătratului, aplicînd formulele respective.

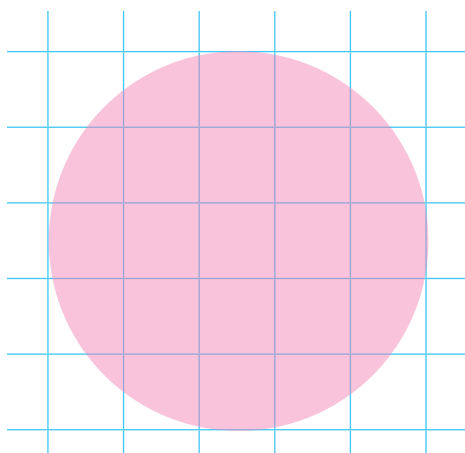

516. Pentru aflarea ariei figurilor mici, care nu sînt dreptunghiuri, se folosesc alte procedee.

Citește explicația cum se poate afla aria diferitor figuri cu ajutorul paletei.

Paleta — asta-i o peliculă transparentă, împărțită în pătrate identice (acestea pot fi milimetri pătrați, centimetri pătrați, decimetri pătrați).

În figură pe cerc este suprapusă pelicula împărțită în centimetri pătrați.

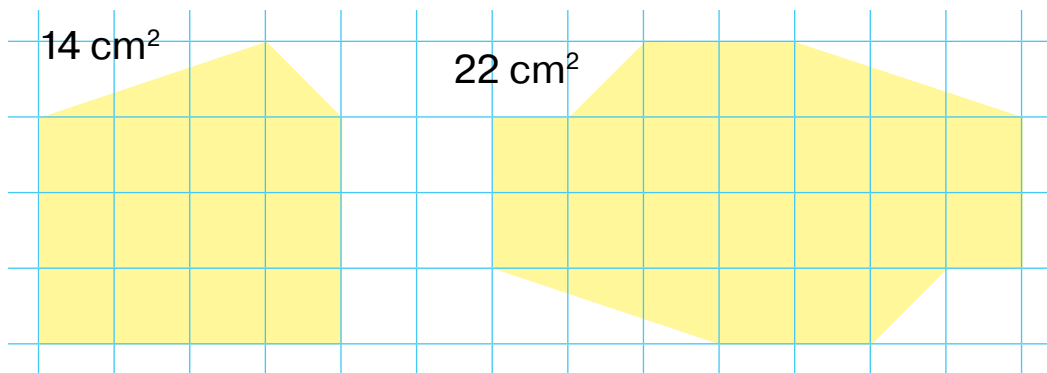

La început se calculează, câți centimetri pătrați întregi conține figura. Ei sînt — 9. Apoi se numără pătratele necomplete. Ele sînt — 16. S-au înțeles ca două pătrate necomplete să fie considerate ca unul. Împărțim 16 la 2, va fi 8. De tot $9 + 8 = 17$ (cm²).

Paleta se folosește la lecțiile de geografie pentru a afla după hartă sau după plan suprafețele mării, lacului, parcelei de pădure, a localității ș.a.

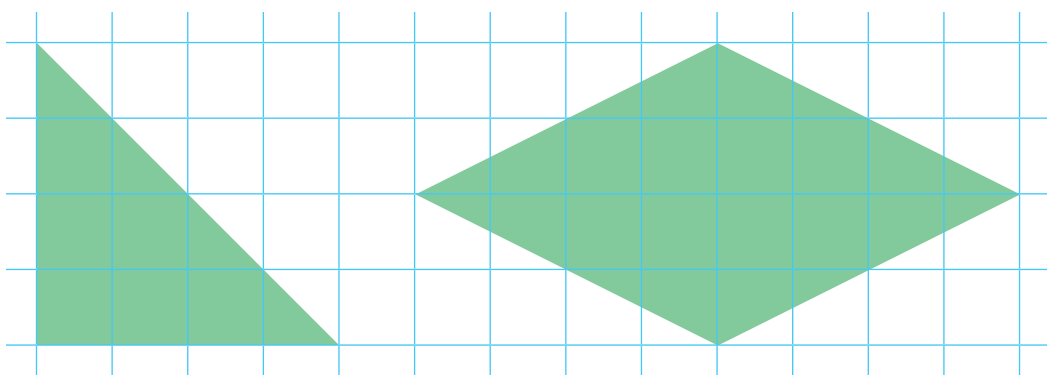
Aria figurii, determinate cu ajutorul paletei, este aproximativă (inexactă).

517. Explică cum a fost aflată aria fiecărei figuri.

$$12 + 4 : 2 = 14 (\text{cm}^2)$$

518. Află aria triunghiului și aria patrulaterului cu ajutorul paletei.

519. Aplicînd tabelul corelațiilor, exprimați ariile în unitățile indicate.

- a) În metri pătrați: 4 ha, 46 a, 120 a,
10 000 cm^2 , 1000 dm^2 ;
b) în ari: 5 ha, 5000 m^2 , 1 ha 50 a.

520. Compară.

40 a și 40 ha   7 m^2 și 7 dm^2 10 cm^2 și 1 dm^2

521. Lățimea dreptunghiului este egală cu 3 cm, ceea ce alcătuiește jumătate din lungimea lui. Construiește acest dreptunghi. Calculează perimetrul și aria lui.

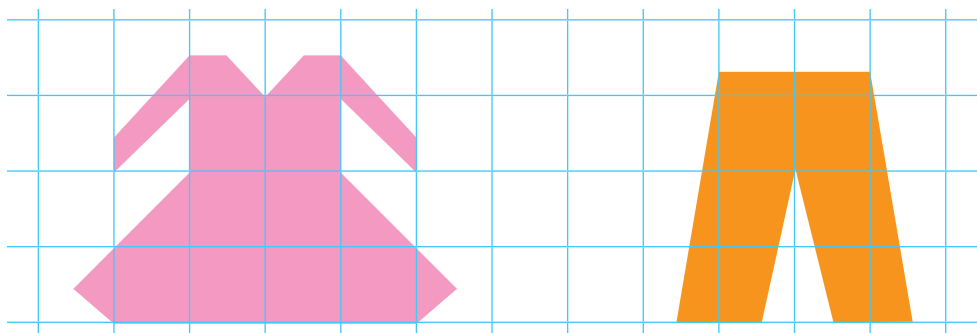
522. Compune probleme după tabel. Rezolvă-le.

Lungimea	Lățimea	Aria
8 km	?	40 km ²
?	5 km	40 km ²
8 km	5 km	?

523. $728 : 7 \cdot 4$ $9 \cdot (285 - 198)$ $124 \cdot 4 - 124 : 4$

524. Află aria fiecărei figuri cu ajutorul paletei.

525. Construiește dreptunghiul, a cărui arie este egală cu 28 cm², iar lățimea — 4 cm.

526. Scrie unitățile ariei în ordine crescândă.

1 mm², 1 a, 1 m², 1 cm², 1 ha, 1 dm², 1 km².

527. Efectuează operațiile cu numerele concrete.

$$75 \text{ m} \cdot 4$$

$$240 \text{ km} : 6$$

$$48 \text{ ore} + 56 \text{ ore}$$

$$25 \text{ a} \cdot 3$$

$$500 \text{ ha} : 5$$

$$456 \text{ m}^2 - 387 \text{ m}^2$$

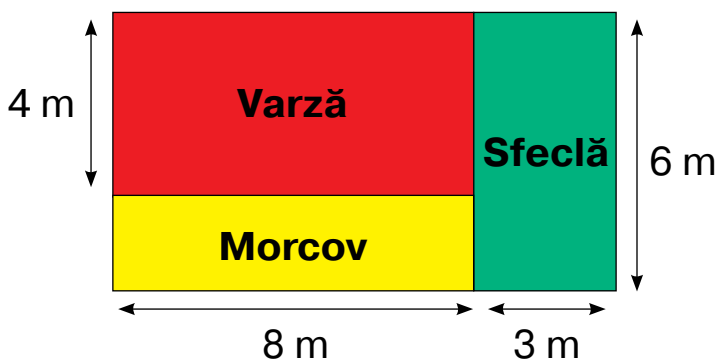
528. Compune probleme după tabel. Rezolvă-le.

Dreptunghi	Lungimea	Lățimea	Aria
I	8 cm	3 cm	aceeași
II	?	4 cm	

Dreptunghi	Lungimea	Lățimea	Aria
I	aceeași	8 m	120 m ²
II		5 m	?

529. Grădina de formă dreptunghiulară, a cărei lungime este egală cu 45 m, iar lățimea — 20 m, a fost împărțită în trei straturi cu aceeași arie. Care este aria unui astfel de strat?

530. 1) Află ce arie este prevăzută pentru fiecare legumă. Folosește planul.

2) Care este aria totală a tuturor parcelelor?

531. Aplicînd tabelul corelațiilor exprimă ariile în unitățile indicate.

a) În hectare: 1000 a, 500 a, 10 000 m², 70 000 m²;

b) în ari: 12 ha, 9000 m², 3 ha 3 a.

532. Află valoarea expresiei $c \cdot 10 - c : 10$, dacă $c = 40$, $c = 100$, $c = 80$, $c = 10$.

 533. Află aria cîmpului de formă dreptunghiulară, dacă lungimea lui este egală cu 300 m, iar lățimea — 100 m. Răspunsul scrie-l în hectare.

 534. Află valoarea expresiei $5 \cdot x - 327$, dacă $x = 75$, $x = 181$, $x = 100$.

ADUNAREA ȘI SCĂDEREA NUMERELOR DE MAI MULTE CIFRE

535. Două numere naturale arbitrare pot fi adunate.

Adunarea (*додавання*) este o operație aritmetică, cu ajutorul căreia din două sau mai multe numere (termeni) se formează un număr nou (suma), care este compus din atâtea unități, câte erau ele în toți termenii, luați împreună.

$$\begin{array}{ccccccc} 20 & + & 340 & + & 9 & = & 369 \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ \text{termen} & & \text{termen} & & \text{termen} & & \text{sumă} \end{array}$$

Suma numerelor naturale totdeauna este mai mare decât fiecare din termenii.

Pentru calcularea rapidă și rațională trebuie de știut legile și proprietățile operației de adunare, procedeele adunării orale și în scris.

536. Amintești-ți legile comutativă și asociativă ale adunării.

Pentru orice numere a și b este justă egalitatea:

$$a + b = b + a$$

Această egalitate exprimă **legea comutativă** (*переставний закон*) a adunării.

Ea se citește așa: *de la permutarea termenilor suma nu se schimbă.*

Pentru numerele arbitrare a , b și c este adevărată egalitatea:

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

Această egalitate exprimă **legea asociativă** (сполучний закон) a adunării.

Ea se citește astfel: *pentru a aduna suma a două numere cu al treilea număr, se poate de adunat primul număr cu suma numerelor al doilea și al treilea.*

În suma a câțiva termeni se poate permuta termenii și de-i luat în paranteze în orice mod.

$$\begin{aligned} \text{De exemplu: } 17 + 139 + 83 &= (17 + 83) + 139 = \\ &= 100 + 139 = 239 \end{aligned}$$

$$44 + (98 + 56) = (44 + 56) + 98 = 100 + 98 = 198$$

537. Calculează, aplicînd legile comutativă și asociativă.

$$45 + 328 + 55 \quad (114 + 97) + 186$$

Cu cîte procedee se poate afla suma $45 + 328 + 55$, nepermutînd termenii?

În cîte moduri se poate afla suma $45 + 328 + 55$, permutînd termenii?

538. Calculează și compară rezultatele obținute.

$$43 + 22 + 8 + 17 + 40 \quad (43 + 17) + 22 + (8 + 40)$$

$$43 + (22 + 8) + 17 + 40 \quad (22 + 8) + (43 + 17) + 40$$

539. Calculează cu metoda comodă.

$$639 + (61 + 37) \quad (492 + 43) + 8$$

$$357 + 291 + 43 \quad 648 + 125 + 75$$

$$581 + 284 + 19 \quad (123 + 123) + 77$$

540. Citește problemele. Determină care din ele se rezolvă cu operația adunării. La alegere rezolvă oral două probleme.

1) Pentru prepararea tortului au cheltuit 310 g unt și 200 g margarină. Cîte grame de grăsime au cheltuit la prepararea tortului?

2) De la un ghem la început au fost tăiate 40 m de panglică, apoi — încă 66 m. Câți metri de panglică au fost tăiate în total?

3) Viorica a prins 30 de pești, cu 5 pești mai mult decît a prins Tudor. Câți pești a prins Tudor?

4) În coș au rămas 6 ciuperci albe. Aceasta este cu 5 mai puțin decît hulubițele din coș. Cîte hulubițe sînt în coș?

5) În primul parc sînt 7 poienițe, iar în al doilea — cu 2 poienițe mai multe. Cîte poienițe sînt în al doilea parc?

6) Într-un autobuz erau 30 de călători. La oprire au coborît 9 călători. Câți călători sînt în autobuz?

7) La 1 ianuarie anul 2020 în orașul Lvov locuiau 734 314 persoane, iar în orașul Cernăuți 267 060 persoane. În care oraș la această dată erau mai mulți locuitori? Cu cîte persoane mai multe?

541. Lățimea dreptunghiului — 7 cm. Aceasta se egalează cu 3 m mai puțin decît lungimea lui. Află lungimea dreptunghiului.

 542. Calculează cu procedeul comod.

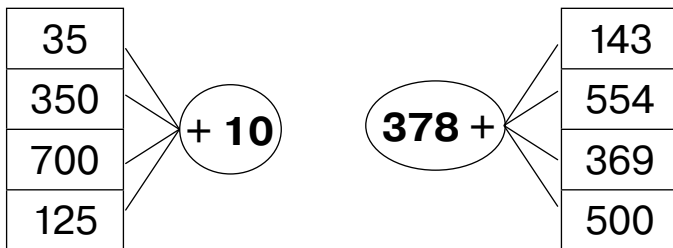
$$89 + 784 + 11 \quad (34 + 785) + 15$$

$$44 + (56 + 179) \quad (679 + 281) + 21$$

 543. În palatul de creație al copiilor cercul de desen este frecventat de 27 de copii, cercul de dans de 29 de copii, iar cercul de cor de 33 de copii. Câți copii în total frecventează aceste cercuri?

544. Compune expresii după scheme și calculează valorile lor.

545. Citește expresiile. Ce au ele comun. Calculează oral.
 $576 + 0$ $0 + 89$ $1000 + 0$ $789 + 0$ $0 + 0$
 Pentru orice valoare a lui a sînt adevărate egalitățile:

$$a + 0 = a$$

și

$$0 + a = a$$

Adăugarea lui zero nu schimbă numărul.

546. $0 + 72 : 9$ $(146 + 0) \cdot 4$ $125 : (5 + 0)$

547. Află valoarea expresiei $500 - (a + 278)$,
 dacă $a = 10$, $a = 100$, $a = 0$.

548. Rezolvă ecuația.

$$0 + x = 174$$

$$c - 589 = 368$$

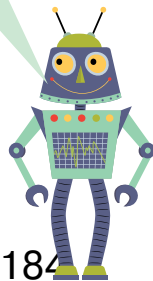
$$900 - a = 184$$

549. $456 + 189 + 205$ $(789 - 367) + (504 - 264)$

550. Alina a fost cu bunelul și bunica după ciuperci. Aca-să ei au numărat ciupercile strînse, și s-a descoperit că bunelul a adunat 47 de ciuperci, bunica — 59 de ciuperci, iar Alina — 43 de ciuperci.

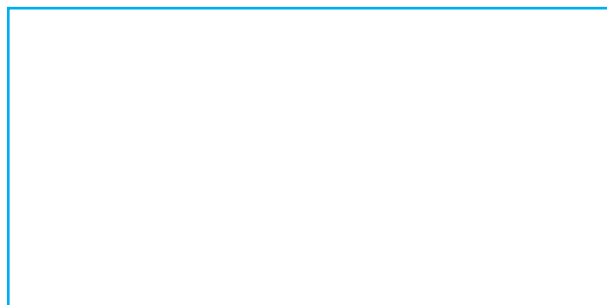
Alcătuiește formula respectivă pentru a afla cantitatea totală a ciupercilor adunate. Rezolvă formula.

551. Lungimea stratului de formă dreptunghiulară — 14 m, iar lățimea lui — cu 6 m mai mică. Un sfert de

strat au plantat-o cu ceapă. Calculează aria stratu-
lui sădită cu ceapă.

552. Află perimetrul și aria dreptunghiului.

 553. Șeful echipei de zugrăvi a primit la depozit 125 kg de vopsea albă, 50 kg de vopsea cafenie și 75 kg — albastră.

Alcătuiește formula pentru a afla masa de vopsea primită.

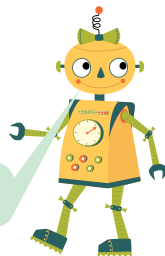
 554. $261 : 9 + 0$ $261 : (9 + 0)$ $(138 + 0) \cdot 5$ $138 + 0 \cdot 5$

555. Micșorarea numărului cu cantitatea menționată de unități se realizează cu operația scăderii.

$$97 \quad - \quad 51 \quad = \quad 46$$

Adunarea și scăderea sînt operații reciproc inverse.

Scăderea este o operație matematică cînd, știind suma a doi termeni și unul din ei, se află al doilea termen.

$$a + b = c \quad a = c - b \quad b = c - a$$

Scăderea numerelor naturale este posibilă numai atunci, cînd descăzutul nu este mai mic decît scăzătorul.

556

Calculează.

$$468 + 372 \quad 392 + 285 \quad 555 + 389 \quad 193 + 188$$

Model.

$$\begin{array}{r} + 468 \\ \underline{+ 372} \\ 840 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 840 \\ \underline{- 468} \\ 372 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 840 \\ \underline{- 372} \\ 468 \end{array}$$

557. $784 - 383$ $714 - 520$ $6000 + 600 + 6$
 $900 - 47$ $887 - 139$ $8000 - 2000 + 2$

558. Verifică dacă corect au aflat fiecare diferență.
 $789 - 590 = 199$ $900 - 678 = 322$ $402 - 199 = 203$

559. Suma a trei termeni — 1000. Primul termen — 237, al doilea termen este 350. Află al treilea termen.

560. Pentru prepararea băuturii din coacăză au luat 100 g coacăză, 700 g apă, 15 g mintă și zahăr. De tot au obținut 840 g băutură. Cîte grame de zahăr au folosit pentru prepararea băuturii?

 561. Sînt dreptunghiuri cu laturile: 1 cm și 7 cm; 2 cm și 6 cm; 3 cm și 5 cm; 4 cm și 4 cm. Calculează perimetrul și aria fiecărui dreptunghi. Care din ei are cea mai mare arie?

 562. Distanța dintre orașe este de 235 km. Din aceste orașe au pornit unul în întâmpinarea celuilalt doi motocicliști. Unul din ei a parcurs pînă la întîlnire 128 km. Ce distanță a parcurs pînă la întîlnire celălalt motociclist?

 563. Află valoarea expresiei $567 - c$, dacă $c = 188$, $c = 300$, $c = 409$.

564. În decursul săptămînii 540 de sportivi au frecventat complexul sportive. Din ei 150 erau fotbaliști, 180 — baschetboliști, iar restul — atleți. Cîți atleți au frecventat complexul sportiv în decursul săptămînii?

1) Să cercetăm trei procedee de rezolvare a problemei.

I procedeu: $540 - (150 + 180) = 210$.

Al II-a procedeu: $540 - 150 - 180 = 210$.

Al III-a procedeu: $540 - 180 - 150 = 210$.

Răspuns: 210 atleți.

2) Explică cum au fost compuse egalitățile. Fă concluzii.

$$a - (b + c) = a - b - c$$

$$a - (b + c) = a - c - b$$

Pentru a scădea din număr suma,
se poate de scăzut din el un termen,
iar apoi din rezultat de scăzut alt termen.

565. Calculează prin procedeul comod.

$$700 - (500 + 75) \quad 675 - (140 + 35) \quad 650 - (120 + 50)$$

566. Află valoarea expresiei $344 - (a + b)$, dacă $a = 144$, $b = 30$; dacă $a = 67$, $b = 44$; dacă $a = 33$, $b = 67$.

567. La întrecerile de atletism au participat 47 de sportivi. Sportivi la săriturile la înălțime au fost 14, în lungime — 17. Restul sportivilor au concurat la săriturile cu prăjina.

Găsește formula pentru a afla numărul de sportivi care au sărit cu prăjina. Rezolvă formula.

568. Citește problemele și explică expresiile alcătuite pentru ele.

1) În depozitul de legume erau 410 q cartofi. Pentru magazin au cântărit 149 q. Cîte chintale de cartofi au rămas în depoziti?

$$a - b$$

2) La un depozit erau 496 t de hîrtie. Pentru editarea gazetei de publicităţi au cheltuit 175 t de hîrtie, iar pentru editarea revistei pentru copii — 190 t. Cîte tone de hîrtie au rămas în depozit?

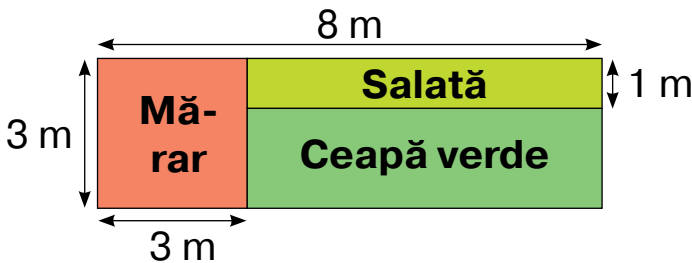
$$a - (b + c)$$

3) Pe o motonavă erau 258 călători. La prima oprire au coborît 98 persoane, iar la a doua — 45 de femei și 40 de bărbaţi. Cîţi călători au rămas pe motonavă?

$$a - (b + c + d)$$

569. Lungimea dreptunghiului — 8 cm. Aceasta este de două ori mai mult decît lăţimea. Construieşte așa un dreptunghi. Calculează perimetrul și aria lui.

570. Află aria fiecărei parcele, folosind planul. Care parcelă are cea mai mare arie?

571. Șoferul a turnat în rezervorul gol al automobilului 115 l de combustibil. Pînă la amiază el a folosit 47 l combustibil, iar după amiază — 55 l. Cîţi litri de combustibil au rămas în rezervor?

572. $677 - 249$ $780 - 345 - 284$ $780 - (345 - 284)$

573. 1) Citește problema.

La depozit erau 560 ambalaje de caiete în pătrățele și 204 ambalaje de caiete în linii. Pînă la amiază au dat 140 ambalaje cu caiete. Cîte ambalaje cu caiete au rămas la depozit?

2) Examinează trei procedee de rezolvare a problemei.

I procedeu: $(560 + 204) - 140 = 624$.

Al II-a procedeu: $560 - 140 + 204 = 624$.

Al III-a procedeu: $204 - 140 + 560 = 624$.

Răspuns: 624 ambalaje.

3) Explică cum s-au alcătuit egalitățile. Fă concluzie.

$$(a + b) - c = a - c + b, \quad (a > c \text{ sau } a = c);$$

$$(a + b) - c = b - c + a, \quad (b > c \text{ sau } b = c).$$

Pentru a scădea numărul din sumă, se poate scădea acest număr din oricare termen (cu condiția că termenul nu este mai mic, decît scăzătorul) și de adunat cu diferența obținută alt termen.

574. Calculează cu metoda preferată.

$$(157 + 261) - 57$$

$$(450 + 329) - 350$$

$$(567 + 180) - 80$$

$$279 - (200 + 29)$$

$$311 + 75 + 89$$

$$321 - (58 + 121)$$

575. 1) Citește problemele. Examinează expresiile, compuse pentru rezolvarea problemelor. Care din expresii ilustrează rezolvarea celei de-a doua problemă?

- Colectorii au adunat în prima zi 28 kg de plante medicinale, iar a doua zi — 15 kg. 13 kg de plante le-au dat la farmacia Nr. 1, iar restul — la farmacia Nr. 2. Cîte kilograme de plante medicinale au dat la farmacia Nr. 2?

- Colectorii au adunat într-un schimb 42 kg de plante medicinale: salvie — 13 kg, mentă — cu 2 kg mai mult decât salvie. Restul plantelor era romaniță. Cîte kilograme de romaniță au adunat într-un schimb?

$$(b + c) - a; \quad a - (b + b + d).$$

2) Rezolvă o problemă la alegere.

576. Compune și rezolvă problemele.

$$1) \quad 980 \left\{ \begin{array}{l} \text{Tei} - 361 \\ \text{Mesteceni} - ? \\ \text{Arțari} - ? \end{array} \right\} 700 \quad 2) \quad ? \left\{ \begin{array}{l} \text{Tei} - \square \\ \text{Mesteceni} - ? \\ \text{Arțari} - ? \end{array} \right\} \begin{array}{l} \square \\ \square \\ \square \end{array}$$

577. Cu cît mai multe sînt numerele de trei cifre decât numerele de două cifre?

578. Numește numărul de patru cifre, care se termină cu 7 și care este mai mic decât numărul 1010.

$$\begin{array}{ll} \mathbf{579.} & (234 + 49) - 134 \qquad (181 + 74) - 81 \\ & 452 - (52 + 300) \qquad (672 + 85) - 685 \end{array}$$

580. Rezolvă problema folosind diferite metode.

Ionel avea 200 grn și 100 grn. El a platit pentru constructor 95 grn. Cîți bani i-au rămas lui Ionel?

581. Primul elev numește trei numere următoare după numărul 115237, iar apoi alt elev numește trei numere, anterioare acestui număr.

582. Reprezintă ca sumă a termenilor de ordin fiecare din numerele: 6835, 2100, 3064.

583. $300 + 5$ $223 + 6$ $986 - 4$ $340 - 2$
 $602 + 5$ $136 + 5$ $808 - 8$ $312 - 6$

584. Citește expresiile. În limitele a căror ordine trebuie de executat operația în fiecare caz de calcul?

$4283 + 3$ $5244 + 9$ $7588 - 7$ $3257 - 8$ $8697 - 5$

585. Calculează oral cu explicație.

$4705 + 9$ $19\ 233 + 5$ $4210 - 2$ $28\ 652 - 7$
 $9705 + 9$ $29\ 233 + 5$ $14\ 210 - 2$ $128\ 652 - 7$

Chibzuiește astfel: $4705 + 9$. Trebuie de aflat suma numărului de patru cifre cu numărul de o cifră. Adunăm unitățile: în primul termen sînt 5 unități, iar în al doilea — 9. Suma lor este egală cu 14 unități. 14 unități — asta-i 1 zece și 4 unități. La răspuns va fi numărul 4714.

586. 1) $8546 + 9$ $27\ 312 - 8$ $5644 + 6$ $206\ 156 - 7$
 $4486 + 2$ $8522 - 6$ $8178 - 2$ $2753 - 4$

2)
$$\begin{array}{r} +\ 38\ 606 \\ \hline \end{array} + \begin{array}{r} +\ 236\ 432 \\ \hline \end{array} + \begin{array}{r} +\ 343\ 210 \\ \hline \end{array} - \begin{array}{r} -\ 5211 \\ \hline \end{array} - \begin{array}{r} -\ 17\ 680 \\ \hline \end{array} - \begin{array}{r} \ 6 \\ \hline \end{array}$$

587. Află valoarea expresiilor. Efectuează verificarea.

$5300 - 9$ $26\ 000 - 6$ $399\ 000 - 7$ $44\ 000 - 4$

588. Află valorile expresiilor.

$4200 - a$, dacă $a = 4$, $a = 8$, $a = 6$;
 $199\ 000 - b$, dacă $b = 1$, $b = 3$, $b = 9$.

589. Compune expresiile.

- 1) Diferența numerelor b și c ;
- 2) suma numerelor c și k .

Dă literelor așa valori numerice, pentru ca valoarea fiecărei expresii să fie mai mică decît 1000.

590. 1) Compune probleme după scrierile prescurtate. Rezolvă-le.

	{	I — 260 km II — 70 km III — ?		{	I — 260 km ← II — ?, 70 km mai puțin III — ?
---	---	-------------------------------------	---	---	--

2) Compară problemele. Cu ce ele se deosebesc?

591. $894 + 5$ $5136 - 6$ $8765 - 7$
 $4894 + 5$ $95136 - 6$ $18765 - 7$

592. Trei școli sportive sînt frecventate de 784 de elevi. Prima școală este frecventată de 254 de elevi, a doua — cu 10 elevi mai mult decît prima. Cîți elevi frecventează a treia școală?

593. Compară numerele.

$999\ 777$ și $777\ 999$	$66\ 333$ și $66\ 633$
$444\ 555$ și $555\ 777$	$77\ 722$ și $77\ 222$

594. Examinează egalitățile. Care din ele sînt ecuații?

$467 + 123 = 590$	$x + 367 = 425$
$523 + (144 + 56) = 723$	$x + (237 + 103) = 900$
$23\ 674 - c = 15\ 804$	$y - 4678 = 2798 + 789$

595. Rezolvă ecuațiile.

$336 + k = 768$ $a + 346 = 1000$ $c + 7 = 40\ 124$

596. Rezolvă problemele, alcătuiind ecuații.

1) Într-un magazin în acvariu înotau 73 de peștișori. După ce în acvariu au fost introduși un anumit număr de peștișori, în el deja trăiau 105. Cîți peștișori au fost introduși în acvariu?

2) La un sanatoriu se odihneau 610 persoane. Din ele 109 erau copii, iar restul- maturi. Cîte persoane mature se odihneau în sanatoriu?

597. În prima zi în magazinul «Dulciuri» au fost aduse 158 kg de bomboane, în a doua zi — 148 kg, iar în a treia — 163 kg. Cîte kilograme de bomboane au fost aduse în ziua a patra, dacă în zilele a treia și a patra au fost aduse împreună tot atîtea bomboane cîte în prima și a doua zi împreună?

1) Ce aflăm cu prima operație a rezolvării problemei?

2) Ce aflăm în a doua operație?

3) Explică ecuația compusă la această problemă.

$$163 + a = 158 + 148$$

4) Rezolvă problema.

598. $22\ 386 + 9$ $44\ 648 - 9$ $880\ 574 + 7$
 $2206 + 9$ $4648 - 9$ $80\ 574 + 7$

599. Cîte soluții are inecuația?

$$11\ 789 < c < 11\ 795.$$

Numește aceste soluții.

600. Rezolvă problema, alcătuiind ecuația.

În decursul săptămînii puiul de elefant a crescut și masa lui s-a mărit cu 24 kg. Acum ea constituie 542 kg. Care era masa puiului de elefant la începutul săptămînii?

601. $748 - 9$ $379\ 742 - 5$ $567\ 859 - 8 + 7$
 $512 - 7$ $4893 + 8$ $67\ 457 - 9 + 5$

602. Înlocuiește asteriscurile cu cifre astfel, ca inegalitățile să devină adevărate.

$$*43\ 566 < 243\ 566$$

$$*42\ 325 > 142\ 325$$

603. Citește numărul: 896 916. Cîte clase și cîte ordine sînt în scrierea acestui număr? Numește-le.

Care cifră stă în ordinul unităților de mii? Cîte mii sînt de tot în acest număr?

604. Citește expresiile. În limitele căror ordine trebuie de făcut operația în fiecare caz de calcul?

$$3675 + 21 \quad 26\,426 + 98 \quad 9838 - 27 \quad 17\,952 - 36$$

605. Explică calculele.

$$2362 + 92 \qquad 6580 - 22 \qquad 308\,641 + 72$$

$$5720 + 69 \qquad 232\,038 - 38 \qquad 157\,536 + 85$$

$$29\,080 - 42 \qquad 12\,649 - 39 \qquad 272\,315 - 48$$

606.

$$\begin{array}{r} + 8007 \\ \hline \quad 81 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 7675 \\ \hline \quad 35 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 24\,582 \\ \hline \quad 46 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 912\,072 \\ \hline \quad 58 \end{array} \quad \begin{array}{r} + 96\,408 \\ \hline \quad 79 \end{array}$$

607. Alcătuieste ecuația după afirmația dată. Rezolv-o.

Dacă din numărul p scădem 35, atunci obținem 3047.

608. Dorin s-a gândit la un număr, a scăzut din el 349 și a obținut 1000. La ce număr s-a gândit Dorin?

609. Rezolvă problema, alcătuiind ecuația.

După ce într-un supermarket au fost vîndute 103 torturi, au mai rămas 32 de torturi. Cîte torturi au fost în supermarket la început?

610. Comentează rezolvarea fiecărei ecuații.

$$205 + x = 60 \cdot 4$$

$$c + 67 = 200 : 2$$

$$205 + x = 240$$

$$c + 67 = 100$$

$$x = 240 - 205$$

$$c = 100 - 67$$

$$x = 35$$

$$c = 33$$

$$205 + 35 = 60 \cdot 4$$

$$33 + 67 = 200 : 2$$

$$240 = 240$$

$$100 = 100$$

611. Termină rezolvarea ecuației.

$$a - 87 = 234 \cdot 3$$

$$y \cdot 4 = 155 - 11$$

$$a - 87 = 702$$

$$y \cdot 4 = 144$$

...

...

612.

$$\begin{array}{r} + 5347 \\ \hline 98 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 64\,734 \\ \hline 86 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 61\,289 \\ \hline 98 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 44\,341 \\ \hline 95 \end{array}$$

613. Rezolvă problema, alcătuind ecuația.

După ce au stins 65 de becuri în sala teatrului, au mai rămas să lumineze 47. Câte becuri luminau în sală la început?

614. Compară.

8888 și 888

37 676 și 38 676

44 444 și 444 444

273 906 și 273 806

615. Compară numerele concrete.

7 km și 780 m   5 q și 478 q   3 km 40 m și 340 m

9 m și 9 km   10 kg și 5 q   4 km 003 m și 4003 m

616. $600 + 300$

$403 + 403$

$762 - 702$

$600 + 350$

$216 + 216$

$762 - 762$

617. Citește expresiile. În limitele căror ordine trebuie de executat operația în fiecare caz de calculare a valorii?

$4532 + 126$

$47\,265 + 358$

$38\,976 - 314$

$9856 - 787$

618. Calculează cu explicație.

$3072 + 328$

$36\,273 + 457$

$6905 - 790$

$5048 + 582$

$932\,000 - 305$

$45\,180 + 540$

$3898 - 628$

$644\,000 - 527$

$90\,120 + 912$

619. Citește problema. Explică scrierea prescurtată și rezolvă problema.

Un muncitor a confecționat 1087 de piese în 3 zile. În prima zi el a confecționat 339 de piese, iar în a doua — 350. Cu cât mai multe piese a făcut muncitorul în ziua a treia, decât în a doua zi?

$$1087 \text{ p.} \begin{cases} \text{I} - 339 \text{ p.} \\ \text{II} - 350 \text{ p.} \\ \text{III} - ? \end{cases} \quad \left. \vphantom{\begin{cases} \text{I} - 339 \text{ p.} \\ \text{II} - 350 \text{ p.} \\ \text{III} - ? \end{cases}} \right\} ?$$

620. Rezolvă ecuația.

$$x - 650 = 1000$$

$$c - 205 = 42\,280$$

$$k - 456 = 234 + 78$$

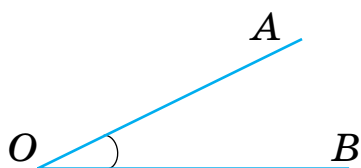
$$b + 731 = 3912$$

621. Citește explicația despre unghiuri.

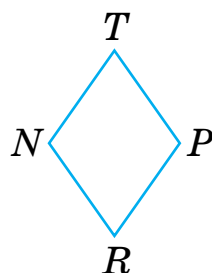
Două semidrepte ce pornesc din același punct, formează **unghi** (кут).

Acest punct este numit **vîrf** unghiului, iar semidreptele — **laturile** unghiului.

Unghiul se notează cu semnul $\sphericalangle$.

În figură este reprezentat unghiul cu vîrf în punctul O și laturile OA și OB . Unghiurile se notează cu litere majuscule ale alfabetului latin: cu una — $\sphericalangle O$ sau cu trei — $\sphericalangle AOB$ (la mijloc totdeauna este litera, cu care este notat vîrf).

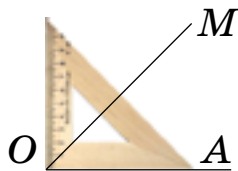
Patrulaterul $NTPR$ are unghiurile: $\sphericalangle N$, $\sphericalangle T$, $\sphericalangle P$, $\sphericalangle R$.

622. Tu deja ești cunoscut cu unghiul drept și poți să-l construiești.

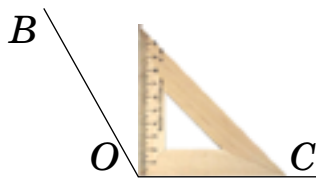
Examinează alte tipuri de unghiuri și memorizează denumirile lor.

$\angle AOC$ —
drept

$\angle MOA$ —
ascuțit

$\angle BOC$ —
obtuz

 623. $6684 - 179$ $56\,239 + 382$ $789\,825 - 784$
 $6703 + 297$ $12\,204 + 757$ $480\,062 + 957$

 624. În trei zile automobilul a parcurs 960 km. În prima zi el a parcurs 300 km, iar a doua zi — cu 20 km mai puțin. Câți kilometri a parcurs automobilul în a treia zi?

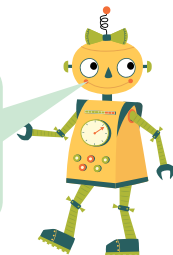

625. Compară.

$42\,567$ și $14\,267$ 3632 și $36\,320$
 $98\,453$ și $198\,453$ 1998 și $19\,980$

626. Tu poți deja efectua adunarea și scăderea numerelor de mai multe cifre în limitele celui de-al treilea ordin.

Adunarea și scăderea în scris a numerelor de mai multe cifre se efectuează tot așa ca și adunarea și scăderea numerelor de trei cifre.

Examinează scrierile și explică calculele.

$$\begin{array}{r} \overset{\cdot}{2}4\ \overset{\cdot}{5}67 \\ +\ 9\ 182 \\ \hline 33\ 749 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \overset{\cdot}{1}58\ \overset{\cdot}{8}90 \\ -\ 67\ 146 \\ \hline 91\ 744 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \overset{\cdot}{1}00\ \overset{\cdot}{0}77 \\ -\ 89\ 328 \\ \hline 10\ 749 \end{array}$$

627. $56\ 789 + 34\ 178$ $124\ 678 - (67\ 054 + 34\ 593)$
 $56\ 789 - 34\ 178$ $124\ 678 - 67\ 054 + 34\ 593$

628. Rezolvă ecuațiile.

$$5741 - c = 378 \quad 412 + y = 1667 \quad b \cdot 7 = 1000 - 55$$

629. Compune ecuațiile. Rezolvă-le.

1) Dacă din numărul 5371 scădem x , atunci obținem 197.

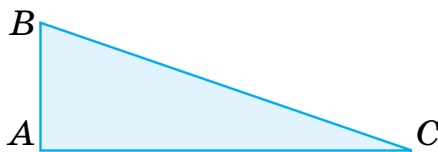
2) La numărul gândit au adunat 990 și au obținut 7959.

630. Rezolvă problema, alcătuind ecuația.

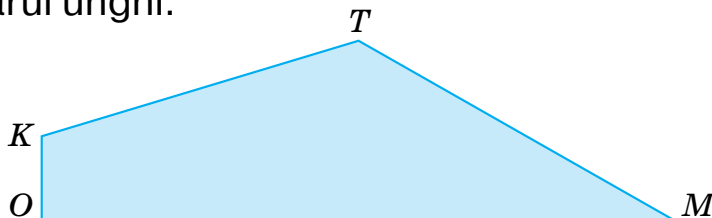
Pentru construirea unui drumușor au fost aduse 1930 de cărămizi. După ce drumușorul a fost întins, au mai rămas 280 cărămizi. Câte cărămizi au fost folosite la confecționarea drumului?

631. Triunghiul ABC are unghiul drept A și unghiurile ascuțite B și C .

Numește unghiurile patrulaterului $KTMO$ și arată tipul fiecărui unghi.

632. Rezolvă problema, alcătuiind ecuația.

Pentru înfrumusețarea perdelelor au fost cumpărate 200 m de panglică. După înfrumusețarea unui număr de perdele au rămas 121 m de panglică. Câți metri de panglică s-au folosit la înfrumusețarea perdelelor?

633. $780\ 516 + 34\ 800$ $59\ 347 - 10\ 500 + 74\ 794$

634. $357 + 351$ $811 - 801$ $531 + 130$
 $211 + 415$ $736 - 624$ $431 - 130$

635. 1) Citește problemele. Cu ce ele se deosebesc? Rezolvă problemele.

- În luna iunie la baza turistică se odihneau 256 persoane, iar în iulie — 314. Câte persoane s-au odihnit de tot la bază în decursul a două luni?
- În iunie la baza turistică se odihneau 256 persoane, iar în iulie — 414. Câte persoane de tot s-au odihnit la bază în decurs de două luni?

2) Compară răspunsurile. Cum se deosebesc sumele?

636. 1) Calculează oral. Scrie numai răspunsurile.

Termen	210	210	210	210	210	210
Termen	50	150	250	350	450	550
Sumă						

2) Cum se schimbă al doilea termen? Cum se schimbă suma?

3) Termină regula.

Dacă unul din termeni de-1 lăsat fără schimbări, iar al doilea de-1 mărit (micșorat) cu cîteva unități, atunci suma...

637. Află valoarea fiecărei expresii din coloniță, folosind valoarea primei expresii.

$$546 + 64 = 610$$

$$546 + (64 + 25)$$

$$(546 - 200) + 64$$

$$253 + 467 = 720$$

$$253 + (467 - 300)$$

$$(253 + 20) + 467$$

638. 1) Examinează calculele. Cum s-au schimbat termenii în a doua sumă? Oare s-a schimbat valoarea sumei? Fă concluzia.

$$120 + 240 = 360$$

$$(120 + 60) + (240 - 60) = 120 + 240 + 60 - 60 = 360$$

2) Termină regula.

Dacă primul termen de-l mărit (micșorat) cu cîteva unități, iar al doilea de-l micșorat (mărit) tot cu atîtea unități, atunci suma...

639. Aflați valoarea expresiei din a doua coloniță, folosind valoarea primei.

$$10\ 300 + 5279 = 15\ 579$$

$$(10\ 300 + 513) + (5279 - 513)$$

$$678 + 947 = 1625$$

$$(678 - 490) + (947 + 490)$$

640. Compune problema după tabel. Oare poate fi rezolvată această problemă, fără a folosi calcule?

Erau	Au vîndut	Au mai adus	Sînt
150 kg	82 kg	82 kg	?

641. În fiecare coloniță află valoarea necunoscutii din ecuație, folosind egalitatea.

$$643 + 238 = 881$$

$$(643 + a) + 238 = 890$$

$$596 + 284 = 880$$

$$596 + (284 - b) = 700$$

Gîndește astfel: $(643 + a) + 238 = 890$. Primul termen de-l mărit cu a .

Să aplicăm regula: *dacă mărim termenul cu câteva unități, atunci și suma se mărește tot cu atâtea unități*. Pentru a afla cu cât se va mări suma, scădem din numărul 890 numărul 881, va fi 9. Deci, $a = 9$.

 642. $4465 + 48\ 888$ $5874 + 6985 + 567$
 $45\ 673 + 4567$ $124\ 078 + 34\ 565 + 32\ 567$

 643. Rezolvă problema, alcătuind ecuația.
 Diferența a două numere este 472. Numărul mai mare este egal cu 15000. Afla numărul mai mic.

644. Compară.

$3300 + 700$ și 4001	$44\ 000 + 640$ și $44\ 040$
$1852 + 250$ și 2002	$9000 - 800$ și 8192
$5601 + 389$ și 5390	4421 și $5020 - 600$

645. Citește expresiile. În limitele căror ordine trebuie de efectuat operațiile?
 $213\ 567 + 11\ 456$ $345\ 802 + 34\ 791$

646. Execută scăderea. Verifică rezultatul cu operația adunării.
 $180\ 506 - 32\ 994$ $184\ 007 - 56\ 748$

647.

$32\ 486$	$57\ 892$	$5\ 678$	$135\ 806$
$+ 5\ 625$	$+ 6\ 385$	$+ 737\ 830$	$+ 76\ 093$
391	$24\ 589$	494	$450\ 704$

 648. În secția de atletism se ocupă 18 persoane. Aceasta este cu 7 persoane mai puțin, decât numărul de sportivi ai secției de volei. Câte persoane de tot se ocupă în ambele secții?

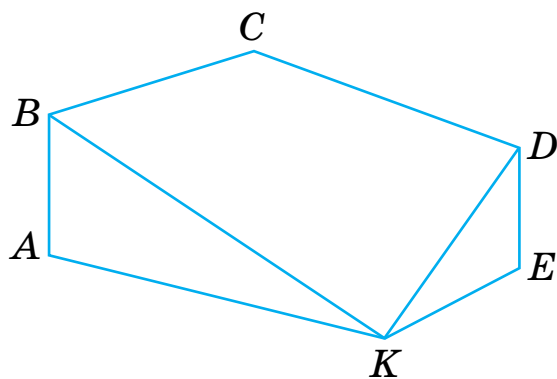
649. 1) Rezolvă problema.

- În trei sectoare ale stadionului urmăreau meciul de fotbal 32 370 de spectatori. În primul sector erau 11 240 de spectatori, iar în al doilea — cu 390 de persoane **mai multe**, decît în primul. Cîți spectatori erau în al treilea sector?
- În decursul unei zile trei case ale magazinului au deservit 2145 de persoane. Prima casă a deservit 960 de persoane. Aceasta-i cu 96 persoane **mai mult**, decît a deservit a doua casă. Cîți cumpărători a deservit a treia casă a magazinului?

2) Ce este comun în aceste probleme?

3) Compară primele operații din rezolvarea problemelor. De ce ele sînt diferite?

650. Numește poligoanele, care nu conțin unghiul A .
Află perimetrul patrulaterului.

 651. Execută scăderea. Verifică cu adunarea.
 $180\ 506 - 32\ 994$ $104\ 007 - 56\ 748$

 652. Primul meci de fotbal l-au frecventat 15 736 de suporteri. Asta-i cu 1 955 de suporteri mai puțini, decît numărul aceluia, ce au frecventat al doilea meci. Cîți suporteri de tot au fost la ambele meciuri?

653. $250 + 140$ $600 : 100$ $36 : 9 : 2$
 $180 + 320$ $1000 : 10$ $8 \cdot 12 : 3$
 $720 - 80$ $7000 : 1000$ $40 : 8 \cdot 7$

654. 1) Examinează calculele. Cum se schimbă descăzutul? Oare se schimbă valoarea diferenței? Fă concluzia.

$340 - 60 = 280$

$(340 + 20) - 60 = 360 - 60 = 300$

$(340 - 20) - 60 = 320 - 60 = 260$

Dacă descăzutul de-l mărit cu cîteva unități, atunci diferența se mărește tot cu atîtea unități.

2) Continuă regula:

Dacă descăzutul îl micșorăm cu cîteva unități, atunci diferența...

655. Cum se va schimba diferența, dacă descăzutul de-l mărit cu 1? de-l micșorat cu 1? de-l mărit cu 100? de-l micșorat cu 100?

656. În fiecare coloniță află valoarea expresiilor, folosind valoarea primei expresii.

$569 - 245 = 324$

$984 - 672 = 312$

$(569 + 100) - 245$

$(984 - 200) - 672$

$(569 - 69) - 245$

$(984 + 6) - 672$

657. Află în fiecare coloniță valoarea necunoscutii din ecuație, utilizînd egalitatea.

$762 - 58 = 704$

$649 - 237 = 412$

$(762 + x) - 58 = 708$

$(649 + x) - 237 = 512$

$(762 - x) - 58 = 700$

$(649 - x) - 237 = 312$

- **658.** Examinează perechile de ecuații. Fără a le rezolva, spune, cum se va schimba valoarea necunoscutei în a doua ecuație.

$$x - 286 = 334$$

$$x - 456 = 244$$

$$x - 286 = 334 + 60$$

$$x - 456 = 244 - 56$$

- 659.** Rezolvă ecuațiile.

$$x + 3478 = 78\,452$$

$$c - 4300 = 5700$$

$$b : 7 = 1037 - 988$$

$$a \cdot 5 = 1550 - 1000$$

- 660.** 1) Compune trei probleme după tabel. Ce au ele comun, iar ce — deosebit?

Erau	Au vîndut	Au rămas
46 kg	38 kg	?
46 kg i 24 kg	38 kg	?
2 saci cîte 46 kg	38 kg	?

- 2) Examinează expresiile, compuse pentru probleme.

$$46 - 38 \quad (46 + 24) - 38 \quad (46 \cdot 2) - 38$$

- 3) Cum se schimbă descăzutul în expresii?

- 4) Calculează expresiile. Oare se deosebesc răspunsurile în probleme?

- 5) Fă concluzia.

- 661.** Perimetrul dreptunghiului este egal cu 26 cm, iar lungimea lui — 7 cm. Desenează acest dreptunghi și află aria lui.

- **662.** Lățimea dreptunghiului este egală cu 3 cm, ceea ce constituie o treime din lungimea lui. Desenează acest dreptunghi. Află perimetrul și aria lui.

- **663.** $450 - 80$ $567 + 394$
 $(450 - 100) - 80$ $567 + 394 - 800$

664. 1) Scrie cel mai mare și cel mai mic număr natural, folosind cifrele indicate.

a) 9, 0, 1, 2, 7; b) 1, 2, 5, 6, 0, 9; c) 8, 7, 0, 3, 2, 1.

2) Află diferența fiecărei perechi de numere.

665. Fă scăderea. Verifică cu adunarea.

$$209\ 603 - 50\ 125$$

$$841\ 560 - 45\ 349$$

$$348\ 119 - 210\ 517$$

$$700\ 257 - 3580$$

666. 1) Examinează calculele. Cum se va schimba diferența, dacă de schimbat scăzătorul? Fă concluzia.

$$560 - 60 = 500$$

$$560 - (60 - \mathbf{10}) = 560 - 50 = 510$$

$$560 - (60 + \mathbf{10}) = 560 - 70 = 490$$

Dacă micșorăm scăzătorul cu cîteva unități, iar descăzutul de-l lăsat fără schimbări, atunci diferența se va mări cu tot atîtea unități

2) Continuă regula.

Dacă mărim scăzătorul cu cîteva unități, iar descăzutul de-l lăsat fără schimbări, atunci diferența...

667. În fiecare coloniță află valorile expresiilor, folosind valoarea primei expresii.

$$\mathbf{865 - 341 = 524}$$

$$\mathbf{709 - 340 = 369}$$

$$865 - (341 + 19)$$

$$709 - (340 - 40)$$

$$865 - (341 - 19)$$

$$709 - (340 + 40)$$

 668. În fiecare coloniță află valoarea necunoscutei din ecuație, aplicînd egalitatea.

$$\mathbf{976 - 521 = 455}$$

$$\mathbf{888 - 334 = 554}$$

$$(976 + x) - 500 = 455$$

$$(888 - x) + 400 = 554$$

 669. Examinează perechile de ecuații. Cum se va schimba valoarea necunoscutei în a doua ecuație?

$$389 - x = 150$$

$$687 - c = 287$$

$$389 - x = 150 + 41$$

$$687 - c = 287 - 87$$

670. 1) Citește problemele.

- La o brutărie în decursul zilei se coc 400 de prăjituri. Deja au fost preparate 84 de prăjituri cu gem și 104 prăjituri cu cremă. Câte prăjituri mai trebuie să fie pregătite în brutărie?
- Pentru o petrecere erau necesare 400 de prăjituri. Deja s-au preparat 84 de prăjituri cu gem. Câte prăjituri mai trebuie preparate?

2) Examinează expresiile compuse pentru probleme.

$$400 - (84 + 104)$$

$$400 - (84 + 84 : 6)$$

3) În care expresie scăzătorul este mai mare? Cum depinde diferența de schimbarea scăzătorului?

4) Rezolvă problemele.

671. Compune expresiile și calculează valorile lor.

- Suma numerelor 554 și 88 756 de-o micșorat cu 13 540.
- Numărul 85 648 de-l micșorat cu diferența numerelor 51 875 și 4300.
- Diferența numerelor 4154 și 3258 de-o micșorat de 7 ori.
- Produsul numerelor 60 și 9 de-l mărit cu suma numerelor 2735 și 3285.

 672. Trei strungari au confecționat într-o săptămîna 18 195 piese. Primul strungar a confecționat 7350 piese, al doilea — cu 870 piese mai puține. Câte piese a făcut al treilea strungar?

673. Compune expresiile și calculează valorile lor.

- De mărit diferența numerelor 100 554 și 88 756 cu 130 540.
- Numărul 85 048 de-l micșorat cu cîțul numerelor 876 și 4.
- La suma numerelor 1300 și 100 de adunat cîțul lor.

674. 3 q = kg

5 q 78 kg = kg

5 t = kg

18 t 300 kg = kg

7 t = q

1 kg 250 г = g

675. 50 kg + 12 kg

240 kg + 37 kg

135 kg + 98 kg

135 kg – 99 kg

157 kg – 95 kg

235 a – 89 a

676. Examinează metodele de adunare a numerelor concrete.

$$26 \text{ t } 349 \text{ kg} + 8 \text{ t } 652 \text{ kg} = 35 \text{ t } 001 \text{ kg}$$

1 metodă

$$26 \text{ t } 349 \text{ kg} = 26 \text{ } 349 \text{ kg}$$

$$8 \text{ t } 652 \text{ kg} = 8 \text{ } 652 \text{ kg}$$

$$\begin{array}{r} + 26 \text{ } 349 \\ + 8 \text{ } 652 \\ \hline \end{array}$$

$$35 \text{ } 001 \text{ (kg)}$$

$$35 \text{ } 001 \text{ kg} = 35 \text{ t } 001 \text{ kg}$$

A 2-a metodă

$$\begin{array}{r} + 26 \text{ } 349 \text{ kg} \\ + 8 \text{ } 652 \text{ kg} \\ \hline 35 \text{ t } 001 \text{ kg} \end{array}$$

677. Află suma numerelor concrete cu metoda comodă pentru tine.

$$18 \text{ kg } 435 \text{ g} + 9 \text{ kg } 005 \text{ g}$$

$$5 \text{ t } 308 \text{ kg} + 2 \text{ t } 894 \text{ kg}$$

678. Examinează metodele de scădere a numerelor concrete.

$$45 \text{ q } 08 \text{ kg} - 9 \text{ q } 58 \text{ kg} = 35 \text{ q } 50 \text{ kg}$$

1 metodă

$$45 \text{ q } 08 \text{ kg} = 4508 \text{ kg}$$

$$9 \text{ q } 58 \text{ kg} = 958 \text{ kg}$$

A 2-a metodă

$$\begin{array}{r} - 45 \text{ q } 08 \text{ kg} \\ - 9 \text{ q } 58 \text{ kg} \\ \hline 35 \text{ q } 50 \text{ kg} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4508 \\ - 958 \\ \hline 3550 \end{array} \text{ (kg)}$$

$$3550 \text{ kg} = 35 \text{ q } 50 \text{ kg}$$

679. Află diferența numerelor concrete folosind o metodă comodă pentru tine.

$$85 \text{ q } 16 \text{ kg} - 23 \text{ q } 25 \text{ kg}$$

$$803 \text{ kg} - 3 \text{ q } 48 \text{ kg}$$

680. Care este masa fiecărui animal? Cu cât rinocerul alb este mai greu, decât rinocerul negru? Care este masa acestor două animalele luate împreună?

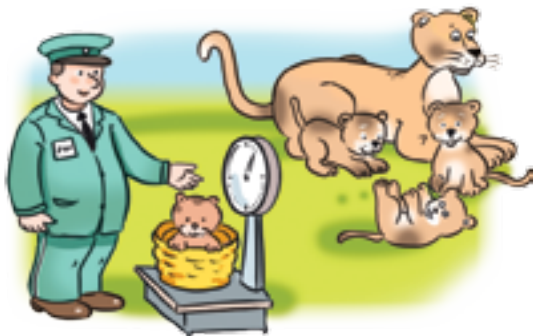

2 t 995 kg

1770 kg

681. Într-o grădină zoologică s-au născut patru pui de leu. Pentru a-i cântări îngrijitorul i-a pus pe rând într-un coș pe cântar. Care era masa fiecărui pui de leu, dacă masa coșului era de 500 g?

	Masa puilui de leu cu coș
Romeo	1 kg 900 g
Nessi	1 kg 800 g
Lia	2 kg 500 g
Abbas	2 kg 200 g

682. Primul muncitor a cules într-un schimb 15 kg 200 g măcieș, al doilea — cu 3 kg 420 g mai puțin, iar al treilea cu 13 kg 420 g mai puțin decât primul și al doilea muncitor împreună. Ce masă avea măcieșul cules de cei trei muncitori într-un schimb?

683. Masa găștei este de 4 kg 430 g, masa cucușului — cu 1 kg 600 g mai mică, iar masa curcanului — cu 6 kg 280 g mai mare, decât masa cucușului și a găștei, împreună luate. Care este masa totală a cucușului, găștii și a curcanului, luați împreună?

684. $43\text{ q } 20\text{ kg} - 40\text{ kg}$ $12\text{ q} - 90\text{ kg}$
 $56\text{ kg } 300\text{ g} - 4\text{ kg } 850\text{ g}$ $8\text{ t } 349\text{ kg} + 3240\text{ kg}$

685. $5\text{ km} = \square\text{ m}$ $7\text{ dm } 7\text{ mm} = \square\text{ mm}$
 $80\text{ dm} = \square\text{ cm}$ $13\text{ m } 40\text{ cm} = \square\text{ cm}$
 $50\text{ dm} = \square\text{ m}$ $3\text{ km } 33\text{ m} = \square\text{ m}$

686. Distanța de la lac pînă la cascadă constituie 2 km 735 m, iar de la cascadă pînă în vârful muntelui — cu 1 km 500 m mai mult. Determină distanța de la cascadă pînă în vârful muntelui.

Examinează. Scrie și explică procedeele de calcul.

I procedeu

$2\text{ km } 735\text{ m} = 2735\text{ m}$
 $1\text{ km } 500\text{ m} = 1500\text{ m}$
 $+ 2735$
 $+ 1500$

 4235 (m)

$4235\text{ m} = 4\text{ km } 235\text{ m}$

Al II-a procedeu

$2\text{ km } 735\text{ m}$
 $+ 1\text{ km } 500\text{ m}$

 $4\text{ km } 235\text{ m}$

687. Verifică dacă just au efectuat scăderea, și explică, cu ce se deosebesc procedeele de calcul.

$$16 \text{ m } 43 \text{ cm} - 8 \text{ m } 85 \text{ cm} = 7 \text{ m } 58 \text{ cm}$$

I procedeu

$$16 \text{ m } 43 \text{ cm} = 1643 \text{ cm}$$

$$8 \text{ m } 85 \text{ cm} = 885 \text{ cm}$$

$$\begin{array}{r} 1643 \\ - 885 \\ \hline 758 \text{ (cm)} \end{array}$$

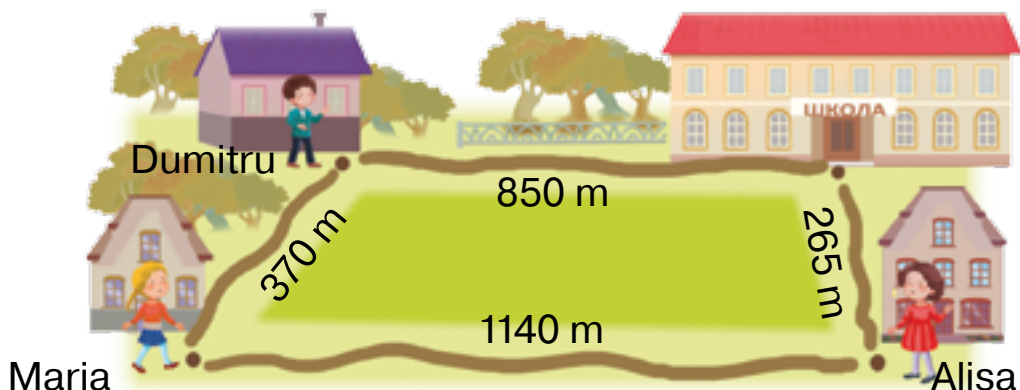
$$758 \text{ cm} = 7 \text{ m } 58 \text{ cm}$$

Al II-a procedeu

$$\begin{array}{r} 16 \text{ m } 43 \text{ cm} \\ - 8 \text{ m } 85 \text{ cm} \\ \hline 7 \text{ m } 58 \text{ cm} \end{array}$$

688. Află cu metoda comodă ție suma și diferența numerelor concrete: 7 km 080 m și 3 km 135 m.

689. Examinează figura. Răspunde la întrebări.

1) În fiecare luni Maria se întoarce de la școală cu Alisa. Ce distanță parcurge Maria de la școală pînă la casa sa luni? Scrie răspunsul în metri, kilometri și metri.

2) În fiecare marți Maria vine de la școală împreună cu Dumitru. Ce distanță parcurge Maria de la școală pînă acasă marți? Scrie răspunsul în metri; în kilometri și metri.

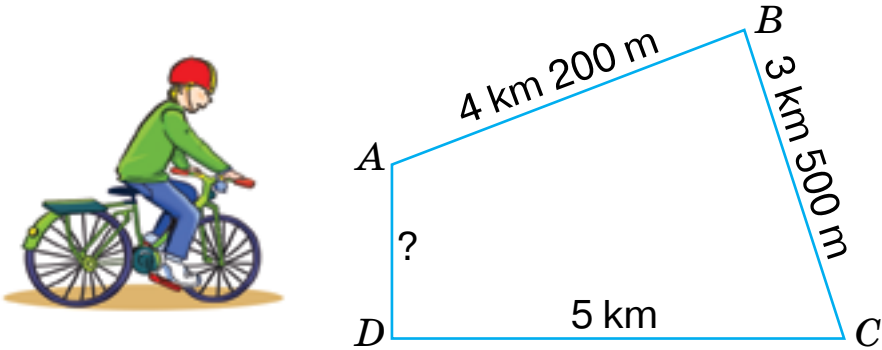
3) În care zi ea parcurge o distanță mai mare? Cu cît mai mare?

690. Rezolvă ecuațiile.

$$x - 350 = 50 \quad x - 350 : 7 = 50 \quad x - 350 = 7 \cdot 50$$

691. Rezolvă problema, alcătuiind ecuația.

Mihai se antrenează conform rutei stabilite. Lungimea totală a rutei — 14 km 700 m. Care este lungimea rutei pe segmentul AD .

692. $63 \text{ km } 070 \text{ m} - 59 \text{ km}$
 $13 \text{ km } 044 \text{ m} + 95 \text{ m}$

$6 \text{ m } 75 \text{ cm} - 89 \text{ cm}$
 $76 \text{ m } 6 \text{ dm} - 7 \text{ dm}$

693. Familia pleacă la odihnă în orașelul camping. Determină ce distanță au parcurs ei pînă la oprire, dacă au fost fixate indicațiile contorului la începutul mișcării și în momentul opririi.

694. 7 grn = cop.
50 grn = cop.

12 grn 50 cop. = cop.
117 grn 20 cop. = cop.

695. Compară.

105 grn 50 cop. și 155 grn

500 cop. și 50 grn

19 grn 30 cop. și 20 grn 30 cop.

210 cop. și 21 grn

696. Pentru papușa Mariei au cumpărat rochie și pat.

27 grn 50 cop.

35 grn 80 cop.

1) Care marfă este mai scumpă? Cu cât mai scumpă?

2) Care este costul întregii cumpărături?

Comentează calculele.

$$\begin{array}{r} 35 \text{ grn } 80 \text{ cop.} \\ - 27 \text{ grn } 50 \text{ cop.} \\ \hline 8 \text{ grn } 30 \text{ cop.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 27 \text{ grn } 50 \text{ cop.} \\ + 35 \text{ grn } 80 \text{ cop.} \\ \hline 63 \text{ grn } 30 \text{ cop.} \end{array}$$

Calculează cu altă metodă.

697. Află suma numerelor concrete.

25 grn 80 cop. și 95 grn 40 cop.

100 grn 60 cop. și 23 grn 40 cop.

698. Află diferența numerelor concrete.

91 grn 50 cop. și 74 grn 70 cop.

100 grn 30 cop. și 77 grn 80 cop.

699. Dimineața în casierie erau 517 grn 50 cop. În decursul zilei la ghișeul dat au fost depuse 23 786 grn 60 cop și s-au eliberat — 22 950 grn. Câți bani au rămas în casierie la sfârșitul zilei?

700. Citește expresiile. Care este ultima operație în fiecare expresie. Cum se numește fiecare expresie?

$$(57 - 39) \cdot 10$$

$$34 - x : 7$$

$$2500 + 100 \cdot 9$$

$$a \cdot b - c : d$$

701. Petrică s-a gândit la un număr. Dacă din acest număr scădem numărul 5 și rezultatul îl adunăm cu numărul 12, atunci obținem 40. La ce număr s-a gândit Petrică?

Pentru a rezolva această problemă trebuie de alcătuit ecuația:

$$(x - 5) + 12 = 40.$$

Numărul 40 — asta-i valoarea sumei, expresia $x - 5$ și numărul 12 — aceștia-s termeni. În această ecuație necunoscut este primul termen. Cum de aflat termenul necunoscut? Explică rezolvarea acestei ecuații, folosind scrierile. Amintește-ți regula aflării a descăzutului necunoscut.

$$x - 5 = 40 - 12$$

$$x - 5 = 28$$

$$x = 28 + 5$$

$$x = 33$$

$$(33 - 5) + 12 = 40$$

$$40 = 40$$

702. Termină rezolvarea ecuației.

$$247 - (x + 99) = 47$$

$$c \cdot 8 - 248 = 72$$

$$x + 99 = 247 - 47$$

$$c \cdot 8 = 72 + 248$$

- 703.** 51 grn 90 cop. – 4 grn 80 cop.
 475 grn 80 cop. – 69 grn
 144 grn 50 cop. + 26 grn 60 cop.
 961 grn 50 cop. – 45 grn 90 cop.

- 704.** Pantofii costă 68 grn 80 cop, iar cizmulițele — cu 530 grn mai scump. Cît costă cizmulițele și pantofii împreună?

- 705.** 3 ore = min   4 zile = ore
 5 ore 15 min = min   2 zile 5 ore = ore
 7 min 40 s = s   3 săp. = zile
 2 ani = luni   2 săp. 3 zile = zile

- 706.** Citește problema și rezolvarea ei. Explică calculele.

Trenul rapid a parcurs distanța de la Kiev pînă la Vinnița în 2 ore 40 min, iar din Vinnița pînă în Hmelnițk — în 1 oră 40 min. Cît timp a fost în drum trenul?

Rezolvare:

$$2 \text{ ore } 40 \text{ min} + 1 \text{ ore } 40 \text{ min} = 4 \text{ ore } 20 \text{ min}$$

$$\begin{array}{r} 2 \text{ ore } 40 \text{ min} \\ + 1 \text{ ore } 40 \text{ min} \\ \hline 3 \text{ ore } 80 \text{ min} \\ \hline 4 \text{ ore } 20 \text{ min} \end{array}$$

- 707.** Cristina a făcut tema pentru acasă la matematică în 20 min, la citirea literară — de două ori mai mult, decît la matematică, iar la limba romînă — cu 15 min mai puțin, decît la citire. Cît timp i-a trebuit Cristinei pentru a face tema pentru acasă la aceste obiecte? (Scrie păsponsul în ore și minute).

708. Examinează calculele. Citește explicația.

$$7 \text{ ore } 25 \text{ min} - 3 \text{ ore } 40 \text{ min} = 3 \text{ ore } 45 \text{ min}$$

$\begin{array}{r} 7 \text{ ore } 25 \text{ min} \\ - 3 \text{ ore } 40 \text{ min} \\ \hline 3 \text{ ore } 45 \text{ min} \end{array}$ De la 25 min nu se pot scădea 40 min.
Luăm 1 oră și o exprimăm în minute.
1 oră = 60 min. Adunăm 60 min și 25 min,
va fi 85 min. 85 min — 40 min = 45 min.
45 min le scriem sub minute. Scădem
orele (nu uităm că au rămas 6 ore)
6 ore — 3 ore = 3 ore.

Răspunsul: 3 ore 45 min.

709. Explică calculele.

$$\begin{array}{r} 25 \text{ ore } 15 \text{ min} \\ - 3 \text{ ore } 30 \text{ min} \\ \hline 21 \text{ ore } 45 \text{ min} \end{array} \quad \begin{array}{r} 45 \text{ min } 25 \text{ s} \\ + 20 \text{ min } 40 \text{ s} \\ \hline 66 \text{ min } 05 \text{ s} \\ 1 \text{ ore } 06 \text{ min } 05 \text{ s} \end{array} \quad \begin{array}{r} 16 \text{ a. } 8 \text{ l.} \\ - 6 \text{ a. } 11 \text{ l.} \\ \hline 9 \text{ a. } 9 \text{ l.} \end{array}$$

710. Află suma și diferența numerelor concrete:

3 ore 20 min și 1 ore 40 min.

711. Distanță dintre Kiev și Vinnița automobilul a parcurs-o cu 50 min mai repede, decât trenul. Cît timp a fost în drum automobilul?

Completează problema cu date numerice, folosind răspunsul la problema nr. 706. Rezolvă problema.

712. Meciul de fotbal a început la ora 21 și 45 min și a durat pînă la ora 23 și 30 min. Cît timp a durat meciul de fotbal?

713. Bunelul are 58 de ani și 4 luni, iar nepotul — 9 ani și 10 luni. Cu cîți ani și luni bunelul este mai în vîrstă decât nepotul?

714. Rezolvă ecuația.

$$c \cdot 7 = 133 \quad c \cdot 7 = 133 + 35 \quad (c - 8) \cdot 7 = 133$$

 715. Calculează cu câți ani și luni sînt mai în vîrstă decît tine bunicii tăi?

 716. 7 ore 25 min + 13 ore 35 min
24 ore – 14 ore 48 min

717. La data de 25 iulie Soarele a răsărit la ora 5 și 14 min și a asfințit peste 15 ore 40 min. Determină ora la care a asfințit Soarele.

718. Demonstrarea filmului de cinema a durat 1 oră 20 min și s-a terminat la ora 19 și 10 min. Determinați începutul demonstrației.

719. Citește problema și analizează rezolvarea. Explică ce a devenit cunoscut în urma fiecărei operații matematice.
Trenul nr. 012 Lvov–Odesa pornește din Lvov la ora 22 și 24 min și sosește în Odesa în dimineața următoare la ora 8 și 43 min. Cît timp se află trenul în drum?

1) 24 ore – 22 ore 24 min = 1 ore 36 min

2) 1 ore 36 min + 8 ore 43 min = 10 ore 19 min

 720. Trenul electric a ieșit pe rută din depou la ora 7 dimineața și a revenit exact peste o zi și o noapte. La ce oră trenul electric a intrat în depou? Cîte ore el a fost pe rută?

721. Turiștii au pornit în excursie în 6 septembrie la ora 7 dimineața și s-au întors în data de 7 septembrie la ora 7 seara. Cîte ore au fost ei în excursie?

722. Croaziera oceanică a pornit în croazieră pe 4 noiembrie la ora 9 dimineața și a revenit în port în data de 14 noiembrie la ora 18. Cît timp a durat croaziera?

Gîndește-te și răspunde la întrebări.

Cît timp a trecut de la începutul lui noiembrie pînă la ieșirea croazierei oceanice în croazieră?

Cît timp a durat de la începutul lui noiembrie pînă la terminarea croazierei?

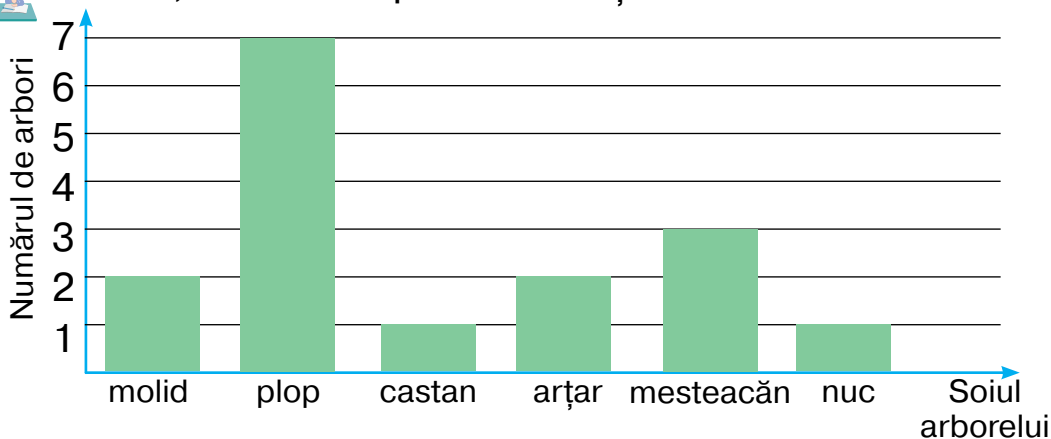
Cum de determinat timpul aflării vasului în croazieră?

723. Rezolvă ecuațiile.

$$c - 346 = 197 + 274$$

$$(a + 50) \cdot 9 = 999$$

724. Examinați diagrama numărului de arbori după soiuri, care cresc pe teritoriul școlii.

1) Cîți arbori de tot cresc pe teritoriul școlii?

2) Care soi de arbori cresc mai mulți?

3) Numărul căror arbori este același?

4) Numărul căror arbori este mai mare, decît numărul arțărilor?

Clarificați, care arbori și în ce număr cresc pe teritoriul școlii, în care învățați. Construiți diagrama.

725. Expoziția a început la ora 19 și 30 min și a durat 2 ore și 30 min. La ce oră s-a terminat expoziția?

726. Rezolvați ecuația.

$$b + 357 = 1000 - 555$$

$$(y + 47) \cdot 4 = 200$$

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

Șirul numerelor naturale

(натуральный ряд чисел)

Sistemul zecimal de numerație

(десятичная система числення)

Numerele, care se folosesc în procesul numărării, se numesc **naturale**.

Dacă am repartiza numerele naturale astfel, ca fiecare număr următor să fie cu 1 mai mult, decât cel precedent, atunci obținem **șirul numerelor naturale**:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,...

Cel mai mic număr natural – 1.

Cel mai mare număr natural nu există. După orice număr natural oricât de mare se poate scrie numărul cu 1 mai mare decât el (trei puncte în scriere înseamnă *și așa mai departe*).

Șirul numerelor naturale este infinit.

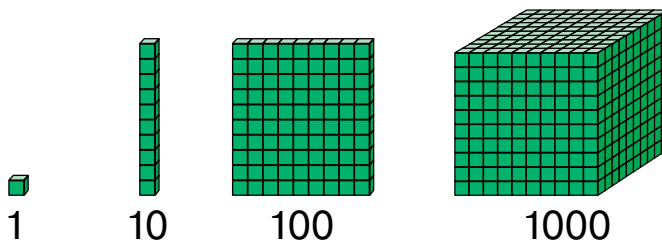
După fiecare număr al șirului natural urmează numai un număr ulterior.

Fiecare număr, afară de 1, are un număr anterior.

Numărul 0 nu este număr natural.

Cu cifra 0 se notează lipsa unităților a unui anumit ordin din scrierea numărului.

Inventarea zeroului a permis omenerii de-a crea **sistemul zecimal de numerație**. În acest sistem un rol important îl joacă gruparea a câte 10: zece unități — o zece, zece zeci — suta, zece sute — mia ș.a.m.d. Zece unități ale unui ordin constituie o unitate a ordinului ce îl urmează.

În sistemul zecimal de numerație una și aceeași cifră are diferite valori în dependență de acea, pe ce loc ea este situată.

În scrierea primului număr se conține un ordin — și cifra șapte înseamnă șapte unități.

În al doilea număr sînt două ordine. Cifra șapte este scrisă pe locul doi din dreapta și înseamnă șapte zeci. Aceasta înseamnă că al doilea număr este mai mare decît primul de 10 ori.

Gîndindu-ne tot așa, facem concluzia, că numărul 700 este mai mare decît 70 de 10 ori, iar decît numărul 7 de 100 de ori.

Valoarea cifrei din scrierea numărului depinde de aceea, pe ce loc (pe ce poziție) ea este situată. Dacă am muta cifra cu un loc spre **stînga** atunci valoarea ei s-ar **mări** de 10 ori, iar dacă cu un loc spre **dreapta**, atunci valoarea ei s-ar **micșora** de 10 ori.

Orice număr natural de mai multe cifre poate fi descompus în suma **termenilor de ordin**, sau **a numerelor de ordin**:

$$34\ 257 = 30\ 000 + 4000 + 200 + 50 + 7.$$

Descompunerea numărului în suma termenilor de ordin pentru fiecare număr este unic.

Mărimi. Sistemul metric de măsuri

LUNGIMEA

Unitatea principală de lungime în Sistemul Internațional de Unități este **metrul**.

Milimetrul, **centimetrul**, **decimetrul** sînt unități submultiple ale metrului.

Pentru formarea denumirilor lor sînt folosite prefixele *mili*, *centi*, *deci*.

Mili înseamnă că unitatea principală au micșorat-o de 1000 de ori:

$$\frac{1}{1000} \text{ m} = 1 \text{ mm.}$$

Centi înseamnă, ca unitatea principală au micșorat-o de 100 de ori:

$$\frac{1}{100} \text{ m} = 1 \text{ cm.}$$

Deci înseamnă, ca unitatea principală au micșorat-o de 10 ori:

$$\frac{1}{10} \text{ m} = 1 \text{ dm.}$$

Pentru unitățile de lungime, mai mici decît metrul, are loc așa o legitate: fiecare 10 unități ale unități de măsură mai mici formează 1 unitate a măsurii mai mari.

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm} \quad 10 \text{ cm} = 1 \text{ dm} \quad 10 \text{ dm} = 1 \text{ m}$$

Prefixul kilo înseamnă că unitatea de măsură au mărit-o de 1000 de ori:

$$1000 \text{ m} = 1 \text{ km.}$$

MASA

Principala unitate a masei în Sistemul Internațional de Unități este **kilogramul**.

Unitate de masă mai mică este gramul: $1000 \text{ g} = 1 \text{ kg}$.

Unități de masă mari sînt chintalul și tona:

$$1 \text{ q} = 100 \text{ kg}; \quad 1 \text{ t} = 1000 \text{ kg} = 10 \text{ q}.$$

ARIA

Milimetrul pătrat	1 mm^2	Aria pătratului cu latura de 1 mm
Centimetrul pătrat	$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2$	Aria pătratului cu latura de 1 cm
Decimetrul pătrat	$1 \text{ dm}^2 = 100 \text{ cm}^2 = 10\,000 \text{ mm}^2$	Aria pătratului cu latura de 1 dm
Metrul pătrat	$1 \text{ m}^2 = 100 \text{ dm}^2 = 10\,000 \text{ cm}^2$	Aria pătratului cu latura de 1 m
Arul	$1 \text{ a} = 100 \text{ m}^2$	Aria pătratului cu latura de 10 m
Hectarul	$1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2 = 100 \text{ a}$	Aria pătratului cu latura de 100 m
Kilometrul pătrat	$1 \text{ km}^2 = 1\,000\,000 \text{ m}^2 = 100 \text{ ha}$	Aria pătratului cu latura de 1 km

Numerația romană

În viața cotidiană, în afară de sistemul zecimal de numerație există și numerația romană. Cu cifre romane sînt numerotate capitolele cărților, se notează lunile anului, secolele, dimensiunile îmbrăcăminteii ș.a.

De regulă, cu numerele romane nu se efectuează calcule. Ele sînt voluminoase și incomode.

Este suficient de-a putea citi și scrie astfel de numere.

Numerația romană se bazează pe folosirea unor semne speciale pentru ordinele zecimale și jumătățile lor:

$$\begin{array}{llll} I = 1, & X = 10, & C = 100, & M = 1000, \\ & V = 5, & L = 50, & D = 500. \end{array}$$

Restul numerelor naturale sînt derivate și se formează prin adunarea și scăderea semnelor principale conform următoarelor reguli:

1. Cînd cifra mai mică este situată la dreapta de cea mai mare, atunci ea se adună, dar cînd la stînga, atunci se scade.

De exemplu: IV ($5 - 1 = 4$), VII ($5 + 2 = 7$).

2. Cifra mai mica în stînga se scrie numai o singură dată, iar una și aceeași cifră la dreapta poate să se repete numai de trei ori.

De exemplu: III — 3, VIII — 8, IX — 9.

Numerele primei zeci se scriu astfel:

$$\begin{array}{cccccccccccc} I, & II, & III, & IV, & V, & VI, & VII, & VIII, & IX, & X. \\ (1) & (2) & (3) & (4) & (5) & (6) & (7) & (8) & (9) & (10) \end{array}$$

Numerele celei de-a doua zece se formează prin adăugarea lui X (acest semn se scrie înaintea unităților):

$$\begin{array}{cccccccccccc} XI, & XII, & XIII, & XIV, & XV, & XVI, & XVII, & XVIII, & XIX, & XX. \\ (11) & (12) & (13) & (14) & (15) & (16) & (17) & (18) & (19) & (20) \end{array}$$

Cuprins

Capitolul 1. REPETAREA MATERIALULUI STUDIAT ÎN CLASA A 3-A. ÎNMULȚIREA ȘI ÎMPĂRȚIREA ÎN SCRIS.	3
Capitolul 2. NUMERAȚIA NUMERELOR ÎN LIMITELE MILIONULUI. MĂRIMI	39
Capitolul 3. ADUNAREA ȘI SCĂDEREA NUMERELOR DE MAI MULTE CIFRE.	102
INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ	139

Навчальне видання

ЛИСТОПАД Наталія Петрівна

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 4 класу з навчанням молдовською мовою
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)**

Частина 1

Відповідно до Типової освітньої програми колективу авторів
під керівництвом О. Я. Савченко

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Підручник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

Переклад з української мови

Перекладач Статі Васіле

Молдовською мовою

Редактор *Л. І. Фетеску*

Головний художник *І. П. Медведовська*

Малюнки *В. А. Дунаєвої*

Коректор *О. О. Пасат*

Формат 70×100^{1/16}. Ум. друк. арк. 11,664.

Обл.-вид. арк. 10,80. Тираж 333 пр. Зам. № 21-270.

Державне підприємство «Всеукраїнське спеціальне видавництво «Світ»
79008 м. Львів, вул. Галицька, 21

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua, svit_vydav@ukr.net

Друк ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»

09100, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, буд. 4

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5454 від 14.08.2017

MĂRIMI

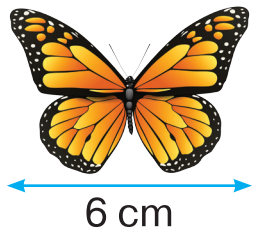
UNITĂȚI DE LUNGIME

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm} = 100 \text{ mm}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} = 1000 \text{ mm}$$

$$1 \text{ km} = 1000 \text{ m} = 10\,000 \text{ dm} = 100\,000 \text{ cm} = 1\,000\,000 \text{ mm}$$

UNITĂȚI DE MASĂ

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

$$1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$$

$$1 \text{ q} = 100 \text{ kg}$$

$$1 \text{ t} = 10 \text{ q}$$

20 g

5 kg

2 t

UNITĂȚI DE TIMP

$$1 \text{ min} = 60 \text{ s} \quad 1 \text{ oră} = 60 \text{ min}$$

$$1 \text{ zi} = 24 \text{ ore}$$

$$1 \text{ săptămână} = 7 \text{ zile}$$

$$1 \text{ an} = 365 \text{ zile sau } 366 \text{ zile}$$

$$1 \text{ an} = 12 \text{ luni}$$

$$1 \text{ secol} = 100 \text{ ani}$$

$$10 \text{ secole} = 1000 \text{ ani} \text{ — } 1 \text{ mileniu}$$

MĂRIMI

UNITĂȚI DE ARIE

$$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2$$

$$1 \text{ dm}^2 = 100 \text{ cm}^2 = 10\,000 \text{ mm}^2$$

$$1 \text{ m}^2 = 100 \text{ dm}^2 = 10\,000 \text{ cm}^2$$

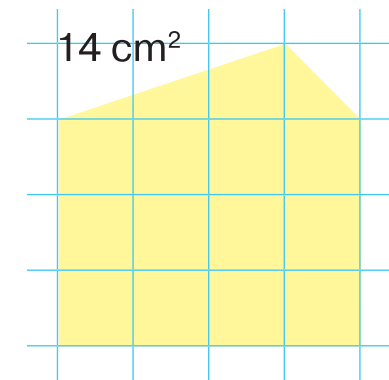
$$1 \text{ a} = 100 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2 = 100 \text{ a}$$

$$1 \text{ km}^2 = 1\,000\,000 \text{ m}^2 = 100 \text{ ha}$$

$$S = 4 \text{ cm}^2$$

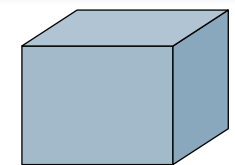
FIGURI GEOMETRICE

Cub

Piramidă

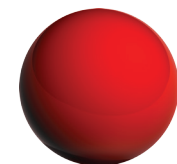
Paralelipiped dreptunghiular

Cilindru

Con

Sferă